KONSTYTUCYE

Seymu Walnego Ordynaryinego w Warszawie Roku Pańskiego MDCCLXVI.

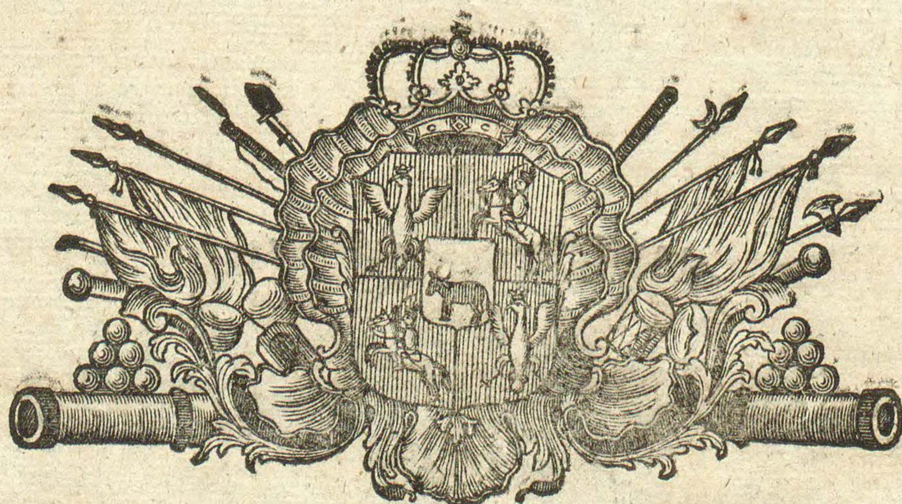
Dnia 6. Pazdziernika.

Złożonego.

w WARSZAWIE
w Drukarni J. K. Mci y Rzeczypospolitey u XX. *Scholarum Piarum.*

KONSTYTUCYE
KORONNE

STANISŁAW AUGUST.

Z BOZEY Łaski KROL Polski, Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smoleński, Siewierski, y Czerniechowski.

WSzem w obec Państw Naszych Koronnych y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, oraz Prowincyi do Nich należących Obywatelom wiadomo czyniemy: Iż my tchnący chęcią gorliwą pomnożenia Dobra Oyczyzny Naszey, Seym Walny Ordynaryiny, z Kadencyi w Prawach opisaney przypadaiący, wydawszy wprzod do Woiewodztw, Ziem y Powiatow Oboyga Narodow Uniwersały Nasze w Roku nnieyszym 1766*tym* na Dzień Szosty Miesiąca Pazdziernika złożyliśmy. Na ktorym idąc porządkiem na Seymach *Convocationis* y Szczęśliwey Koronacyi Naszey opisanym, niżey zaraz następuiące za zgodą wszech Stanow Rzeczypospolitey postanowiliśmy Prawa.

WIARA SWIĘTA KATOLICKA RZYMSKA.

CHcąc iak naygruntowniey Wiarę Naszą Swiętą Katolicką Rzymską, przeciwko Nieunitom y Dyssydentom ubespieczyć, Prawa wszystkie Oyczyste dawne, osobliwie *Annorum* 1717*mi*, 1733*tij*, 1736*ti*, y ostatnie Seymu *Convocationis* 1764*ti*, *unà cum pœnis* przeciwko wykraczaiącym *cujuscunque Status & Conditionis*, *in toto, & per omnia* reassumuiemy.

MATERYE SKARBOWE

Zniesienie Cła generalnego.

CŁo generalne Konstytucyami Konwokacyiną y Koronacyiną *Anni* 1764*ti* ustanowione w Koronie Polskiey y w Wielkim Xięstwie Litewskim, *& in annexis Provincijs* znosiemy, od ktorego Szlachtę y Duchowieństwo uwalniaiąc, przy przeszłych Prawach zostawuiemy.

Uchylenie Cła *in Regno.*

POnieważ Cło *in Regno* iest niemałym dla kupczących *in Commercijs* naprzykrzeniem, a przeto do rozszerzenia Handlu Krajowego tamą y przeszkodą; więc dogadzaiąc żądaniu powszechnemu, toż Cło *in Regno*, w Koronie y Litwie *cum annexis Provincijs* dla wszystkich Handluiących uchylamy. Co ma służyć y dla Handluiących z Litwy do Korony, y z Korony do Litwy, y przez Litwę idących y płynących.

Względem zaś Cła generalnego w osobliwym Punkcie wyżey opisanego, przywrocenie Duchowieństwa y Szlachty do Praw poprzedzaiących Konstytucye *Anni* 1764*ti*, na Miasta y wszystkich

Obywatelow Woiewodztw Pruſkich, tudzież Xięſtw Jnflantſkiego y Kurlandſkiego *in corpore* tylko tychże Woiewodztw y Xięſtw, rozciągamy. A Komora z Fordona niema bydź do Oſtromęcka przenieſiona.

A że Cło *in Regno* do Skarbow Rzeczypoſpolitey należące, duchem ułacnienia drogi do Handlow y Manufaktur ieſt przez Nas za zgodą zgromadzonych Stanow znieſione; więc y My daiąc z ſiebie przykład miłości Dobra Krajowego, takowego Cła *in Regno* do Skarbu Stołu Naſzego Krolewſkiego należącego chętnie odſtępuiemy, y bonifikacyi Nam od Stanow Rzeczypoſpolitey ofiarowaney, zakładaiąc zyſk dla Nas naywiększy na wdzięczności Narodowey, nieprzyimuiemy.

CZOPOWE y SZELĘZNE Generalne w Koronie na znieſienie Pogłownego y Podymnego.

PRagnąc aby w Narodach Nam w rządy powierzonych, rownież wſzyſtkim Prowincyom y Woiewodztwom były pożytki y ciężary, przywodząc oraz do ſkutku Konſtytucye Seymow Konwokacyinego y ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey Roku 1764*tego.* przyrzekaiące, znieść przeciążaiący Woiewodztwa niektore Pogłownego y Podymnego Podatek, na Zołd Woyſku Koronnemu, ktory po większey części z upadać maiącego Pogłownego ſkładał ſię, tudzież na zaſilenie Dochodow Skarbu Koronnego zmnieyſzonych przez znieſione Cło generalne y uchylenie w Kraiu Cła, poſtanawiamy na wzor Konſtytucyi Roku 1710*tego* Podatek generalnego Czopowego y Szelężnego, ktore wnieſione, y wybierane niżey opiſ[illegible]nym bydź ma ſpoſobem. Wſzyſcy Obywatele Koronni w Dobrach tak Stołu Naſzego, iako też Staroſtwach, Dzierżawach, y innych iakiegożkolwiek nazwiſka Krolewſzczyznach, tudzież Ziemſkich Szlacheckich, Duchownych, czyli to do Miaſt należących w Miaſtach y Miaſteczkach, Wſiach, Karczmach y innych ſzynkownych Domach, tudzież Browarach Szlacheckich po Miaſtach Krolewſkich będących, propinacye trunkow w ſzynkach czyli Arędach maiący iakiegokolwiek Stanu y Kondycyi, niezaſłaniaiąc ſię żadnemi wolnościami ani Przywilejami, bądź od Krolow niegdyś Dziedzicow, bądź w czaſie poźnieyſzym od Stanow Rzeczypoſpolitey pozyſkanemi *ſine ulla Bonorum & Perſonarum exceptione* ſami *in Perſonis*, albo też przez Kommiſſarzow lub Ekonomow, czyli Piſarzow Prowentowych, to ieſt: Ludzi wiary godnych, y rzeczy tey wiadomych, a w Dobrach Naſzych Stołowych Adminiſtratorowie lub Ekonomowie, wylikwidowawſzy prowent z propinacyi, bądź przez właſny Dworny ſzynk dawaney, bądź Arędą poſtąpioney wykalkulować zyſk czyſtey intraty *demptis Expenſis*, z ſamey tylko propinacyi trunkow przez Rok przychodzący, będą powinni (to ieſt: w ſzynkach dwornych wytrąciwſzy expens Poſſeſſorow, a w Arędach to wſzyſtko co nie ieſt propinacyą trunkow) z takowego zyſku dzieſiąty groſz do Skarbu Rzeczypoſpolitey płacić, y realność importowania podawſzy Tabellę, każdey Karczmy y ſzynku w Miaſteczkach, Dobrach, Krolewſzczyznach, Wſiach, iako też y w Dobrach Stołu Naſzego znayduiących ſię zaprzyſiądź maią *in eam Rotham.*

Ja N. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu w Troycy S. iedynemu: Jż w Dobrach N. nazwanych zyſku z propinacyi trunkow przychodzącego intraty roczney Złotych Polſkich N. w Roku teraźnieyſzym do wybierania znalazło ſię, od ktorego dzieſiąty groſz, to ieſt: Złotych Polſkich N. do Skarbu Rzeczypoſpolitey wypłacam, oraz do zapiſania w Taryffę, dla płacenia in futurum, *do dalſzey w tym dyſpozycyi Rzeczypoſpolitey ſprawiedliwie podaię, y nic z takowego od propinacyi trunkow zyſku na ſzkodę Rzeczypoſpolitey nieutaiłem, tak mi Panie BOZE dopomoż.*

Takowy Jurament w Roku 1768*mym* począwſzy od Dnia pierwſzego mieſiąca Marca do Dnia piątego mieſiąca Kwietnia Roku tegoż *non obſtante Die Feſto* w Grodach właſnego Woiewodztwa, Ziemi lub Powiatu przed oſobą Urzędu Grodzkiego wykonywać, *& expleti Juramenti Rotha* w Akta tegoż Grodu wpiſana bydź ma.

Przy wykonaniu ktorego Juramentu każdy Poſſeſſor lub Kommiſſarz, Ekonom albo Piſarz prowentowy, pierwſzą importancyą połroczną Podatku Czopowego y Szelężnego, *inſtantaneè* do Kancellaryi Grodzkiey za kwitami Regenta lub Viceregenta *ſine ſolutione* kwitowego wnoſić ma.

A iuż takowy Podatek za wykonanym raz Juramentem do dalſzey Rzeczypoſpolitey Dyſpozycyi każdego Roku dwoma Ratami, to ieſt: *Jedną* Ratą od Dnia pierwſzego Marca, do Dnia piątego Kwietnia Roku tegoż, *Drugą* Ratą od Dnia pierwſzego Września do Dnia piątego Mieſiąca Pazdziernika, na Terminach połrocznych płacony będzie, *nullo obſtante caſu aut impedimento, ſub pœna ſolutionis alterius tanti*, za wydaną z Grodu delatą od Kommiſſyi Skarbu Koronnego, przez Exekucyą żołnierſką, ktorey Kommiſſya Woyſkowa negować niema, *in rem Fiſci Reipublicæ* na Dobrach *Inculpatorum vindicanda.* Poddani także Naſi w niektorych Dobrach

tak

tak Stołu Naſzego iako też y innych Krolewſzczyznach zaſzczyca iący ſię Libertacyami y Przywilejami Antecesſorow Naſzych na pędzenia Wodek y Piwa, aby Daninę pod nazwiſkiem ſuchych Rat lub inną Nomenklaturą do dworow zwyczayną wypłacali, a z oney dzieſiąty groſz do Skarbu Rzeczypoſpolitey aby od Possesſorow był dawany waruiemy y ſtanowiemy.

Kancellarye zaś Grodzkie wſzyſtkich Woiewodztw, Xięſtw, Ziem czyli Powiatow, przy wyſłuchanych Juramentach Taryffę Czopowego y Szelężnego *proprij Palatinatûs, Terræ vel Diſtrictûs* ſporządzaiąc wiele z ktorych Dobr, bądź to Stołu Naſzego, czyli innych Krolewſkich, bądź Ziemſkich czyli Duchownych, Miaſt, Miaſteczek, Wſiow, *& quovis nomine* oſiadłości, płaconym bydź ma, *cum diſtincta ſpecificatione* Possesſorow, oraz Karczem czyli ſzynkow porządnie ſpiſać, a takową Taryffę przez Urząd Grodzki podpiſaną y z Akt Grodzkich urzędownie wyiętą do Kommisſyi Skarbu Koronnego w Roku tymże 1768*mym in ſpatio* naydaley Mieſięcy czterech *omnino ſub pœnis* odſyłać powinne będą.

A ieżeliby Dobra iakieykolwiek natury extenſyą ſwoich Attynencyi w drugie Woiewodztwo lub Powiat miały, tedy Possesſor lub Kommisſarz, Ekonom czyli Piſarz Prowentowy, nie odłączaiąc *à fundo* Attynencyi w tym Wojewodztwie lub Powiecie, Podatek Czopowego y Szelężnego zaprzyſięgać, Tabellę Karczem y ſzynkow podawać, y cały Podatek do Kancellaryi wnosić będzie obligowanym, w ktorym Woiewodztwie lub Powiecie *fundus principalis Bonorum* ieſt ſytuowany.

Takowy zaś Podatek Czopowego y Szelężnego, ażeby bez uciążliwości Obywatelow Koronnych tym łatwiey mogł bydź opłacany, y ażeby Zaſtawnicy lub Arędarze Dobr, z okazyi onego, do Dziedzicow czyli ſwych Prawodawcow iakowey pretenſyi nie formowali, w Dobrach Stołu Naſzego Adminiſtratorowie lub Ekonomowie, w Krolewſkich Staroſtowie y Dzierżawcy y innych wſzelkich iakiegokolwiek Stanu y Kondycyi, Miaſta, Miaſteczka, Wſi, Karczmy, Domu Szynkownego Possesſorowie mieć będą moc każdego trunku w propinacyi czyli to w Dworney, czyli też Arędą puſzczoney, podnieść cenę ſzynku. Zakazuiemy oraz Urzędom Woiewodzym do takowey ceny trunkow, zboż y innych produktow wdawać ſię, pod oſtrością Prawa.

A gdyby ktory Possesſor iakiegokolwiek Stanu y Kondycyi, bądź Duchowny albo Swiecki, w Miaſtach, Miaſteczkach, Dobrach, y Wſiach, propinacye przez Arędy lub ſzynki maiący, teraźnieyſzemu uſtanowieniu ſprzeciwiaiąc ſię Podatku Czopowego y Szelężnego nie zaprzyſiągł; takowy każdy *ex Delatione cujusvis* do Grodu ſwego Woiewodztwa, Ziemi lub Powiatu zapozwany, *in ſolutionem* nie iuż dzieſiątego Groſza, ale całego Prowentu ſwego z propinacyi, *per medium* Sądowi *& medium Delatori* z wroceniem Unkoſztow Prawnych, zaraz zaprzyſiądź mianych, *præciſâ quavis appellatione, præciſisque omnibus Dilationibus ac Legis beneficiis* za dwu niedzielnym Pozwem z oſobliwego Regeſtru *Fiſci* (ktory wſzyſtkie *ad hunc Actum* Grody mieć, y na każdey Kadencyi *ſub Pœnis irremisſibilibus* odſądzać maią) ſądzony bydź powinien, y Podatek Czopowego y Szelężnego od tegoż Prowentu do Taryffy Grodowey przyłączony poślednicy, ſpoſobem wyżey opiſanym opłacać ma pod winą dwoiſtey opłaty ninieyſzym Prawem nakazaney.

Grody zaś ſprzeciwiaiących ſię Prawu temu od wyznaczoney uwalniać kary, mocy mieć nie będą, pod oſtrością Prawa nań wſkazać mianą.

Za ktoremi Taryffami wſzyſtkie Grody Woiewodztw, Ziem y Powiatow Koronnych w każdym Roku po ſkończoney każdey Racie Summy z Podatku Czopowego y Szelężnego importowane w pilney maiąc pieczy, zesſanym od Kommisſyi Skarbu Koronnego Officyaliſtom, lub za teyże Asſygnacyami *prævia* ſiebie *Quietatione* niezawodnie wypłacać, a zaległe *vigore* Taryffy, y w wyznaczonych Rat Terminach, niewypłacone Podatki na delatę wydawać, y takową delatę nieodwłocznie odſyłać maią. Za ktore Kancellarye y Officyaliſtow ten Podatek odbieraiących, ich Staroſtowie, a w Xięſtwie Mazowieckim Piſarze Ziemſcy, *in reſponſione* Skarbowi Koronnemu będą.

Ponieważ zaś Podatku nowo uſtanowionego Czopowego y Szelężnego, na znieſienie Pogłownego y Podymnego, *certa Quantitas* teraz wiadoma bydź nie może; przeto dla pewnieyſzey Woyſku płacy, Pogłowne y Podymne aż po zapłaceniu Raty Septembrowey *in Anno ut ſupra* 1768*vo* po wſzyſtkich Woiewodztwach Koronnych uſtawać ma, y nikt z Obywatelow Koronnych, iuż o rzeczone podatki Pogłownego y Podymnego inkwietowany bydź niepowinien.

Przy oddawaniu ktorych Summ y wyrachowaniu ſię z onych rzetelnym, Regentom Kancellaryi Grodzkich, za konſerwacyą onychże, y porządne Taryff ſpiſanie, od każdego Złotego przy każdey Racie po Szelągu iednym z teyże Summy z Dyſpozycyi Kommisſyi Skarbu Koronnego przez odbieraiącego Officyaliſtę Skarbowego, lub maiącego Asſygnacyą wypłacanym bydź ma.

Miaſta Głowne Korony Polſkiey y inne Krolewſkie, ktore maiąc ſobie *Jura propinandi*, piwa wyrabiaiąc, wodki pędząc, dotąd kontrybuowały do Czopowego Woiewodztw, Ziem y Powiatow, tu-

tudzież Juryſdykcye za Mieyſkiemi Prawami w tychże Miaſtach propinuiące (oprocz Staroſtow Naſzych, ktorzy iuż czwartą płacą intraty część do Skarbu Koronnego) aby nie dzieſiąty Groſz zyſku, ale zwyczaynym ſpoſobem importowali do Skarbu Rzeczypoſpolitey Czopowe y Szelężne, rozrządzenie zlecamy Kommiſſyi Skarbu Koronnego, ktora co do tego Punktu (*ſalvîs per omnia Juribûs* Miaſt Naſzych) do weryfikowania tych to importancyi, y onych pomnożenia ſpoſoby iak nayſkutecznieyſze przed ſię weźmie, Jnſtruktarz oraz nowy *penſatâ rerum proportione*, co do Win y Likworow wſzelkich Zagranicznych uſtanowi, y według niego opłatę do Skarbu Koronnego nakaże. Miaſta zaś Dziedziczne Ziemſkie y Duchowne, ktore przez Prawa ſobie od Przodkow Naſzych lub Dziedzicow nadane, rownież wyrabiania y ſzynkowania trunkow maią dozwolenie, y teraz Czopowe Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom wypłacały, aby ſpoſobem wyżey opiſanym przyſięgę, przez Burmiſtrza y dwoch Raycow wykonywały, y dzieſiąty groſz czyſtego zyſku z propinacyi trunkow importowały, a retentuiące Miaſta, Grody Skarbowi na delaty podawać maią.

Jeżeli zaś gdzie Staroſta z Mieſzczanami, lub innemi Juryſdykcyanami, *vel è converſo* ciż z Staroſtą ſą *in Lite* o zabraną lub niedopuſzczoną Propinacyą Trunkow, oſtrzegamy: Jż płacenie Czopowego generalnego, z przyczyny zaſtałego Trunkow propinowania, nie ma Prawu żadney Strony *ad deciſionem cauſæ in Foro Competenti* pomagać, lub ſzkodzić.

Ze zaś dotąd publiczne z Woiewodztw usługi były rekompenſowane z importancyi Czopowego y Szelężnego, ktore *ad Ærarium* Woiewodztw, Ziem y Powiatow należało; przeto zaſtępuiąc w tym *fidem publicam* Woiewodztw, Ziem y Powiatow, upewniamy: iż Aſſekurowane *per Lauda publica* Woiewodztw, Ziem czyli Powiatow za podięte publiczne wyſługi Ziemianom, *præmia*, za dowiedzeniem iako za publiczną wyſługę dotąd tylko *in expectatione* zoſtaiąc, miał ſobie Ziemianin przyrzeczoną *ex Ærario* Woiewodztwa, Ziemi czyli Powiatu, a nie ziſzczoną nadgrodę, przez Skarb Koronny, a to za Decyzyą Sądowną, nie wprzod iednak, aż po importowaney Proweniencyi uſtanowionego generalnego teraz Czopowego Aktorowi, lub *in caſum ejus fatorum* Sukceſſorom tegoż wypłacone mieć chcemy.

Ponieważ Woiewodztwa Poznańſkie y Kaliſkie przez wyznaczoną z Seymikow Goſpodarſkich *Annorum* 1765*ti*, 1766*ti* Kommiſſyą *per Lauda* uchwaloną, tak intratę Czopowego z Miaſteczek importowaną do teraźnieyſzego czaſu, iako y Summę Ośmiukroć ſto Tyſięcy Złotych Polkich z tego Czopowego zebraną na Dobrach

Sierakowſkich lokowaną, nad to dochod tegoż Czopowego na czas przyſzły wynikać maiący między Obywatelow roſporządziły y podzieliły; że iednak dla nieuchronnych Rzeczypoſpolitey potrzeb ſądziemy za rzecz przyzwoitſzą y ſłuſznieyſzą, aby w nadgrodę znieſionego Cła generalnego y wewnętrznego, tudzież Pogłownego teraz *modô ut ſupra* abrogowanego, Czopowe do Skarbu Woiewodztw przedtym importowane, od tego czaſu ku generalnemu Rzeczypoſpolitey pożytkowi na Skarb Koronny było obrocone; Przeto uchylaiąc tę Kommiſſyi Woiewodztw Poznańſkigo y Kaliſkiego Dyſpozycyą za powſzechnym Stanow zezwoleniem, My Król bierzemy to na ſiebie: iż rozeznawſzy dokładnie y przezornie te roſporządzenia uczynione, rozważywſzy także zaſług ſłuſzność, podług proporcyi y właſnego rozſądzenia importatę tegoż Czopowego do czaſu ułożenia przyſzłego Podatku, to ieſt: *ad Diem Primam Martij Anni* 1768*vi* wynikaiącą, także Summę Ośmiukroć Sto Tyſięcy na Sierakowie lokowaną, między Obywatelow zaſłużonych tychże Woiewodztw podzielemy *in ſpatio* Niedziel Sześciu *à Data præſenti*.

Ze zaś Woiewodztwa Ziem Pruſkich iuż dokładnie Rzeczpoſpolitą upewniaią: iż przy znieſieniu Pogłownego *ad tenorem* Jnſtrukcyi Urodzonych Poſłow ſwoich dadzą Podatek; więc do rozrządzenia tegoż Podatku, My Krol naznaczemy Jm Generał *Poſt*komicialny, na ktorym Generale podatek ułożą y uſtanowią.

Poſtanowienie o Luſtracyach Staroſtw y Dupli w Koronie.

DLa uniknienia koſztu na Luſtracye co pięcioletnie Staroſtw, oraz dla zachęcenia Poſſeſſorow do reparacyi ich, czas Luſtrowania odtąd *poſt Ceſſum vel Deceſſum* każdego Poſſeſſora nie inwolwuiąc Oſob *Vi Juris Communicativi*, lub *Juris in ſolidum* Poſſeſſye zaczynaiących, naznaczamy. Ktore Luſtracye expedyowane mieć chcemy tym ſpoſobem. Skoro tylko śmierć ktorego Poſſeſſora lub Poſſeſſorki naſtąpi, albo Ceſſya za konſenſem Naſzym, ma zaraz Kommiſſya Skarbu Koronnego przyſięgłego Rotą Luſtratorſką Dworzanina Poſſeſſyonata na Grunt Dobr pozoſtałych lub uſtąpionych zeſłać, a zeſłany też Dobra, ieżeli *poſt fata* wakować będą, na Skarb Koronny odbierze, z tą tylko intratą, ktora ſię *à fatis* zmarłego Poſſeſſora zaczynać będzie, y z temi Jnwentarzami, ieżeli y iakie przez poprzedzaiącą Luſtracyą ſą dla Gruntu oſtrzeżone; a intraty *ad fata Poſſeſſoris* należące, y wſzelkie Jnwentarze, y ſprzęty zmarłego właſne, wolne dla Jego Sukceſſorow zoſtawi, wyiąwſzy iedne zaſiewy Gruntowi doſtarczaiące, gdyby tenże Poſſeſſor przed zaſianiem zupełnym umrzeć miał.

Jeżeli zaś Dobra *per Cessionem* od iednego do drugiego Posses-syi przechodzić będą, na ten czas tenże Lustrator pod żadnym pretextem do Prowentow interessować się niema. A *in utroque casu* intratę sprawiedliwą, sposobem w Konstytucyi Seymu *Convocationis* opisanym wyprowadzi, *Cessionario* lub *Privilegiato* od Nas *Possessori* poda. Jntratę zaś ktorą *à fatis* Possessora *ad Actum* obięcia drugiego, *stante vacantia* wybierze, *prævio* z niey przed Kommissyą Skarbową *calculô* do Skarbu Koronnego oddać będzie powinien, a Skarb takowym Dworzanom, *pensata* pracy *quantitate*, usługi ich nadgradzać powinien będzie *non excedendo Summam* od nayintratnieyszego Starostwa Dwoch Tysięcy Złotych Polskich.

Ze zaś nadzieia co pięcioletniey teraz odmienioney Lustracyi wstrzymała użalenia niektorych Starostow o przeładowanie Kwartą; przeto nie zagradzaiąc drogi do sprawiedliwości, każdemu ukrzywdzonemu, wolne dochodzenie ulgi, w Kommissyi Skarbowey zostawuiemy, choćby się o to po wyznaczonym przez Prawo czasie, byleby przed teraźnieyszym Seymem *officiosè* użalił.

Przez tenże wzgląd sprawiedliwości o Dupli tak postanawiamy: iż gdyby nowy Possessor zapłaciwszy Duplę *ab Actu* obięcia Dobr Naszych Krolewskich wpuł Roku umarł, y Dobra wolne do Naszego szafunku zostawił, takową wypłaconą Duplę Skarb Koronny Sukcessorom Jego powrocić ma.

A uprzywileiowanych na Dobra Nasze Krolewskie, ktorzy Duplę należącą zapłaciwszy, Listy oznaymuiące y podawcze albo nie w czasie otrzymali, albo dotąd otrzymać zaniedbali, takowych na ten ieden raz tylko od Rygoru Konstytucyi Seymu Szczęśliwey Koronacyi Naszey uwalniamy, y aby temuż Prawu zadosyć uczynić mogli czasu Jm do Niedziel Dwunastu od Aktu publikacyi teraźnieyszey Konstytucyi pozwalamy, ktore to *beneficium Legis*, niema służyć tym, ktorzy *in toto* Prawu się sprzeciwili, lub lustrować się niedopuścili, owszem tych za podległych Rygorowi Konstytucyi 1764. uznaiemy.

Ucalenie Pogłownego Zydowskiego w przypadku Konflagraty Zydow.

DOgadzaiąc tak pewności intrat Skarbu Koronnego, iako y ubożącym się przez pożary ogniowe Synagogom, ustanawiamy: Jż gdyby połowa większa Miasta lub całe zgorzało, w ten czas za Manifestem uczynionym przez Possessora pogorzałe Domy wyrażaiącym w Aktach Grodu własnego, y tegoż *authenticè* do Kommissyi Skarbu Koronnego przesłaniem, decess wypadaiący z pogorzeli, Kommissya rozłoży na Głowy w Woiewodztwie Taryffą Pogłownego specyfikowane, y tenże decess przez lat trzy rozłożony opłacać nakaże. Pomnieysze zaś iednego lub kilku domow pogorzenie, na mieszkańcow w Mieście innych Zydow Panu Miasta tego rozłożyć zalecamy.

Obiaśnienie Pensyi Kommissarzow Skarbowych.

POnieważ opisy Kommissyi Skarbu Koronnego tak na Konwokacyi, iako też Koronacyi Naszey dla Kommissarzow szczegulnie w Warszawie interessa Skarbowe na Kommissyi sprawuiących pensye wyznaczyły; a zdarzały się y zdarzać się mogą potrzebne czynności w odległych od Warszawy mieyscach przez wyznaczonych od Kommissyi z pomiędzy siebie Kommissarzow w okolicznościach Ekonomicznych Skarbowych, to iest: rozrządzenia około Rzek portowych, Twierdz, Tam, lub innych robot, wyczyszczenia onychże, robienia Kanałow do Handlow Rzeczypospolitey naypożytecznieyszych, lub do łączenia przez nie Rzek dla wygody Nawigacyi, iako w Ekonomicznych a potrzebnych *publico* interessach; więc rownaż Jm prezencya wyznaczoney pensyi na czas ich czynności Skarbowych, iako y w Warszawie pracuiącym przytomnym Kommissarzom, aby zapisywana y z Skarbu Koronnego wypłacana bywała, nakazuiemy.

Potwierdzenie Kupna Pałacu dla czterech Jurysdykcyi Koronnych Rzeczypospolitey Skarbowi Koronnemu zleconego.

POnieważ Kommissya Skarbowa Koronna dopełniaiąc zalecenie Seymu przeszłego Koronacyinego, Pałac na Długiey Ulicy w Warszawie leżący Krasińskich zwany, z dwiema Jurysdykcyami, iedną przy tymże Pałacu od Ulicy Swięto Jerskiey, a drugą na Leśnie przy Warszawie zostaiącą, tudzież Ogrodem y innemi przynależytościami na Rzeczpospolitą dla czterech Jurysdykcyi Jey *ultimæ Instantiæ* od Wielebnego Xiędza Adama Krasińskiego Biskupa Kamienieckiego, z dochodow Skarbu Koronnego, Prawem wieczystym za poprzedzaiącemi Transakcyami nabyła, y Summę za szacunek tego Pałacu z Jurysdykcyami ugodzoną zupełnie zapłaciła; więc utwierdziwszy takowe nabycia, y onez za wieczno trwałe mieć chcąc, ten Pałac z Jurysdykcyami od wszelkich impetycyi, y preten-

ſyi czyichkolwiek zkądkolwiek wynikaiących wiecznie uwalniamy, oraz ſtanowiemy: aby Pałac przerzeczony, w rządach y pod dozorem Kommiſſyi Skarbowey zoſtawać maiący na nic więcey używany nie był, ſzczegulnie tylko dla publiczney wygody w Konſtytucyi Seymu Koronacyinego wypiſaney, w ktorym umieſzczone *Archivum* Skarbu Koronnego, z Zamku przewiezione, a w nim Akta teraźnieyſze y przyſzłe, Urodzeni Piſarz y Regent teyże Kommiſſy i podług obmowy Konſtytucyi Konwokacyiney y obowiązkow przyſiąg przez nich wykonanych porządnie konſerwować, o Xięgi Skarbowe do tego *Archivum* należące, gdziekolwiek znayduiące ſię prawnie w Kommiſſyi Skarbu Koronnego czynić, odbierać, y w tym *Archivum* ſkładać maią.

A że Urodzony Kraſiński Obozny W. Koronny za uſtąpione Doży wocie na części Officyny do Pałacu należącey rozciągaiące ſię, y Reparacyą tamże czynioną podług oſobnego Kontraktu z nim ułożonego, że nie naſtąpiła dwoch Placow Rezygnacya, dotąd mieć nie mogł zupełney Satysfakcyi; więc pozwalamy teyże Kommiſſyi Skarbu Koronnego, aby przez Plenipotenta ſwego donacyą dwoch Placow na Leśnie przy Warſzawie będących uiſzczaiąc ſię z obowiązkow Kontraktu dla tegoż Urodzonego Kraſińſkiego Oboznego W. Koronnego y Potomkow Jego zeznała, oraz reſztę Jurysdykcyi teyże Lesnińſkiey iako Rzeczypoſpolitey mniey potrzebney, do Pałacu Rzeczypoſpolitey należącey, innym Oſobom za Cenę ſprawiedliwą przedała.

A dla publiczney wygody Kommiſſya Skarbu Koronnego z Dziedzieńcą wyż wyrażonego Pałacu ma wydzielić wyſtarczaiący Plac na Ulicę, ktorąby z długiey Ulicy do Swięto Jerſkiey wygodnie przeieżdżać można.

Utwierdzenie Kontraktu o Plac Zamkowi Naſzemu Warſzawſkiemu przyległy z Wielebną Kapitułą Warſzawſką przez Kommiſſyą Skarbową zawartego.

KOntrakt z Wielebną Kapitułą Warſzawſką, Gruntu ku Wiśle przy Zamku Warſzawſkim od Gnoiowey Gory leżącego Dziedzicami, tudzież Urodzonemi Kraſuckiemi, y Sławetnemi Krzemienſkiemi, Łazni y Domkow na tych Placach będących drewnianych ogniem Zamkowi grożących, Poſſeſſorami, przez Kommiſſyą Skarbu Koronnego z potrzeby y przyczyn ſłuſznych zawarty, we wſzyſtkich obowiązkach y warunkach zupełnie na zawſze potwierdzamy.

Utwierdzenie podobne Kontraktu o Plac do Zamku przykupiony od Urodzonego Lubomirſkiego Miecznika Koronnego.

KOntrakt wieczyſtey zamiany przez Kommiſſyą Skarbu Koronnego z Urodzonym Franciſzkiem Lubomirſkim Miecznikiem Koronnym Pałacu *pod Blachą* zwanego na Krakowſkim Przedmieściu przy Zamku Warſzawſkim ku Wiśle leżącego Dziedzicem, względem uſtąpienia Placu Łokci Dwunaſtu, dla rozprzeſtrzenienia wygodnieyſzego do tegoż Zamku zaiazdu poſtanowiony, zupełnie na zawſze zmacniamy.

Kontynuacya Reparacyi Zamku Naſzego Warſzawſkiego.

JAko iuż Konſtytucyą Seymu Konwokacyinego w Roku 1764*tym* zaſzłą z przyczyn w teyże Konſtytucyi wyrażonych, obwarowano y poſtanowiono: aby Fabryka Zamku Warſzawſkiego roſpoczęta, podług Abryſow, do należytey doſkonałości była przywiedziona, y Pokoie przyzwoicie ku ozdobie ſporządzone Obiciami y innemi przynależytościami znaydowały ſię; gdy po części temu zadoſyć ſię ſtało, że iednak, do zupełnego udoſkonalenia, znaczne expenſa ſą ieſzcze potrzebne, a z Rachunkow Kommiſſyi Ekonomiczney Skarbu Koronnego pokazały ſię Summy na tęż Fabrykę, y na ſprowadzone do Pokoiow *Mobilia* znacznie erogowane; zaczym oſzczędzaiąc dochody Skarbu Rzeczypoſpolitey, poſtanawiamy *præſenti Lege*: aby tak na dokończenie doſkonałe Fabryki, iako y roſprzeſtrzenienie tegoż Zamku, według obmowy teyże Konſtytucyi, Kommiſſya Ekonomiczna Skarbu Koronnego co Rok Czterykroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich przez lat dwie do przyſzłego da Pan BOG ordynaryinego Seymu wypłacała.

Kwit Sukceſſorom niegdy Wielmożnego Siedlnickiego Podſkarbiego W. Koronnego.

PRzez wzgląd na znaczne Długi po śmierci ś. p. Wielmożnego Sie-

Siedlnickiego Podſkarbiego Wielkiego Koronnego pozoſtałe, y na zaſługi Sukceſſorow Jego, zamiaſt Summ przez Kommiſſyą Skarbową z Rachunkow Podſkarbińſkich dla Rzeczypoſpolitey wylikwidowanych, & *ad repetendum* z pozoſtałey Fortuny po tymże Wielmożnym Siedlnickim należących, za zgodą Stanow, Summą Trzechkroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich przez Urodzonego Alexandra Borzęckiego Podſtolego Koronnego ſwoim y innych Kon-Sukceſſorow Jmieniem zapłacić ofiarowaną, kontentuiemy ſię; ktorą Summę na Terminie Trzech Krolow w Roku przyſzłym 1767*mym* do Kaſſy Prowincyi Ruſkiey, ſkoro tenże Urodzony Borzęcki Podſtoli Koronny (*ſalva* ſobie *Portionum ſuos Conſucceſſores afficientium* od nichże *repetitione*) Złotem albo Nową Monetą podług uſtanowionego Waloru za Kwitem ſpecyalnego Plenipotenta Skarbu Koronnego w Grodzie Lwowſkim wypłaci; natychmiaſt od Rygoru Dekretu Kommiſſyi Skarbowey y wſzelkich Rzeczypoſpolitey pretenſyi z okazyi Podſkarbſtwa tegoż niegdy Wielmożnego Siedlnickiego do fortuny po nim pozoſtałey ściągaiących ſię, ciż Sukceſſorowie uwolnieni będą wiecznemi czaſy. Jeżeliby zaś Summa pomieniona Trzykroć Sto Tyſięcy *Złotych* Polſkich na Terminie przerzeczonym wypłacona nie była, na ten czas wolne dochodzenie przyſądzonych Summ dla Rzeczypoſpolitey Kommiſſyi Skarbowey zoſtawać ma.

Kwit UU. Dzierżańſkim, y uwolnienie od płacenia U. Gadomſkiego Podkomorzego Sochaczewſkiego.

MAiąc wzgląd na nieſzczęście, ktore przypadkowym ogniem dotknęło, niegdy Urodzonego Dzierżańſkiego Regenta Kwarty y Hyberny Skarbu Koronnego, Summę Trzydzieści Tyſięcy Złotych Polſkich Skarbową w tym ogniu pogorzałą, a w Rachunkach Skarbowych Remanentem podaną, Sukceſſorom niegdy tegoż U. Dzierżańſkiego daruiemy, y Jch zupełnie *tanquam de perſoluta* kwituiemy, oraz Urodzonego Gadomſkiego Podkomorzego Sochaczewſkiego iako przeſzłego Piſarza Kwarty y Hyberny Skarbu Koronnego od Proceſſu względem tey Summy intentowanego na zawſze uwalniamy.

Uwolnienie Sekweſtrowaney Summy przez Skarb Koronny, Zydow Kupcow Ciechanowieckich.

PRzez przezorną czułość Kommiſſyi Ekonomiczney Skarbu Koronnego Summy w rożney Monecie Srebrney przez Zydow Miaſta Ciechanowca do Gdańſka wiezione na Komorze zabrane, na inſtancyą UU. Poſłow Xięſtwa Mazowieckiego y Woiewodztwa Podlaſkiego na ten raz ieden wyſtępek odpuſzczaiąc, od konfiſkaty uwalniamy; y aby Kommiſſya Skarbowa też Summy do Mennicy Naſzey dla ſtopienia oddawſzy, a za walor Srebra wynikłą Summę odebrawſzy, Urodzonemu Oſſolińſkiemu Staroście Nurſkiemu Miaſta Ciechanowca Dziedzicowi wypłaciła, zalecamy.

Kwit Wielmożnemu Teodorowi Weſslowi Podſkarbiemu W. Koronnemu tudzież WW. y UU. Kommiſſarzom Skarbowym.

POnieważ Wielmożny Teodor Weſsel Podſkarbi Wielki Koronny, tudzież Wielmożni, Urodzeni, Jgnacy Twardowſki Woiewoda Kaliſki, Jgnacy Cetner Woiewoda Bełzki, Andrzey Moſzczeńſki Woiewoda Jnowrocławſki, Bazyli Walicki Kaſztelan Sochaczewſki, Roch Koſſowſki Podſkarbi Nadworny Koronny, Teodor Szydłowſki Chorąży Warſzawſki, Staniſław Lubomirſki przedtym Straznik teraz Marſzałek Wielki Koronny, Tadeuſz Dzieduſzycki Cześnik Koronny, Jacenty Małachowſki Referendarz Koronny, Fryderyk Moſzeńſki Sſta Nowomieyſki, Auguſt Sułkowſki Piſarz Wielki Koronny, Kajetan Hryniewicki Chorąży Czerwonogrodzki, Mikołay Taczanowſki Łowczy Sieradzki, Mikołay Junoſza Piaſkowſki Podkomorzy Krzemieniecki, Woyciech Chądzeńſki Woyſki Rożańſki, Antoni Koſſowſki Sekretarz Wielki Koronny, Jgnacy Kolumna Czoſnowſki Staroſta Salnicki, tak z Seymu *Convocationis* iako też od Nas na mieyſce *ex Collegio* wyſzłych y ubyłych wyznaczeni Kommiſſyi Skarbu Koronnego Kommiſſarze, oddawſzy Nam y Stanom Rzeczypoſpolitey Rachunki wſzelkich dochodow y wydatkow Skarbu Koronnego od dnia pierwſzego Lipca Roku 1764. do dnia oſtatniego Września Roku 1766. rządzonego, y tych Rachunkow przed Wielmożnemi y Urodzonemi z *Senatu*, Wielebnym Adamem Kraſińſkim Biſkupem Kamienieckim, Macieiem Lanckorońſkim Kaſztelanem Kijowſkim, Adamem Brzoſtowſkim Kaſztelanem Połockim, Tomaſzem Sołtykiem Woiewodą Łęczyckim, *z Stanu Rycerſkiego*, Piotrem Ożarowſkim Generałem Woyſk Koronnych Woiewodztwa Krakowſkiego, Woyciechem Szuyſkim Staroſtą Niżyńſkim Woiewodztwa Kijowſkiego, Jozefem Bobowſkim

D2 Pod-

Podstarostą Grodzkim Sanockim Woiewodztwa Ruskiego, Jozefem Markowskim Cześnikiem Mielnickim Woiewodztwa Podlaskiego, Alexandrem Horainem Podwoiewodzym Sądowym Woiewodztwa Wileńskiego, Andrzeiem Ukolskim Podkomorzym Trockim Woiewodztwa Trockiego, Pawłem Bułharynem Marszałkiem Wołkowyskim Powiatu Starodubowskiego, Jozefem Bystrym Łowczym Nadwornym W. Xięstwa Litewskiego Woiewodztwa Brześciańskiego, Kazimierzem Radońskim Starostą Demblkim Woiewodztwa Poznańskiego, Woyciechem Ostrowskim Podsędkiem Ziemskim Woiewodztwa Łęczyczkiego, Symeonem Kazimierzem Szydłowskim Chorążym Ziemi Zakroczymskiey Podkomorzym Naszym Nadwornym, Antonim Sarnackim Skarbnikiem Ziemi Bielskiey Woiewodztwa Pomorskiego,Posłami; do konfrontowania z dowodami *ad referendum* Nam y Stanom Rzeczypospolitey delegowanemi, obowiązki tey delegacyi wykonywaiącemi, y Nam o dobrych rządach Kommissyi donoszącemi, dostateczne Dochodow y wydatkow Skarbu Koronnego Dokumenta, tudzież Protokoły y wszelkie Akta swoie pokazali, że wszystkich dochodow y wydatkow Skarbu Koronnego za czas wyżey wyrażony zupełną uczynili Kalkulacyą, oraz *de omnibus suis gestis & transactis* dostatecznie uiścili się; przeto za doskonałe y następuiącym Kommissyom na przykład bydź miane czynności *pro Publico* prace, y około pomnożenia Skarbu Koronnego starania o wdzięczności upewniwszy onych, żadney niezostawuiąc pretensyi, zupełnie tak teraznieyszych iako y ubyłych Kommissarzow z Jch Sukcessorami kwituiemy. Summę zaś resztuiącą Trzy Milliony Sześćdziesiąt y Pięc Tysięcy Ośmset Czterdzieści y Sześć Złotych Polskich, groszy dziewiętnaście, Denarow dziesięć w Kassie generalney Skarbu Koronnego, y na Remanentach zostaiącą, w Rachunkach przez tychże Wielebnego, Wielmożnych y Urodzonych Kommissarzow, y delegowanych podpisanych wyrażoną *ad dandam* z niey *rationem* następuiącey Kommissyi zostawuiemy.

Ustawa Waloru y Kursu Monet w Krajach Rzeczypospolitey, y sposob płacenia Summ w Prowincyach Koronnych.

ROzliczne *in Volumine Legum* o Mennicy y Monecie Konstytucye, wyznaczone *eo fine* Kommissye, y włożone niepoiednokrotnie na Poprzednikow Naszych Krolow Polskich *circa Pacta Conventa* względem wynalezienia skutecznego sposobu do otworzenia Mennicy obowiązki, są iawnym dowodem, iak wielką Rzeczpospolita uznała potrzebę własney dobrey Monety, a beskutecznosć tych usilności pokazała, iak wielkie do wykonania tego tak potrzebnego dla wygody Kraju dzieła zachodziły trudności. Początkowym tych trudności zrzodłem było odstąpienie od wewnętrznego Srebrney Monety ze Złotem szacunku, gdy Rzeczpospolita w pośrzod woiennych ciężarow z upodlenia Monety pomnożenia dochodow publicznych w Roku 1654. szukać zaczęła; a zatym nieuchronne Srebra za złą Monetę kupowanego podrożenie, dalszey Monety deteryoracyi, było powodem.

Takowa Monety Krajowey ze Złotem zagranicznym w szacunku nierowność, przez poniżenie Ceny Towarow Krajowych, y podrożenie zagranicznych, acz znaczne przyniosła straty; te iednak nie tak długo były dolegliwemi, gdy bowiem dla niedostatku Srebra, mała kwota Tynfow y Szostakow za Panowania Jana Kazimierza, Michała, y Jana III. Krolow Predecessorow Naszych wybita, dostarczyć nie mogła potrzebom wewnętrznego y zagranicznego handlu; Wielka za czasem liczba dobrey postronney Monety w Talarach, Pułtalarkach, y Cwiartkach Hiszpańskich y Holenderskich z handlu zagranicznego w kray Nasz napłynęła, ktorey obfitość y proporcyonalnie według owych czasow umiarkowana Jey z CzerwonemiZłotemiKurrencya *æquilibrium* tych dwoch naydroższych Metalow, długo w Narodzie utrzymywała. Nierownie większych szkod była przyczyną Kurrencya Monet na Seymie Traktatowym 1717. doczesnie tylko approbowana, a potym pożytecznym dla handluiących zwyczaiem utrzymana, ktorzy taniey Złoto w Portowych Miastach biorąc, drożey ie w Kraju udawali.

Ta albowiem Kurrencya przez podwyższenie Ceny Złota y poniżenie *ultra modum* Talarowey Monety wzruszywszy zachowaną we wszystkich rządnych Krajach między Srebrem a Złotem proporcyą, dała pohop zagranicznym do wykupienia naypzrod za Złoto naywiększey części Talarowey y inney dobrey Monety, po ktorey znacznym ubytku odkryła się niedostateczność Krajowey Monety na drobnieysze wydatki y odmienienie Złota w tak obszernym Kraju niedostarczaiącey.

Ten Monety niedostatek otworzył drogę do wprowądzenia zagraniczney Monety, a powab obłudney *ex quantitate numerica* korzyści, dopomogł do wykupienia ostatka dobrey Monety y znaczney części Złota, tak dalece: że zła a coraz gorsza Moneta gwałtownym wylewem Kray cały napełniła.

A lubo przezorne WW. Podskarbich Oboyga Narodow zabiegi

biegi przez ogłoszoną Redukcyą dalszemu zagranicznych Monet wpłynieniu tamę założyć usiłowały; przecię chciwych lichwiarzow wynalazkiem lepsze redukowanych Monet gatunki za gorsze pod podobnym Stęplem bite, wykupione y z Kraju wyprowadzone były.

Tym ostatnim na cały Narod uciskiem pobudzone Zkonfederowane Rzeczypospolitey Stany na Seymie Konwokacyinym Roku 1764*tego* postanowiły: aby po skończonym Bezkrolewiu wszelka zagraniczna Moneta przez bicie dobrey Krajowey Monety wykorzeniona była. Zeby zaś ta zbawienna dla Dobra pospolitego ustawa prędszy skutek wzięła, też Zkonfederowane Rzeczypospolitey Stany, pokładaiąc zupełną ufność w Oycowskiey Naszey około Dobra pospolitego staranności, *Jus cudendæ Monetæ* niegdyś od Predecessora Naszego Zygmunta III. Rzeczypospolitey ustąpione, Nam zupełnie samym do dni życia powierzyły. Zaczym My zawdzięczaiąc tę Stanow Rzeczypospolitey na miłości ku Nam ugruntowaną ufność, oraz chcąc iak nayprędzey zapobiedz dalszym miłey Oyczyzny Naszey stratom, zaraz po Seymie szczęśliwey Koronacyi Naszey, myśli y usiłowania Nasze do tego iak naypilniey obrociliśmy: żeby Rzeczpospolita dobrą y z naylepszemi w sąsiedzkich Państwach Monetami porownaną opatrzona bydź mogła.

Do uporządzenia tak trudnego wszędy, a w Państwie Naszym tym trudnieyszego Dzieła: że blisko od wieku Rzecz Menniczna całe zaniedbana była; staraliśmy się wybrać z Narodu Mężow cnotą y żarliwością o Dobro pospolite wsławionych, a przytym w handlowey y Menniczney umieiętności biegłych, ktorzy po długim rozmyślnym y uważnym naradzeniu się, plantę całego Mennicznego Dzieła Kommissyom Rzeczypospolitey Skarbow Koronnego y Litewskiego podali, a Obie Kommissye Skarbowe nalazłszy onę Narodowi na zawsze pożyteczną, mocą obowiązku Prawem na siebie włożonego przez Uniwersały swoie we wszystkich Grodach Aktykowane *Koronny* pod datą Dnia 10. Miesiąca Lutego Roku 1766. w Warszawie, a *Litewski* pod datą Dnia 9. Augusta Roku 1766 w Grodnie zupełnie approbowały.

Nielitowaliśmy zatym dalszey Pracy y znacznych nakładow dla sprowadzenia z Cudzych Krajow ludzi umieiętnych, y wszelkiego gatunku Rzemieślnikow, owszem *cum sacrificio* należących Nam *ex Jure monetandi* pożytkow, postaraliśmy się zafundować porządną do prętkiego opatrzenia Kraju nowemi Pieniędzmi zdatną, y w niczym naylepszym w Europie nieustępuiącą Mennicę, ktora gdy iuż w zupełnym znayduie się porządku; Więc wszelka Moneta w Mennicach Naszych bita, aby tym łatwieyszą w Kraju miała Kurrencyą, za zgodą Wszech Stanow, naprzod Dyspozycye wszelkie Oboyga Kommissyi Skarbowych, względem ustanowienia gatunkow, nowey Monety, tudzież wagi, proby, y porownania ich Kursu przeciw Czerwonym Złotym Hollenderskim, iako też Redukcye Monet zagranicznych *in toto* approbuiemy; oraz to *pro Lege positiva* mieć chcemy: aby w Mennicach Naszych z Grzywny Kolońskiey Feynu po Osmdziesiąt bito Czterogroszowek, ktorym to Czterogroszowkom odtąd Jmię Złotego naznaczamy. A takich Złotych Szesnaście y trzy Grosze Srebrne na Czerwony Złoty, Osm Złotych na Talarbity, Cztery Grosze Srebrne na Złoty, a Groszy Nowych Miedzianych trzydzieści takoż na Złoty rachować się ma. Zadne insze Gatunki Monet w Mennicach Naszych bydź nie maią, iako tylko Czerwone Złote podług proby y wagi Prowincyi Hollenderskiey. W srebrney zaś Monecie Talary bite proby trzynastey y sześć Granow, Sztuk dziesięć z Grzywny Feynu. Połtalarki proby takoż trzynastey y Sześć granow, sztuk Dwadzieścia z Grzywny Feynu. Cwiartki to iest Dwozłotowki proby Dziesiątey, sztuk Czterdzieści z Grzywny Feynu. Złotowki proby Osmey granow Dwanaście, sztuk Osmdziesiąt z Grzywny Feynu. Pułzłotowki proby Siodmey, sztuk Sto Sześćdziesiąt z Grzywny Feynu. Grosze Srebrne proby Piątey granow Szesnaście, sztuk Trzysta dwadzieścia z Grzywny Feynu. W Monecie Miedzianey Trzygroszowki, Groszowki, Pułgroszowki, Szelągi, po Złotych Cztery z funta miedzi, wagi takoż Kolońskiey.

Ktora to nowa Moneta, aby podług wyż opisaney Ustawy po całey Koronie Polskiey y w Wielkim Xięstwie Litewskim *cum Annexis Provinciis* od każdego brana była, pod rygorem kary na nieposłusznych Prawu ściągaiącey się nakazuiemy.

Osobliwie zaś J. Wielmożnemu Xciu JMci Kurlandzkiemu Zalecamy, a Miastom Naszym Pruskim *sub rigorosa Animadversione* w Sądach Naszych Zadwornych przykazuiemy: aby żadney Monety niebili, ktoraby nie była *in pondere, grano, specie & valore* z Monetą Naszą nową *per omnia conformis*, y kurs teraz ustanowiony we wszystkim zachowywali.

A że Kommissye Skarbowe Oboyga Narodow przy Redukcyi zagranicznych Monet, Tynffow y Szostakow Polskich iako Prawem Autoryzowanych dotknąc nie mogły; więc wziąwszy w uwagę: iż y ta Moneta walotu wnętrznego niema, a zatym rowney z nową Monetą Kurrencyi mieć niepowinna; Przeto Tynffy Stare Polskie do Groszy nowych Miedziannych dwudziestu siedmiu, a Szostaki do groszy dziesięciu redukuiemy. O czym Kommissye Skarbowe Oboyga Narodow zaraz z Warszawy przez Uniwersały swoie

ſwoie *Publicum* obwieścić maią, oraz tymże Kommiſſyom Skarbowym moc zupełną daiemy: aby wſzyſtkie Monet Zagranicznych gatunki *poſt primam Septembris Annô* 1767*mô* ieden po drugim podług potrzeby y rekwizycyi Kommiſſyi Naſzey Menniczney kaſſowali, pułrokiem przed Terminem Kaſſaty przez Uniwerſały ſwoie *Publicum* obwieściwſzy.

Nadto tymże Kommiſſyom Skarbowym Oboyga Narodow zalecamy: aby odtąd wſzyſtkie publiczne dochody, tak w redukowanych Monet gatunkach, iako y w nowey Monecie, Złoty nowy, to ieſt cztery groſze Srebrne za dawny Złoty rachuiąc odbierały, y zarowno wſzyſtkie penſye, zapłatę Woyſku, y inne wydatki w podobnym rachunku wypłacały.

Zeby zaś na potrzebnych do bicia nowey Monety Materyałach w Mennicy Naſzey niezbywało, y żeby tym prędzey Moneta w całym Kraju *Uniformis* ſtała ſię, tudzież aby nowa Moneta prędzey po całym Kraju rozeyść ſię mogła, Obie Kommiſſye Rzeczypoſpolitey Skarbu Koronnego y Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego dochody wſzelkie publiczne tak w redukowanych Monetach iako y Talarach lub Czerwonych Złotych Hollenderſkich y nowey Monecie odbierać, redukowane Monety dla topienia do Mennicy, Naſzey odſyłać, Złota teyże Mennicy na ſkupienie Materyałow podług potrzeby dodawać maią, a Mennica Naſza za Złoto według wyżey opiſanego kurſu, tudzież y za topione Srebro, podług proby, wagi, y taxy Menniczney przez Kommiſſye Skarbowe approbowaney, płacić nową Monetą powinna będzie.

A gdy według teraźnieyſzego porownania Monet *in valore intrinſeco*, Czerwony Złoty ktory podług Konſtytucyi *Anni* 1717. ſzedł dotąd w Złotych Polſkich Oſimnaſtu, teraz ieſt zniżony do Złotych Polſkich Szeſnaſtu y groſzy dwudzieſtu dwoch y puł; przeto zachowuiąc całość Kontraktow, y wſzelkich Tranſakcyi według Konſtytucyi *Anni* 1726. Monetę w Kontraktach wyrażoną, a walor w Kroleſtwie idący oſtrzegaiącey, deklaruiemy: Iż Debitorowie opłacaiąc Summy tak Duchowne iako y Swieckie nawet y od Kupcow na Skrypta lub wexle zaciągnione, chociażby w Opiſie tylko *Numerica ſpecies* Czerwonych Złotych była wyrażona, też Summy Monetą w Kontrakcie opiſaną, a walorem teraz uſtanowionym to ieſt: dopłacaiąc do każdego Czerwonego Złotego po pięć groſzy Srebrnych, a za dawny Złoty każdy Monetą pożyczony, teraźnieyſzy Złoty, to ieſt Cztery groſze Srebrne oddaiąc, wypłacać powinni będą; wyiąwſzy Summy *in ſpecie* Złotem aſſekurowane między Kupcami z handlu lub kredytu wynikaiące, lub Kupcom za Towary należące, ktore *ad proportionem* Złota, nie Monety rachowane były. Summy *in Terminis ſatisfactoriis ex mente Decretorum & Tranſactionum* y wſzelkich obligow *juſtè & legaliter* w Grodach reponowane, Pieczęciami Grodzkiemi zapieczętowane *præviâ Juratoriâ Comprobatione*, iako z pod Pieczęci nietykane, y niefruktyfikowały, aby przez tych komu należą podnieſione były, *præſenti Lege* waruiemy.

A że Moneta zagraniczna y dawna Krajowa ieſt iuż *ad valorem intrinſecum* redukowana; przeto zagraniczna dopoki w czaſie przez Kommiſſyą Skarbową ſkaſſowana nie będzie, a Krajowa do dalſzey Dyſpozycyi Rzeczypoſpolitey zoſtawiona, według Redukcyi ſwoich z tąż łatwością iak Nowa brane bydź maią.

Przedłużenie Seymu.

GDy ważność y liczba intereſſow publicznych tak Nam czas wycieńczyły: iż na ſchyłku Seymowania znayduiemy ſię w nieuchronney potrzebie tegoż czaſu przyczynienia, abyśmy tak Skarbowe Materye zupełnie dokończyć, iako w Woyſkowych Juryſdycznych y innych choć co potrzebnieyſzego uſtanowić mogli; przeto za zgodą Wſzech Stanow Seym teraźnieyſzy do Dnia 29. *Novembris incluſivè* w Roku teraźnieyſzym 1766*tym* przypadaiącego przedłużamy.

Ubeſpieczenie Wolnego Głoſu.

ZRzenica wolności, y tylą umocniony Prawami Głos wolny, żeby żadną ſłow oboiętnością w iakimkolwiek przepiſie Prawa nieſłabiał, waruiemy.

Obiaśniaiąc zaś pozwolenie oſtatnią 1764. Konſtytucyą podania Kommiſſyi Ekonomiczney, ku pożytkowi Rzeczypoſpolitey Projektow, z iakieykolwiek ściągaiących ſię okoliczności, mieć chcemy, żeby te tylko ſame *formâ Iudiciariâ* konkludowane były, ktore ani nowych wynależienia Podatkow, ani iuż od Stanow Rzeczypoſpolitey przyiętych pomnożenia y powiękſzenia w ſobie niezawieraią; bo te tak iako powiękſzenia Woyſka, Stanowienia Traktatow, wypowiedzenia Woyny, y inne *Materiam Status* w ſobie zamykaiące, iako każdego Obywatela ſpokoyność, y włáſność intereſſuią, tak na wolnych Seymach, za wolnym tylko Prawo Kontradykcyi maiącego Senatora, Miniſtra lub Poſſa głoſem, konkludowane y przyięte bydź maią.

WyznaczenieKommiſſarzow Skarbu Koronnego.

STofuiąc ſię do Prawa Seymu *Convocationis Anni* 1764. o obieraniu

niu na Seymach większością Głosow Kommissarzow Skarbu Koronnego uchwalonego, tąż głosow większością obranych Skarbu Koronnego Kommissarzow, to iest: W.W. y U.U. Jgnacego Twardowskiego Kaliskiego, Andrzeia Moszczeńskiego Jnowrocławskiego Woiewodow, Bazylego Walickiego Kasztelana Sochaczewskiego, Augusta Sułkowskiego Pisarza Wielkiego Koronnego, Mikołaia Junoszę Piaskowskiego Podkomorzego Krzemienieckiego, Fryderyka Moszyńskiego Nowokorczyńskiego Starostę, Kajetana Hryniewickiego Chorążego Czerwonogrodzkiego, Woyciecha Chądzyńskiego Woyskiego Ziemi Rożańskiey, to Seymem *Convocationis*, to *post obitum & Resignationem* Reskryptami Naszemi w teyże Kommissyi umieszczonych, władzą Kommissyi kontynuiących potwierdzamy; a zaś kompletuiąc *numerum Lege præfixum* do wyż rzeczonych, Wielmożnego Jana Borcha Woiewodę Jnflantskiego, U. U. Tomasza Dłuskiego Podkomorzego Lubelskiego, Kaspra Rogalińskiego Starostę Nakielskiego, Waleryana Piwnickiego Miecznika Ziem Pruskich, Andrzeia Swięcickiego Sędziego Ziemskiego Radomskiego, Stanisława Karwowskiego Podstolego Ziemi Bielskiey, Jozefa Potockiego Starostę Leżańskiego, Piotra Ożarowskiego Generała Majora Woysk Koronnych przydaiemy. Ktorzy nowo wyznaczeni Przysięgę Rotą w Konstytucyi Seymu *Convocationis* przepisaną przed Ziemstwem lub *in absentia* przed Grodem Warszawskim wykonawszy, władzę swoią z potwierdzonemi Kommissarzami dnia Dziewiątego Miesiąca Grudnia Roku nineyszego zacząć, y wszelkie obowiązki zlecenia Praw tak co do rządu, iako y Sądu w Prawie wypisanych cało-Miesięcznych Kadencyach wykonywać aż do czasu reassumować mianey przez Kommissarzow na przyszłym Ordynaryinym Seymie obranych Jurysdykcyi wypełniać będą. A zasiadanie *juxta Stalla* Urzędow obserwowane bydź ma.

Sposob obierania Kommissarzow tak Skarbowych iako y Woyskowych tudzież Assessorow do Sądow Zadwornych dla Oboyga Narodow.

Ponieważ na Seymie Konwokacyinym *Anni* 1764*ti* Zkonfederowane Stany determinowawszy obieranie lub potwierdzenie Kommissarzow większością Głosow na każdym Seymie Ordynaryinym, czasu y sposobu takowego obierania dostatecznie nieopisały; więc aby te okoliczności iakiego w czas przyszły nieprzynosiły zatrudnienia, sposob obierania Kommissarzow *ex utroque Ordine* do Kommissyi tak Skarbowych iako y Woyskowych Oboyga Narodow za powszechną Stanow zgodą postanawiamy takowy:

A nayprzod do każdey z wspomnianych Kommissyi My Krol y Następcy Nasi Krolowie Polscy nominować będziemy, czworotyle Kandydatow *ex Senatorio & Equestri Ordine*, ile Osob Kommissyą każdą według Prawa składać powinno, y tych od Nas nominowanych Kandydatow drukowany Regestr Wielmożnym Senatorom przez Sekretarzow Narodowych, a Urodzonym Posłom przez Sekretarza Seymowego dniem przed Elekcyą rozdać rozkażemy. Nazaiutrz zaś każdy Senator y Poseł ma mieć przygotowane kartki cztery, a na każdey z tych kartek wybrawszy z pomiędzy Kandydatow przez Nas nominowanych, ma zapisać żądane od siebie *ex utroque Ordine* Osoby do każdey z Osobna Kommissyi w liczbie Prawem ustanowioney, y takowe kartki *ex Turno* Senator Sekretarzowi Wielkiemu, a Poseł Sekretarzowi Seymowemu oddawać będzie. A zatym *prævio* przez Marszałka Koła Rycerskiego y Deputatow do Konstytucyi wyznaczonych *Scrutinio* kartek, Elekcya Kommissarzow większość głosow po sobie maiących deklarowana, y w Konstytucyą wpisana bydź ma. Czas zaś takowey Elekcyi między kończącemi się Materyami Ekonomicznemi, a początkiem Interessow Woyskowych na zawsze naznaczamy. A po zakończonych Woyskowych y sprawiedliwości Materyach Assessorowie do Sądow Naszych Zadwornych tak Koronney iako y Litewskiey Assessoryi porządkiem, y sposobem wyżey opisanym obierani bydź maią.

MATERYE WOYSKOWE

Polepszenie Płacy Woysku Koronnemu.

Ponieważ Płaca na konie y Porcye Konstytucyą Roku 1717. Woysku Koronnemu Polskiego y Cudzoziemskiego zaciągu wyznaczona nie iest dostarczaiącą do sustentacyi y utrzymania Jego, ile gdy *pretia rerum* temi czasy znacznie podniesione zostały, a chcąc toż Woysko mieć w aktualnym komplecie, należytym porządku, y w gotowym zawsze do usługi publiczney stanie, oraz dla oddalenia wszelkiey w Marszach, Obozach, y na konsystencyach Obywatelom uciążliwości; przeto Płacę temuż Woysku, to iest: w

 Pol-

Polſkim Autoramencie Uſſarzowi do Złotych Polſkich lub Czterogroſzowek Sześćſet; Pancernemu do Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek Pięćſet, Letkiemu do Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek Czterechſet na konia. W Cudzoziemſkim zaś Autoramencie porcye konne do Złotych Polſkich lub Czterogroſzowek Czterechſet Pięćdzieſiąt. Pieſze do Złotych czyli Czterogroſzowek Dwochſet ſześćdzieſiąt dwoch y groſzy piętnaſtu podwyżſzamy, y procz tego Gwardyom Naſzym Konney y Pieſzey Koronnym (przez wzgląd większey tutay drogości, y uſtawiczney przy boku Naſzym Krolewſkim uſługi ile ieſzcze w Kazernach zoſtaiącym) Culagi czyli dodatku to ieſt: dla Regimentu Gwardyi Naſzey Konney Koronney Złotych Polſkich lub Czterogroſzowek Dwakroć piętnaście Tyſięcy Dwieście pięćdzieſiąt, dla Regimentu Gwardyi Naſzey Pieſzey Koronney Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek Sto Tyſięcy naznaczamy; tudzież tym końcem poſtanawiamy: aby do Podatkow czyli płacy dla Woyſka Koronnego Konſtytucyą Roku 1717. ułożonych y dotąd wybieranych Skarb Koronny Summę Dwa Milliony Dwakroć Siedm Tyſięcy Dwieście Pięćdzieſiąt Złotych lub Czterogroſzowek, to ieſt: Chorągwiom *Uſſarſkim* Sto pięćdzieſiąt Dwa Tyſiące Chorągwiom *Pancernym* Pięćkroć Dwanaście Tyſięcy, Chorągwiom *Letkim* Sto Dwadzieścia Ośm Tyſięcy Złotych Polſkich lub Czterogroſzowek, na *Dragonią* Regimentowi Gwardyi Naſzey Konney Koronney Trzykroć Sześćdzieſiąt Pięć Tyſięcy Dwieście Pięćdzieſiąt, Regimentowi Krolowy Jeymości pod Szefoſtwem Urodzonego Mniſzcha Staroſty Sanockiego Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek, Regimentowi Krolewica JMci pod Szefoſtwem Urodzonego Skorzewſkiego Generała Lieutnanta w Woyſku Naſzym Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek, Regimentowi Buławy Wielkiey Koronney Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy, Regimentowi Buławy Polney Koronney Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy, Regimentowi Urodzonego Wielopolſkiego Koniuſzego Koronnego Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy, Regimentowi Urodzonego Potockiego Podczaſzego Litewſkiego Siedmdzieſiąt Pięć Tyſięcy Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek, na *Jnfanteryą* zaś: Regimentowi Gwardyi Naſzey Pieſzey Koronney Dwakroć Ośmdzieſiąt Siedm Tyſięcy Pięćſet, Regimentowi Krolowy Jeymci pod Szefoſtwem Urodzonego Goltza Generała Lieutnanta w Woyſku Naſzym Sześćdzieſiąt Dwa Tyſiące Pięćſet. Regimentowi Krolewica JMci pod Szefoſtwem Urodzonego Goltza Generała Majora w Woyſku Naſzym Sześćdzieſiąt Dwa Tyſiące Pięćſet, Regimentowi Buławy Wielkiey Koronney Pięćdzieſiąt Sześć Tyſięcy Dwieście Pięćdzieſiąt, Regimentowi Buławy Polney Koronney Pięćdzieſiąt Trzy Tyſiące Sto Dwadzieścia Pięć, Regimentowi Artyleryi Koronney Pięćdzieſiąt Trzy Tyſiące Sto Dwadzieścia Pięć, Trzem Chorągwiom *Węgierſkim Pieſzym* Dwadzieścia Pięć Tyſięcy Złotych Polſkich lub Czterogroſzowek, corocznie zacząwſzy od pierwſzego Marca w Roku da BOG przyſzłym 1767*mym* dwoma Ratami, Marcową y Septembrową Temuż Woyſku Koronnemu wypłacał.

Kommiſſyi zaś Woyſkowey Koronney zlecamy y daiemy moc y władzę: aby podług takowey polepſzoney płacy porządny uformowała Regulament, Artykuły Woyſkowe niedoſyć dotąd obiaśnione ułożyła, y cokolwiek do należytego w Woyſku ściągać ſię będzie rozrządzenia uſtanowiła, oraz to wſzyſtko niezwłocznie do exekucyi przyprowadziła, a co w wyrażonych okolicznościach Kommiſſya Woyſkowa Koronna ułoży, y do ſkutku przywiedzie, *robur & validitatem* mieć ma *ſuam*, aż do approbacyi Naſzey na przyſzłym Seymie Ordynaryinym w Roku 1768*mym*.

Zważaiąc oraz ſzczupłość płacy dla Korpuſu Artyleryi Koronney, y maiąc w uwadze iſtotną potrzebę utrzymania Ceyghauzu, oſobliwie w Warſzawie y Kamieńcu Podolſkim, Summę Złotych Polſkich Sto ſzeſnaście Tyſięcy Sześćſet Ośmdzieſiąt ſiedm y groſz ieden, na konſerwacyą Korpuſu Artyleryi z Skarbu Koronnego dotąd wypłacaną do Trzechkroć Sto Tyſięcy podwyżſzamy, y aby do dawney wyżey wyrażoney Summy Skarb Koronny Sto Ośmdzieſiąt Trzy Tyſiące Trzyſta dwanaście Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek y groſzy dwadzieścia dziewięć corocznie temuż Korpuſowi Artyleryi Koronney zwykłym ſpoſobem wypłacał mieć chcemy; a co dotąd od Regimentow do Artyleryi Koronney ubywało, tymże Regimentom przywracamy. Z tey zaś wyznaczoney Trzechkroć Sto Tyſięcy Summy za dyſpozycyą Kommiſſyi Woyſkowey Koronney rozporządzoney, Generał Artyleryi Koronney *ad tenorem* Konſtytucyi Seymu *Coronationis* 1764*ti* przed tąż Kommiſſyą Woyſkową rachować ſię ma.

Gdy Regiment Łanowy na Seymie 1726*ti* z Łanow Krolewſkich uſtanowiony dotąd na 505.y puł Porcyi po Złotych 200. na każdą likwidował ſię,a do uſługi publiczney rownie ieſt zażywanym, poſtanawiamy: aby też Porcye *ad normam* innych Jnfanteryi Regimentow polepſzone Złotych Polſkich lub Czterogroſzowek Sto Trzydzieści dwa Tyſiące Sześćſet Dziewięćdzieſiąt trzy y groſzy dwadzieścia dwa y puł wynoſzące Skarb Koronny temuż Regimentowi Łanowemu dwoma Ratami corocznie wypłacał, a Proweniencye z Łanow na ten Regiment deſtynowane na Skarb Koronny

G przez

przez Staroſtow lub Dzierżawcow z właſney Poſſeſſyi bez wymagania więcey nad należytość od Poſſeſſorow Łanow *ſub pœnis & reſponſione* w Kommiſſyi Skarbu Koronnego wraz z Kwartą komportowane y odbierane bydź maią,

A że Generałowie Jnſpektorowie bez żadney wyznaczoney będąc penſyi Porcye od Regimentow odciągane na ſiebie mieli; przeto też Porcye Regimentom przywracaiąc, oſobną teraz penſyą na Rok Generałowi Jnſpektorowi od Kawaleryi (ile odciągane corocznie Porcye wynoſiły) Dwadzieścia Sześć Tyſięcy Czteryſta Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek, Generałowi Jnſpektorowi od Jnfanteryi Dwadzieścia Ośm Tyſięcy Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek z Skarbu Koronnego poſtanawiamy. Waruiąc przytym aby Generałowie Jnſpektorowie niedożywotniemi (*ſalvis modernis Poſſeſſoribûs*) lecz przez Nas Krola do czaſu tylko naznaczani byli, a po expedyowanych za Ordynanſami Kommiſſyi Woyſkowey Koronney Regimentow Rewizyach, Atteſtacya teyże Kommiſſyi z podpiſem Czterech z gory Kommiſſarzow do odebrania wyznaczoney z Skarbu Koronnego penſyi ſłużyć Jm ma.

Maiąc wzgląd oraz na Officyerow, y Kompanią Polſkiego zaciagu w Woyſku Koronnym zaſłużonych, ktorych podeſzłość wieku lub przypadkowa w ſłużbie okoliczność nieſpoſobnemi czyni do uſługi publiczney, y ktorzy tylko przed polepſzoną Płacą w ſłużbie zoſtawali,na Suſtentacyą tych Sto Pięćdzieſiąt Tyſięcy Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek z Skarbu Koronnego corok, naznaczamy, y aby te do Kommiſſyi Woyſkowey Koronney wypłacane były, uſtanawiamy. Takowych zaś Officyerow y Kompanią Jnwalidow Rotmiſtrze Chorągwi, a Szeffowie Regimentow Kommiſſyi Woyſkowey Koronney prezentować maią, a Kommiſſya o nieſpoſobności Jch do ſłużby, ieżeli w rzeczy ſamey znayduie ſię, decydować będzie. Tym ſpoſobem wyrażoną Summę Kommiſſya Woyſkowa Koronna do miary zaſług *& pro exigentia* rozporządzi, y z niey na każdym Seymie ſprawować ſię Rzeczypoſpolitey powinna będzie.

Lubo Konſtytucya Seymu *Convocationis* 1764*tego* Roku Juryſdykcyą teraźnieyſzych Kommiſſarzow Woyſkowych Koronnych od Seymu do Seymu oznacza; że iednak zaczęcia dnia y kończenia ſię teyże dokładnie niewymierza, y przez czas Seymu Woyſko znaydowałoby ſię bez Kommendy, przeto iako ninieyſi Kommiſſarze Woyſkowi Koronni *ex mente* Konſtytucyi Seymu *Coronationis* 1764*ti Anni* Juryſdykcyą ſwoią *die Prima Martij* zaczęli, tak aby y przyſzli Kommiſſarze dnia pierwſzego Marca w Roku przyſzłym 1767*mym* z konſyderacyi zwykle zaczynaiących ſię *in Martio* Rat

władzę ſwoią zaczynali, y o tymże dniu w Roku 1769*tym* kończyli, mieć chcemy y poſtanawiamy, a takowy zaczynania ſię y kończenia Termin dalſzym Kommiſſarzom Woyſkowym na zawſze naznaczamy.

Kiedy zaś Pogłowne z Dobr Ziemſkich y Duchownych dotąd na Woyſko Koronne Oboyga Zaciągow wypłacane podług Uſtawy Seymu ninieyſzego tylko do Raty Septembrowey *Anni* 1768*vi incluſivè* ma bydź wybierane, a na to mieyſce Podatek Czopowego y Szelężnego z Dobr Ziemſkich, Krolewſkich, y Duchownych uchwałony do Skarbu Rzeczypoſpolitey importowany będzie; przeto mieć chcemy, aby za uſtaniem płacenia Pogłownego w Terminie wyż namienionym Poſſeſſorowie Dobr Naſzych Krolewſkich Hibernę od Poddanych wybrawſzy, tam gdzie Kwarty odwożą, z Ratą Septembrową do Skarbu Koronnego odwozili, a to *ſub reſponſione* w Sądach Kommiſſyi tegoż Skarbu. Woyſku zaś Koronnemu Oboyga Zaciągow tak dawną płacę *in Summa* Pięciu Milionow Dwakroć dwudzieſtu y pięciu Tyſięcy Siedmiuſet Ośmdzieſiąt y Siedmiu Złotych groſza iednego Polſkich, iako też wyżey nieinkluduiąc Cułagi Trzykroć Piętnaście Tyſięcy Dwieście Pięćdzieſiąt Złotych wynoſzącey dla Regimentow Gwardyi naznaczoney na ſamo polepſzenie płacy *in quantitate* Dwoch Milionow Sześćkroć Dwudzieſtu Sześciu Tyſięcy Pięćſet Pięćdzieſiąt Sześć Złotych groſzy Dwudzieſtu iednego y puł teraz poſtanowioną, podług wyż wyrażonego oznaczenia dwoma Ratami *in Martio & Septembri* począwſzy od Raty Marcowey *Anni* 1769*ni incluſivè* punktualnie y niezawodnie wypłacał, zalecaiąc temuż Skarbowi: aby takowe dla Woyſka wypłacanie przed innemi Prawem ſobie zleconemi wydatkami pierwſzą zawſze miało exekucyą.

Gdy zatym Hyberna zwykle na Woyſko wybierana w czaſie wyż namienionym do Skarbu Koronnego odbierana będzie; przeto poſtanawiamy: aby tenże Skarb Koronny oprocz wyżey wſpomnionych Summ penſye tak na Buławy Wielką y Polną, iako też dla Piſarza Polnego Koronnego, tudzież Largicyą Woyſkową dawniey z Hiberny wybierane corocznie w czaſie zwykłym punktualnie wypłacał.

W Rocie Przyſięgi Kommiſſarzom Woyſkowym przepiſaney, że ſię nieznayduie obowiązek Sekretu w Materyach Woyſkowych potrzebnego; przeto do teyże na potym *nexum* przyſięgi *ſuper ſecretum Stubæ* przyłączamy.

Ordynacyą od Kommiſſyi Woyſkowey podaną, mocą teraźnieyſzego Seymu approbuiemy, y onęż dla powſzechney wiadomości w Konſtytucyą Seymu ninieyſzego wpiſaną mieć chcemy.

Ordynacya Kommissyi Rzeczypospolitey Woyska Koronnego.

ORdynacya Kommissyi Rzeczypospolitey Woyska Koronnego pod Prezydencyą J. O. Xcia JMci Augusta Alexandra Czartoryskiego Woiewody, Generała Ziem Ruskich, Stanow Zkonfederowanych Rzeczypospolitey Generalnego Marszałka, Dnia pierwszego Marca Tysiąc Siedmset Sześćdziesiątego piątego Roku w Warszawie z opisu Prawa zaczętey w przeciągu Teyże Kommissyi ułożona y podpisana.

Kommissya Rzeczypospolitey Woyska Koronnego ustanawiaiąc porządek, w reassumowaney podług Prawa Jurysdykcyi swoiey, y pragnąc aby tenże w sprawach y rezolucyach Sądowi nineyszey Kommissyi przynależących, wszystkim był dostatecznie wiadomy; takową czyni Ordynacyą: A nayprzod aby wielość Regestrow Sądu niezatrudniała, cztery tylko ustanawia. *Pierwszy* Ordynaryiny bez Aresztu dla Spraw Woyskowych *ex cruda citatione* do Sądu przychodzących. *Drugi Remissarum* dla Spraw ktoreby od Sędziow Partyi Woyskowych do Sądu Kommissyi przez appellacye y Prozekucye przychodziły, tudzież *per Remissionem* od iakieykolwiek Jurysdykcyi odesłane były. *Trzeci Directi Mandati*, w ktorym Wpisy o urażoną powagę Kommissarza lub wiolencye na Osobie tegoż, oraz Officyalistow Kommissyi na mieyscu Sądowey Jurysdykcyi wyznaczonym popełnione, z Roku y Propozycyi, lub Przypozwow czynione bydź maią. *Czwarty Pœnalium* do samych grzywien y otrzymania Dekretow *Executionis* ustanawia się. Zeby zaś długie spraw oczekiwanie exwisceracyi Stronom nieprzynosiło, Regestr Ordynaryiny dla spraw *ex cruda citatione* zaczynać się *à Prima Martij*, a sądzić się będzie *ad ultimam ejusdem*, a zaś Regestr *Remissarum à die Prima Aprilis* także do ostatniego dnia tegoż Miesiąca, y tak *consequenter* Alternata tych obydwoch Regestrow Miesiącami iść ma. Regestr zaś *Directi Mandati* każdego dnia y czasu skoroby sprawa z innego Regestru niezastąpiła, *pro exigentia* sprawiedliwości brany bydź może. A Regestrowi *Pœnalium* każdy dzień Sobotni wyznacza się. Wpisy *per non sunt* nad wolą Strony spychane bydź nie maią, ani Sprawy zaczętey przed skończeniem Jey inna przerywać niepowinna, Sprawy tylko z Wpisem zgadzaiące się niedopuszczaiąc żadney konnexyi wprowadzane bydź maią. W te zaś Regestra Wpisy Rekwiruiącym bez naymnieyszey solucyi własną ręką Urodzony Regent Kommissyi Woyskowey z wyrażeniem Jmion, Nazwisk y Urzędu Aktora y Pozwanego wpisywać będzie, a Wokandę Spraw do sądzenia przypadaiących dla powszechnego Stron uwiadomienia na Drzwiach Jzby Sądowey przybiiać każe.

Regestr z ktorego Sprawy sądzić się będą Prezyduiący na Kommissyi trzymać y weń Decyzye y Kondemnaty zapisywać będzie, a zaś ieden z WW. y UU. Kommissarzow w Sentencyonarz *Pluralitatis* Sentencye w sprawach, tudzież Rezolucye w zachodzących Jnteressach Woyskoywch, bez wszelkiey za to nadgrody kontentuiąc się Pensyą Kommissarską, konnotować ma, ktore Decyzye y Rezolucye, gdy się na nie wszyscy zgodzą, wszyscy przytomni Kommissarze podpisać maią. Gdyby zaś rożność zdania nastąpić miała, tedy moc Decyzyi *circa Pluralitatem* zostanie, *Sententibus* zaś *contra Pluralitatem*, wolno będzie przy każdey sprawie pod decyduiącą *Pluralitatis* Sentencyą *per Pluralitatem* podpisaną swoie zdanie w Sentencyonarzu wpisać y podpisać.

Protokoł, w ktor y Dekreta y Rezolucye Woyskowe wpisywane będą, Urodzony Pisarz Kommissyi Woyskowey trzymać ma, y w nim każdego dnia w Sądzie zasiadaiących Kommissarzow zapisywać. Protokoł zaś Dyspozycyi Woyskowych przy Urodzonym Regencie Kommissyi Woyskowey zostawać powinien, w ktorym wszelkie Ordynanse, y Dyspozycye od Kommissyi wyszłe *de tenore* wpisywać tenże Urodzony Regent obligowany iest, do ktorego *Extradita* Pieczęć y Korrekta należeć ma.

Decyzye Sądu y Wyroki porządnie rodowitym Językiem wpisywane, y Rekwiruiącym z Pieczęcią przez Urodzonych Pisarza y Regenta bez naymnieyszey Rekompensy (iako niżey naznaczonemi Pensyami kontentowanych) *sub Animadversione Judicij* bydź maią wydawane.

Dekreta y Rezolucye Kommissyi w Protokole Prezyduiący wraz z zasiadaiącemi *protunc* Kommissarzami podpisywać będzie, zaś Extrakty onychże z podpisem Prezyduiącego wychodzić powinny.

Pieczęć przy Aktach Kommissyi Woyskowey bydź ma większa do Expedycyi większych y Jurysdycznych, mnieysza do Poczty tylko Jnteresow Woyskowych tyczącey się.

Potrzebne y nieodbite Expensa Kommissyi Woyskowey tak na Pensye ustanowionym Officyalistom iako inne potrzeby z Largicyi według Opisu Prawa opatruiąc, tak się ustanawia. Urodzonemu Władysławowi Duninowi Mieczyńskiemu Pisarzowi Kommissyi Woyskowey Złotych Polskich albo Czterogroszowek Srebrnych Dwanaście Tysięcy, y na Expensa Kancellaryi Złotych Polskich albo Czterogroszowek Srebrnych Dwa Tysiące corocznie,

Urodzonemu Piotrowi Nowickiemu Regentowi Złotych Polſkich czyli Czterogroſzowek Srebrnych Sześć Tyſięcy na Rok, Urodzonemu Janowi Kryſtyanowi Gröhtz Generałowi Audytorowi Złotych Polſkich albo Czterogroſzowek Srebrnych Trzy Tyſiące, Urodzonemu Jgnacemu Łempickiemu Generałowi Adjutantowi Złotych Polſkich albo Czterogroſzowek Srebrnych Trzy Tyſiące, Jnſtygatorowi Złotych Polſkich albo Czterogroſzowek Srebrnych Dwa Tyſiące, Woźnemu pierwſzemu Złotych Polſkich albo Czterogroſzowek Srebrnych Pięćſet, Woźnemu Drugiemu Złotych Polſkich albo Czterogroſzowek Czteryſta: wſzyſtkim Kwartałami corocznie zapłacono będzie.

W Sprawach wſzelkich *Facti* choćby y pod bokiem Kommiſſyi Naſzey wynikłych do ſłuchania Jnkwizycyi pobliżſze Urzędy Ziemſkie, lub Grodzkie naznaczane będą.

Ordynanſe, Liſty, y inne Woyſkowe Dyſpozycye *per Pluralitatem* uſtanowione, przez Samego Prezyduiącego w Jzbie Sądowey podpiſywane będą.

Paleſtry Mecenaſow aby nie więkſza liczba była, iak Szeſnaście, mieć chcemy. Z tych ieżeliby ktorzy *in alio Subſellio* przyſięgli niebyli, przed odzywaniem ſię do Sprawy w Sądach Kommiſſyi Woyſkowey przyſięgę wykonać powinni będą. Ciż Dependentow ſwoich Regeſtr podadzą, ktorych to Mecenaſow w liczbie Szeſnaſtu *de Nomine & Cognomine* Regeſtr przez Prezyduiącego podpiſany *ad Archivum* Kancellaryi oddany bydź powinien.

Ponieważ żadne Grzywny ani Luity *pro re* Sądu niebędą przyſądzone; przeto Regeſtru *Pænalium* poſtanowienie tylko co do dochodzenia grzywien przez Sąd ninieyſzy Stronie od Strony przyſądzonych ściągać ſię ma.

Auguſt Xiąże Czartoryſki W.G.Z.R Kommiſſarz z Senatu.
J. A. Podolſki Wojewoda Płocki, Kommiſſarz z Senatu.
J. R. Zbijewſki Kaſztelan Kaliſki, Kommiſſarz z Senatu.
A. z Morſka Morſki Kaſztelan Lwowſki, Kommiſſarz z Senatu.
K. X. Poniatowſki P. K. Kommiſſarz z Stanu Rycerſkiego.
H. Wielopolſki K. W. K. Kommiſſarz z Stanu Rycerſkiego.
Branicki Ł. W. K. Kommiſſarz z Stanu Rycerſkiego.
M. Ronikier Cześ. W. X. Litt, Kommiſſarz Stanu Rycerſkiego.
Sta. Męcińſki Sſta Wielun: Kommiſſarz Stanu Rycerſkiego.
Mączyńſki Chorąży Sieradzki, Kommiſſarz Stanu Rycerſkiego.
Szy. Dzierzbicki Chorąży Łęczycki, Kommiſſarz Stanu Rycerſkiego.
Fe. An. Łoś Sſta Wyſzyńſki, Kommiſſarz Stanu Rycerſkiego.

Szkoła

Szkoła Rycerſka.

SKłaniaiąc ſię do dawnego a powſzechnego Rzeczypoſpolitey żądania, y uprzedzaiąc ſkutek obowiązku *Pactis Conventis* przez Nas Króla przyiętego, z Oycowſkiego ſtarania o iſtotne Dobro Kroleſtwa y ſławę Narodu, założywſzy właſnym koſztem Naſzym Szkołę Rycerſką, dla edukacyi Szlacheckiey Młodzi, y ſpoſobienia Jey do zdatnych Uſług Oyczyźnie, w Radzie y boiu, lubo powrocenie Skarbowi Naſzemu expenſowaney do dnia pierwſzego Septembra Roku teraźnieyſzego na tęż Młodź Szlachecką Summy Sześciukroć Siedmiudzieſiąt Sześciu Tyſięcy Czterechſet Trzydzieſtu Dwoch Złotych Polſkich od Skarbow Rzeczypoſpolitey byłoby ſpodziewane, lecz że zyſk wdzięczności y ufności Narodowey miło Nam Krolowi ieſt nad inne wſzyſtkie przekładać zyſki; przeto tak tę wyż wyrażoną Summę iako y drugą Milion Czterykroć Pięćdzieſiąt Dziewięć Tyſięcy Pięćſet Dziewięćdzieſiąt y ieden Złotych Polſkich, to na reparacyą Fortecy Kamienieckiey, to na Ludwiſarnią tu w Warſzawie wyſtawioną, to na dopełnienie ſzczupłey Płacy Regimentom Gwardyi Koronney y Litewſkiey, to na extraordynaryine Zagraniczne potrzeby z Skarbu Naſzego wyłożoną chętnie Rzeczypoſpolitey daruiemy. Ze zaś nad przerzeczone dla Dobra tey Oyczyzny wydatki Naſze Summa corocznego Prowentu Trzykroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich przez znieſienie Cła *in Regno* Skarbowi Naſzemu upadła, na bonifikacyą ktorego deceſſu Obydwa Narody, iuż Nam Dwakroć Sto Tyſięcy corocznie ofiarowały, ktoreśmy na Korpus Kadecki obrocili, w utrzymaniu tegoż Korpuſu wyſtarczyć nie może; przeto do tych Dwochkroć aby Summa Czterykroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich corocznie była dodawana ze Skarbow Oboyga Narodow za zgodą wſzech Stanow Rzeczypoſpolitey poſtanawiamy w ten ſpoſob: że ze Skarbu Koronnego Czterykroć Sto Tyſięcy, a z Litewſkiego Dwakroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich corocznie dwoma Ratami Marcową y Septembrową; zaczynaiąc pierwſzą *à die Prima Septembris Anni Currentis* za Kwitem przytomnego pod ten czas Korpuſu Kadetow Kommendanta, Kommiſſye Skarbowe Oboyga Narodów punktualnie wypłacać maią. Ktorą wyznaczoną corocznie Summę, gdy oprocz Officyerow y wſzelkich potrzebnych do Edukacyi y poſługi Metrow y ludzi na Dwieście Kadetow Szlachty wyſtarczaiącą bydź uznaiemy; przeto aby taż liczba w przerzeczonym Korpuſie zupełnie ſię znaydowała, tegoż Luſtracyą corocznie w Maju przed Prezyduiącym na ow czas Kommiſſyi Woyſkowey, a Likwidacyą Summy iako na nic innego lecz tylko dla Korpuſu Kadetow obrocona przez Kommiſſyą Woy-

ſkową

ſkową czynione mieć chcemy. A My Król iako wzięliśmy na ſiebie Jmię Szeffa tegoż Korpuſu Kadetow, tak zoſtawuiemy Nam Samym rozporządzenie wſzelkiego cwiczenia *tam in Militaribus quam in Civilibus*, iak do Nauk, tak y do Obyczaiow przez przyſtoyną Młodźi Szlacheckiey Edukacyą.

Jako zaś tychże Kadetow do tych czas w przerzeczonym Dziedzicznym Pałacu Naſzym *Kazimierzowſki* zwanym, tym czaſem umieściliśmy, tak y daley z wrodzoney Nam Narodowey miłości bez żadney bonifikacyi mieścić chcemy. Lecz że po zeyściu Naſzym z tego świata nie mieliby pewnego mieſzkania; przeto na kupienie Placu y wymurowanie na nim Budynkow do takowey Szkoły Rycerſkiey potrzebnych y Honoru Narodu zgodnych Oſob, Summę Trzechkroć Sto Tyſięcy Złotych Polſkich corocznie także ze Skarbow Oboyga Narodow, z Koronnego dwie części, z Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego trzecią część do płacenia, zacząwſzy *à die Prima Septembris Anni* 1768. przez lat Dzieſięć po ſobie idących do rąk wyznaczonego od Nas Króla Prezyduiącego nad Fabryką za powſzechną Stanow Rzeczypoſpolitey zgodą naznaczamy, z ktorey Summy wydatki na wſpomnioną Fabrykę czynione każdego Roku przed Kommiſſyami Skarbowemi pokazywane, y Dokumentami Autentycznemi dowodzone bydź maią. Gdyby zaś do kończenia tey Fabryki y ulokowania w niey Korpuſu Kadetow dożyć Nam Krolowi nieprzyſzło, tedy Sukceſſorowie Naſi, a przerzeczonego Pałacu Dziedzice nie maią mieć mocy ruſzania przerzeczonych Kadetow z teraźnieyſzey lokacyi, lecz tak z zaiętych teraz przez Kadetow Budynkow, iako y całego Pałacu Summą Trzech Tyſięcy Czerwonych Złotych na Rok każdy kontentować ſię maią.

Ponieważ zaś Stany Rzeczypoſpolitey za fundowanie tak pożytecznego dla Oyczyzny Korpuſu Kadetow do poźney potomności wdzięczną Nam rozciągaiąc pamięć żądaią, aby na wſzelkich tegoż Korpuſu Zołnierſkich Jnſygniach y Rynſztunkach Litery Jmię Naſze Krolewſkie wyrażaiące czaſy wiecznemi odmieniane nie były; przeto tę wdzięczności ofiarę wzaiemną wdzięcznością przyimuiemy, y aby w ſkutku nazawſze dopełniana była mieć chcemy.

Dozwolenie Prerogatyw Hetmanom teraźnieyſzym Oboyga Narodow.

Obiaśniaiąc Konſtytucye Seymow *Convocationis & Coronationis Anni* 1764*ti* o Kommiſſyach Woyſkowych poſtanawiamy: aby Ordynanſe y wſzelkie expedycye Woyſkowe pod Jmieniem Hetmanow Oboyga Narodow gdy na Kommiſſyach Woyſkowych *reſpectivè*, to ieſt: Koronni w Koronie; Litewſcy w W. Xięſtwie Litewſkim prezydować oſobiście będą, z Kommiſſyi wychodziły.

Rapporty dwoiſte od Regimentarzow tudzież od Szeffow Regimentow tak Kommiſſyom Woyſkowym iako y Hetmanom czynione y odſyłane bydź maią, oprocz Regimentow Leyb Gwardyi Naſzych Koronnych y Pieſzych.

Patenta na Szarże w Regimentach tak Konnych iako y Pieſzych Hetmańſkich począwſzy od Kapitana z Chorągwią, aż do Chorążego przez tychże Hetmanow każdego w ſwoich Regimentach dawane bydź maią.

Warty z tychże Regimentow *in aſſiſtentiam* tymże *in numero* ludzi Czterdzieſtu ordynowane przez Kommiſſye Woyſkowe bydź maią. Co wſzyſtko żyiącym teraz Wielmożnym Hetmanom Oboyga Narodow ſłużyć tylko powinno.

Dla pewności zaś niezawodney Penſyi Hetmanom aby dwoma Ratami Marcową y Septembrową zacząwſzy pierwſzą Ratę od dnia pierwſzego Marca w Roku przyſzłym 1767*mym* Wielmożnym Hetmanom W. Xięſtwa Litewſkiego corocznie ze Skarbu W. Xięſtwa Litewſkiego *prævijs Quietationibus* punktualnie wypłacana była, a Wielmożnych Hetmanow Koronnych w czaſie znieſienia Pogłownego żeby ze Skarbu Koronnego podobnie dochodziły Penſye nakazuiemy.

Garnizon w Staroſtwie Spizkim.

Ponieważ Kommiſſya Skarbu Koronnego zapatrzywſzy ſię na Konſtytucye *Annorum* 1587. 1609. 1670. 1674. 1688. Sprawę o Garnizon w Staroſtwie Spizkim do Stanow Rzeczypoſpolitey odeſłała; przeto reaſſumuiąc pomienione Konſtytucye, mieć chcemy: aby w Staroſtwie Naſzym Spizkim pogranicznym Garnizon z Stu Dwudzieſtu Ludzi ſkładaiący ſię ze Skarbu Koronnego podług obmowy pomienionych Konſtytucyi był utrzymywany y płacony. Luſtracya zaś tego Garnizonu y rozporządzenie do Kommiſſyi Woyſkowey Koronney nazawſze należeć powinny.

Wyznaczenie Oſob na Kommiſſarzow Woyſkowych Koronnych.

Przychylaiąc ſię do Konſtytucyi Seymu *Convocationis Anni* 1764*ti* większością Głoſow tak dawniey w teyże Kommiſſyi, to Seymem *Convocationis*, to *poſt obitum & Reſignationes* Reſkryptami Naſzemi umieſzczonych potwierdzaiąc iako y *noviter* obranych to ieſt: z *Senatu* Wielmożnych Xiążęcia JMci Auguſta Alexandra

 Czar-

Czartoryskiego Woiewodę y Generała Ziem Ruskich, Jozefa Podoskiego Woiewodę Płockiego, Kazimierza Granowskiego Woiewodę Rawskiego, Leona Mosżynskiego Kasztelana Lubelskiego; *z Stanu Rycerskiego*; Urodzonych Xiążęcia Kazimierza Poniatowskiego Podkomorzego Koronnego, Hieronima Wielopolskiego Koniuszego Koronnego, Franciszka Branickiego Łowczego Koronnego, Michała Ronikiera Cześnika Litewskiego, Antoniego Ponińskiego Kuchmistrza Koronnego, Jozefa Bąkowskiego Podkomorzego Ziemi Chełmskiey, Jana Czapskiego Podkomorzego Chełmińskiego, Antoniego Dobieckiego Chorążego Chęcinskiego, Wincentego Modlińskiego Chorążego Brzeskiego Kujawskiego, Jozefa Stępkowskiego Kasztelanica Zarnowskiego Porucznika Znaku Pancernego, Antoniego Kickiego Pułkownika Artyleryi Koronney.

Malczewskiego Pułkownika Regimentu Buławy Wielkiey Koronney, za Kommissarzow Woyska Koronnego deklaruiemy (z nakazaniem nowo w tęż Kommissyą wstępuiącym wypełnienia Przysięgi w czasie reassumpcyi swoiey *ex Mente Legis* Jurysdykcyi Rotą w Konstytucyi Seymu *Convocationis* wypisaną) a Tymże tak potwierdzonym jako y nowo Obranym Kommissarzom wszystkich obowiązkow mocą Praw na tęż Kommissyą wlanych wypełnianie zalecamy, z wypełnieniem nakazanego *Lege præsenti super secretum Stubæ* Juramentu.

MATERYE JURYDYCZNE

Przyspieszenie Sprawiedliwości w Sądach Naszych Zadwornych, y przywrocenie Jurysdykcyi Referendarzom.

LUbo w czasie *Convocationis* Roku 1764. żądze od Stanow Zkonfederowanych w ułożeniu Ordynacyi Sądow Naszych Zadwornych wypełniliśmy, y sprawy, ktore do Samych WW. Pieczętarzow należą rozsądzenia, od tych ktore *Pluralitate Votorum* determinowane bydź maią, rozłączyliśmy; gdy iednak dla niebytności y nieprzytomności lub opoźnienia w przybywaniu na Sądy W. W. y U. U. Assessorow czas nadaremnie z krzywdą innych Regestrow często ubiega, y Pacyenci nie mały ponoszą zawod; Dlaczego dogadzaiąc słuszności daiemy moc W. W. Pieczętarzom Sprawy wszelakie bez Kompletu Assessorow *tam ex Senatorio* iako y *Equestri Ordine* od Stanow Rzeczypospolitey wyznaczyć mianych, gdyby przytomnemi bydź nie mieli, Ordynacyą przepisanego decydowania y sądzenia. A ieżeliby samże Pieczętarz miał Sprawę, więc mieysce Jego Senator lub Sekretarz albo Referendarz lub Pisarz Koronni zasiadać y rozsądzać Sprawę powinni będą.

Sprawy Gromadzkie, to iest Poddanych Wsi Naszych Krolewskich z Starostami, Dzierżawcami uprzywilejowanemi przedtym do Referendaryi należące, pomienioną Ordynacyą pod iednę Assessorską Jurysdykcyą lubo złączyliśmy, gdy iednak takowe złączenie dla pomienionych Poddanych przyspieszenia niesprawuie; przeto wspomnioney Ordynacyi rozrządzenie polepszaiąc: przerzeczone Poddanych Sprawy w Koronie Jurysdykcyi Wielebnego y U. U. Referendarzow Koronnych przywracamy; a oddalaiąc napotym przypadkowe kollizye, te Spraw Rodzaie Sądom Jch oddaiemy to iest:

Sprawy Poddanych Wsi Naszych Krolewskich przeciw Starostom y Dzierżawcom uprzywilejowanym, *& è converso* o robociżny, pomiar gruntow, czynsze, Spy, Daniny, tudzież inne powinności od Gromad należące.

Także Sprawy Między Wybrańcami, *non respectu Privilegiorum*, komuby Wybraniectwo należeć miało, (gdyż takowe uznanie Sądowi Assessorskiemu podpadać ma) lecz ieżeliby względem uięcia Gruntow między Starostami czy Dzierżawcami, albolitеž Gromadami y Wybrańcami zachodziła sprzeczka, tudzież między samemiż Wybrańcami gdyby się rozrodzili: takowe dwa przypadki W. y U. U. Referendarze lub ieden z Nich Koronni wraz z Assessorami do Sądu Naszego Zadwornego wyznaczonemi, ieżeliby na Kadencye Sądow ziechali, *pluralitate votorum*, a w przypadku nieprzytomności Assessorow sami Referendarze rozsądzać *cum Declaratione inappellabilitatis Decretorum*, w Miesiącach Marcu y Kwietniu, Wrześniu y Pazdzierniku moc będą mieli.

A dla pieczętowania Dekretow teyże Jurysdykcyi Referendarskiey, Pieczęć mnieyszą od Koronney pod Orłem Polskim z napisem: *Pieczęć Referendaryi Koronney*, wyznaczamy.

Gdy zaś w Assessoryi *Februarius & Augustus* od przerzeczonych Spraw wolne zostały, więc w te same Miesiące Sprawy *Expulsionum & Evocationum*, zaś *in defectu* onych, Regestr *Fisci pluralitate votorum* z tym samym iako wyżey dokładem sądzone bydź powinny.

Zeby też Sąd Kommissarski czyli z Dekretu Assessorskiego y Referendarskiego, czy też przez Reskrypta Nasze do Graniczenia wyznaczony, tym ściśley sprawiedliwość zachował, każdy Kommissarz

ſarz (wyiąwſzy Senatorow y Podkomorzych y innych Sędziow iuż przyſięgłych) pierwſzy raz na Kommiſſyi zaſiadaiący, *præſentibus Partibus & Arbitris*, nayprzod ten ktory ma prezydować w przytomności drugich wſpoł Kommiſſarzow, a Drudzy przed Prezyduiącym przy za fundowaniu Juryſdykcyi Kommiſſarſkiey Jurament *Rothâ pro Aſſeſſoribus deſcriptâ* wykonali, a takowe wykonanie w Akcie ſwym Kommiſſarſkim aby na początku zapiſali. Napotym zaś gdy ktory z Nich na takowąż Kommiſſyą naznaczony będzie, aby przyſięgi nieponawiał, lecz wyiąwſzy z Grodzkich czy Ziemſkich Xiąg, (do ktorych *per Oblatam* początek czyli excerpt z Aktu Kommiſſarſkiego przerzeczone Przyſięgi w ſobie zawieraiący podany bydź powinien,) dla ſiebie względem dowodu, iuż wykonany Jurament zachowa, ktory Extrakt *in ſimili Actu Commiſſoriali loco præſtandi Juramenti* ſłużyć Mu będzie.

A ponieważ ten Trybunał Naſz rownego z innemi Juryſdykcyami *ſupremæ Inſtantiæ* potrzebuie porządku, uſzanowania y beſpieczeńſtwa; więc ku temu wſzyſtkiemu Wartę przyzwoitą dla tegoż Trybunału wyznaczoną przez Kommiſſyą Woyſkową mieć chcemy.

O Władzy Marſzałkow Koronnych y W. Xięſtwa Litewſkiego.

ZE do zabaw Marſzałkow Koronnych ieſzcze w Roku 1504 *tym* od Nayiaśnieyſzego Alexandra Predeceſſora Naſzego przepiſanych, przybyło z czaſem wiele innych wielkiey Wagi powinności: to z mieyſca w Senacie, to z Sądowey Juryſdykcyi, to z ſtraży beſpieczeńſtwa Krolewſkiey Oſoby, to z dozoru porządku w Miaſtach Rezydencyi Naſzey, na koniec z rządow w Kommiſſyi Brukowey wynikaiących; przez co zadoſyć uczynienie temuż Urzędowi nietylko ieſt trudne, ale ſtaie ſię prawie niepodobne. Więc My Krol dogadzaiąc powſzechney uſłudze, od rządzenia Dworem Naſzym Wielmożnych Marſzałkow Wielkich y Nadwornych Oboyga Narodow odtąd nazawſze uwalniamy, y tę całą część Urzędu Jch do rządu wewnętrznego Dworem Naſzym z Prawa pomnionego Roku ściągaiącą ſię, na inną Oſobę z pomiędzy zoſtaiących przy boku Naſzym zdolną do tego, przez Nas upatrzoną zdawać będziemy, Sąd iednak tego Dworu Naſzego przy Juryſdykcyi Marſzałkowſkiey iak dotąd bywał, zoſtawuiemy. Jako zaś między naycelnieyſzemi Marſzałkowſkiemi obowiązkami ieſt beſpieczeńſtwo Oſoby Naſzey, a przy niey wſzelkiey Kondycyi ludzi pod bokiem Naſzym znayduiących ſię Sądową Juryſdykcyą ugruntowane,

Przod-

Przodkowie też Naſi naywyżſzy Sąd względem życia y honoru każdego z Obywatelow, w ręku ſwoich maiący, tenże *Pluralitati* zdaniow *in Subſellijs* oddali, ktorą y My ſami w Sądach Naſzych Relacyinych uroczyście zachowuiemy; przeto rownie mieć chcemy aby y w tym *ultimæ Inſtantiæ* Sądzie Naſzym Marſzałkowſkim, kryminalne Sprawy *Pluralitate votorum* decydowane były, do ktorych to Sądow *ad Cauſas Criminales tantum*, za Aſſeſſorow Czterech Senatorow Swieckich pierwſzych *in Ordine* przy boku Naſzym przytomnych, z Stanu zaś Rycerſkiego Czterech Urzędnikow Swieckich czyli to Koronnych czyli Litewſkich ktorzy w Mieyſcu Rezydencyi Naſzey na tenczas znaydować ſię będą (wyiąwſzy od tey obligacyi Sekretarzow, Referendarzow, Podſkarbich Nadwornych y Piſarzow Wielkich Oboyga Narodow iako z Urzędow ſwoich *in alijs Subſellijs* zaſiadaiących, lub w niebytności Jch, Urzędnikow Ziemſkich) wyznaczamy; Gdy tedy przypadnie do Sądzenia ſprawa kryminalna, Wielmożny Marſzałek Wielki *natus Præſes* w Sądach Swoich, albo pod niebytność Jego lub podczas choroby lub inney iakiey zabawy, Wielmożny Marſzałek Nadworny, W. W. y U. U. Aſſeſſorow o Dniu y godzinie do ſądzenia uwiadomić będzie powinien, mieyſce na tych Sądach po Marſzałkach Senatorowie *ſuo Ordine* iak w Senacie ſiedzą; Urzędnicy zaś po naywyżſzych Podkomorzych według dawności Daty ſwoich Przywilejow zaſiadać będą. Ktorzy to Urzędnicy wezwani od Prezyduiącego Małſzałka do Sądow Marſzałkowſkich *ad Cauſas merè Criminales* przyſiądź przed Nim *tenebuntur* według naſtępuiącey Roty.

Ja N. N. przyſięgam Panu BOGU *Wſzechmogącemu. Jż ſprawiedliwie według* BOGA, *Prawa piſanego, y Stron kontrowerſyi ſądzić będę; na bogatego y ubogiego, Przyiaciela y nieprzyiaciela, Obywatela y Przychodnia żadnego względu nie maiąc, ani przyiaźnią, ani żadnemi pogrożkami ſię nieuwiodę; ale w Sądzeniu Samego Pana* BOGA, *Prawa, ſłuſzności y Stron kontrowerſyi ſłuchać będę; Praktyk wſzelkich w ſprawach przypadaiących do Sądu mego z nikim czynić niemam, ani przeſtrogi, ani rady dawać, ani brać, by też naymnieyſzych upominkow nie będzie mi wolno.*

Ktorą to Przyſięgę tak wykonaną Urząd Marſzałkowſki w Akta ſwoie wpiſać powinien, a kto raz wykona Przyſięgę w Akta ingroſſowaną, iuż powtornie będąc wezwany do tey Sądowey Juryſdykcyi ponawiać oney niema, chociażby na inny Urząd był od Nas przenieſiony. Komplet w Sądach Naſzych Marſzałkowſkich *in Cauſis* tylko *Criminalibus* potrzebny w Piąciu Oſobach czyli to *ex Senatorio* czyli *Dignitariorum* lub Urzędnikow Ziemſkich *Ordine* rachuiąc w nie Marſzałka iednego, lub Obydwoch, *abſentia ali-*

orum

orum Assessorum non obstante składać się będzie; *in casu zaś paritatis votorum* w trzecich kreskach, ktore za każdą razą od dołu zaczynać się maią, *Lege praescripta* dla Kommissyi Skarbowych, postąpić będzie należało; to iest: do ktorey Strony Prezyduiący Marszałek przypisze swoię kreskę, tey Decyzya ważność mieć powinna; A gdyby wezwani wyżey Assessorowie na czas Sprawy kryminalney przypadaiącey nieprzybyli, tedy y bez Kompletu Sądzić kryminalnie będzie mogł. Ponieważ Urząd Marszałkowski na małą liczbę Piechoty Węgierskiey do Straży y usługi swoiey potrzebney, ma naznaczoną od Rzeczypospolitey Płacę, tęż Piechotę Pięćdziesiąt ludźmi powiększoną mieć chcemy, y na to do wyznaczoney iuż na tę PiechotęSummy, przydawać corocznie z Culagą Dwadzieścia Osm Tysięcy Osmdziesiąt Sześć Złotych Kwotę Skarbowi Koronnemu zlecamy. Dla obieżdzania zaś w nocy obszernych Przedmieściow y opatrzenia wszelkiego w każdym czasie pod bokiem Naszym bespieczeństwa, Kommissya Woyskowa co puł Roku dwie Chorągwie Letkie pod dyspozycyą Laski Marszałkowskiey Koronney, a w Wielkim Xięstwie Litewskim w cześnie przed Naszym przybyciem, Kommissya Litewska pod dyspozycyą Laski Wielkiey Litewskiey ordynować y oddawać powinna będzie. A lubo przy innych prerogatywach z Prawa, z chwalebnych zwyczaiow Marszałkom Wielkim służących, y z Opisu Artykułow Marszałkowskich (z ktorych iedne tylko rządzenie wewnętrzne Dworem Naszym Krolewskim wyięliśmy) do tey Marszałkowskiey Władzy wszystko: bądź względem wszelkich wiolencyi w mieyscu Rezydencyi Naszey y okolicach *circa circum* na milę (wyiąwszy Osoby Samych Posłow tylko podług opisu Konstytucyi 1745*tego*) bądź o Długi nie na Dobra stoiące ale na Kartę bez zapisania *Forum* innego albo słownie do krotkiego czasu w Mieście gdzie rezydować będziemy przez Osoby wszelkiey kondycyi Gościem w tymże Mieście przebywaiące (excypuiąc Szlachtę Possessyą realną w Państwach Naszych maiącą) od kogożkolwiek zaciągnione, y cokolwiek tycze się *Policiê* albo porządku, także ustanowienia taxy *Comestibilium & potabilium* y Towarow Kupieckich, Miar, Wag, Łokci, a to dla wygody Dworu Naszego, *& per consequens* dla wygody publiczney podług dawnych Praw iedynie Marszałkom Jyrysdykcyą przy boku Naszym trzymaiącym oddanych, w każdym mieyscu Rezydencyi Naszey należeć powinno; przecięż baczność na ochędostwo Ulic, Kanałow, bespieczeństwo od ognia, doskonałą wiadomość o ludziach nie tylko mieszkaiących ale y przybywaiących, a o Cudzoziemcach y podeyrzanych osobach, czym się bawią? y ieżeli godziwy do życia sposob maią? szczegulniey Urzędom Marszałkowskim zalecamy; Dla czego Magistratom Mieyskim albo Urzędom w wszystkich Miastach Naszych Krolewskich, do ktorych *immediatè* dozor *praemissorum* należeć powinien gdzie znaydować się będziemy; w Materyach *solius Policiei & praemissorum* dependencyą od Zwierzchności Marszałka Wielkiego nakazuiemy, y od Dekretow Mieyskich w sprawach takowych *Parti gravatam se sentienti* appellacyi do Sądow Naszych Marszałkowskich dozwalamy. Od ktorych Jurysdykcyi *tanquam inappellabilis Instantiae* nikt iakieykolwiek będąc Kondycyi, wyławywać się niepowinien. A Osoby *munus* w tey Jurysdykcyi maiące *ex vi ejusdem muneris* do żadney inney Jurysdykcyi pociągane pod żadnym Tytułem bydź nie maią, lecz *delictum* Jch *ex eodem Munere* ieżeliby się iakie pokazało, w Sądach *Supremae Instantiae* Marszałkowskich rozeznawane, y decydowane bydź powinno. Sprawy zaś w Sądach Marszałkowskich niedokończone dla wyiazdu z mieysca Rezydencyi Naszey y ustaiącey tamże Jego Jurysdykcyi: z Szlachtą do Grodu, z Mieszczanami y Cudzoziemcami do Miasta, z Zydami wyiąwszy Warszawę (w ktorey *Incolatus* podług Opisu dawnych Praw *inhibetur*, y w ktorey do Sądow Potocznych Konstytucyą 1658*mego* opisanych y Miasta *cumulativè* należeć powinny) do Woiewody *servato Ordine Reatûs* odesłane generalnie bydź maią. Dekreta przytym, oraz Kondemnaty czyli Jnfamie w Jurysdykcyi Marszałkowskiey otrzymane *super praesentibus*, tenże Urząd *usitato more*, *super absentibus vero*, od mieysca Jurysdykcyi Marszałkowskiey, Urzędy Grodzkie lub Mieyskie na Osobach czyli na Dobrach *Jurevictorum* exekwować będą. Że zaś iawna iest potrzeba ustawicznego przy boku Naszym mieszkania Marszałkow Wielkich iako tak wiele czynności publicznych na sobie maiących, a dotąd Stany Rzeczypospolitey na nieuchronne expensa do Urzędu przywiązane żadnego funduszu dla Nich nieobmyśliły: My zachęcaiąc Jch do pilnego Urzędu sprawowania względy na Jch zasługi deklaruiemy. Na pensye iednak dla Sędziego, Pisarza, Regenta, Jnstygatorow, Woźnych y inne potrzeby, niemniey na exekucyą Kryminalistow gdzieby Jnstyguiący na Jch życie niebyli w stanie kosztu łożyć, corocznie do Rąk y Dyspozycyi Marszałka W. Koronnego w Koronie, a Litewskiego w Litwie pod czas Rezydencyi tylko Naszey z Skarbow *respectivè* Oboyga Narodow Summę 40000. Złotych Polskich dawać naznaczamy. Ze wiele dobremu porządkowi y znaiomości interessow na tym należy, żeby Akta Jurysdykcyi Marszałkowskiey generalnie wszystkie porządnie były trzymane y Ceremoniał wszystkich Audyencyi Ministrow Cudzoziemskich, Wiazdow, y wszelkich Aktow publicznych, każdy Marszałek Urząd sprawuiący w Xięgę wpisywać kazał; więc do tego tychże Marszałkow *pro tem-*

tempore, iako też *post fata* Jch Sukcessorow, do oddawania Aktow Marszałkowskich y wszelkich publicznych Skryptow *ad Archivum publicum* Laski Wielkiey obowiązanych mieć chcemy. Ktore to *Archivum* w Pałacu Rzeczypospolitey dla Czterech Jurysdykcyi kupionym y naznaczonym lokowane bydź powinno. Gdyby zaś czyli dla słabości zdrowia, czyli dla nieprzytomności ktory z Marszałkow W. W. Urzędu swego przy boku Naszym sprawować nie mogł, tedy w Koronie na mieyscu Marszałka W. Koronnego Marszałek W. Litewski, w niebytności Jego Marszałek Nadworny Koronny, po nim zaś Marszałek Nadworny Litewski, a gdyby y tego niebyło *Minister Status* Swiecki Pierwszy *in Ordine totum Munus* Marszałka przy boku Naszym sprawować będzie, w Litwie wzaiemnie Marszałkow Litewskich niebytność, Koronni Marszałkowie, a tych *Minister Status in Ordine* pierwszy, porządkiem namienionym zastępować maią. Co się ma rozumieć o czasach między Seymem a Seymem; pod czas Seymow albowiem tak w Koronie iako y w Litwie odprawuiących się, podług Opisu porządku między Marszałkami Oboyga Narodow w Roku 1647. uczynionego, y Konstytucyą tegoż Roku approbowanego Jurysdykcya Marszałkowska zostawać będzie.

Sądy pograniczne Podolskie y Bracławskie.

SPokoyności Sąsiedzkiey wiele na tym należy: żeby Poddani graniczących z Nami Potencyi sprawiedliwości prędkiey w sprawach z Obywatelami y Mieszkańcami Państw Rzeczypospolitey doznawali; więc *praesenti Lege* deklaruiemy: że na Sądach Pogranicznych Podolskich w zachodzących Sprawach z Poddanemi Porty Ottomańskiey, wszyscy *etiam* Possessyi w tymże Woiewodztwie Podolskim nie maiący odpowiadać, y Dekretom Jch posłusznemi bydź powinni: Co ma służyć y Sądom pogranicznym Woiewodztwa Bracławskiego; A ciż Sędziowie maią się dopominać o wzaiemną u Sędziow Zagranicznych sprawiedliwość.

Ordynacya Sądow Ziemskich Woiewodztwa Krakowskiego.

DOgadzaiąc sprawiedliwemu żądaniu Woiewodztwa Krakowskiego przez UU. Posłow wniesionemu, Konstytucyi Roku 1565. y 1589. *Titulo* Roki, uchylamy, y przeiazdy Sędziow Ziemskich po Powiatach przez dni trzy do Sądzenia wyznaczonych na ktorych tylko czas się traci, moderuiemy postanawiaiąc: aby tylko trzy Kadencye tychże Rokow na Dwoch mieyscach, w Krakowie y w Czchowie iako w pośrzod Powiatow Podgorskich były, a każda Kadencya ma w sobie zawierać Niedziel Pięć. Co tak obiaśniamy: w Krakowie ma się Sądzić Pierwsza Kadencya *Feria Secunda post Festum Circumcisionis Christi Domini* przez Tygodni dwa, y w Trzecim Tygodniu w Piątek się kończyć, gdzie Powiaty Krakowski, Szczerzecki, Proszowski, Xięzki, y Lelowski, sądzić się maią. Po skończonych Sądach w Piątek w Krakowie, ma *transferri Jurisdictio* na bliski Wtorek do Czchowa, tam maią trwać Sądy do Soboty, w drugim Tygodniu, gdzie Powiaty Sandecki, Czchowski, y Biecki sądzić się maią. Druga Kadencya *Feria Secunda post Dominicam Invocavit Quadragesimalem.* Trzecia *Feria Secunda post Festum Sanctissimae Trinitatis*, rownymże sposobem iak y Pierwsza sądzone bydź maią; zostawuiąc Pisarzowi Ziemskiemu tę prekaucyą; że po odsądzeniu Rokow Ziemskich każdey Kadencyi, wolno Mu wszystkich Powiatowych Spraw dopisywać według wyciągaiącego potrzeby czasu w Krakowie y Czchowie. Regestra Spraw Powiatowych nie maią bydź osobne, ale ieden w Krakowie dla Pięciu Powiatow, drugi w Czchowie dla trzech Powiatow. Wpisy nie według pierwszeństwa Powiatow, ale kto pierwszy Wpis uczyni, przyimowane y porządkiem przywoływane Sprawy do sądzenia bydź maią. Kadencye Sądow Grodzkich, nie w ten czas iak Ziemskich przypadać maią, aby Ziemianie maiący w Ziemstwie y Grodzie Sprawy, pod ieden czas pociągani *ad utrumque Forum* do odpowiadania nie byli, lecz kiedy Kadencya Sądow Ziemskich przypada w Krakowie, w ten czas, lub *in proximiori Cadentia* maią Kadencye przypadać Sądow Grodzkich w Sandczu y Bieczu. Kiedy zaś Ziemskie Sądy będą w Czchowie, maią się sądzić podobnież Grodzkie Sądy w Krakowie, ktore Grody *ad mentem* Konstytucyi *Anni* 1667*mi* niewdaiąc się *in cognitionem* Spraw *&* *resolutionem Negotij* do Sądow Ziemskich należących (ktorą Konstytucyą reassumuiemy) kiedy się trafi: ze Sprawa *Vim cognitionis sapiet*, nie do Trybunału ale do Sądu Ziemskiego z Grodu odsyłana takowa Sprawa bydź ma, ochraniaiąc Ziemianow kosztu y przyspieszaiąc doyścia na Kadencyach trzech w Roku sądzących się prędszey sprawiedliwości. Ze zaś sądzenia Ziemskich Sądow w Czchowie alternata z Krakowa przypada, a teraz *rudera* tylko Zamku Starego, gdzie się przedtym też Sądy odprawiały, y *Archivum* dla konserwacyi Papierow opatrzone było, *calamitosam desolationem* pokazuią; przeto na wygodnę wspomnionych Sądow Ziemskich sądzenie, lub Dom przyzwoity y Sklep na chowanie Xiąg Ziemskich U. Starosta Nasz Czchowski wymurować, lub Stary Zamek zreparować powinien

L bę-

będzie, *sub responsione in casu renitentiæ* na tychże samych Sądach Ziemskich. Za ktory expens względy Nasze Urodzonemu Staroście obiecuiemy. Xięstwa Zatorskie y Oświecimskie względem Kadencyi Grodzkich Sądow, pod czas Jncydencyi Sądow Ziemskich aby się niesądziły, reassumuiemy Konstytucyą 1667*mego* Roku y onę *in toto* applikuiemy.

Pisarz y Komornicy Ziemscy Krakowscy.

PIsarz Ziemski y Komornicy aby według dawnych Praw konserwacyą *Actorum Terrestrium* bez przeszkody wszelkiey y Susceptę mieli, *cum beneficio* Spraw sądzenia Exempcyi y *Extraditionis subditorum* z Komornikami Ziemskiemi na otwarciu Xiąg Ziemskich, y też Xięgi aby zawsze *propter commodum* Woiewodztwa otwarte były, *circa antiquam Legem* konserwuiemy.

Suscepty Ziemskie w Krakowie y w Czchowie, gdzie się Sądy Ziemskie odprawować będą, iako też y w Lelowie *uti in loco Privilegiato* Sądom Ziemskim przedtym *determinato*,(ktore do Ziemskich Jurysdykcyi należyć maią) dogadzaiąc *desiderijs* Ziemianow Powiatu Lelowskiego: że dla odległości Grodow,Woiewodztwa *extra Palatinatum & Districtum alienæ Jurisdictionis* Transakcye czynić muszą, postanawiamy: ażeby Dom dla Suscepty y Sklep dla schowania czynionych Transakcyi Urodzony Starosta Nasz Lelowski w Zamku Lelowskim opatrzyć y zreparować kazał, ktoremu tę uczynność pamiętać deklaruiemy, *præsenti Lege cavemus, in casu Contraventionis Forum* w tychże Sądach Ziemskich *responsionis* naznaczamy. Xięstwo zaś Zatorskie y Oświecimskie na dwie Niedziele przed Kadencyą Sądow Ziemskich otwarcie Akt Ziemskich y sądzenia Spraw przez Pisarza y Komornikow Ziemskich Prawem pozwolonych przyimuie. Zachowuiąc rowność, y konfidencyą nierozdzielną *Corporis cum Parte* Woiewodztwa Krakowskiego z Xięstwami Zatorskim y Oświecimskim, chcąc mieć zachowane, ułożoną między Pisarzami Ziemskiemi Woiewodztwa Krakowskiego y Xięstwa Zatorskiego y Oświecimskiego względem pisywania Dekretow na Regestrze w Trybunale Koronnym, rowno Woiewodztwu iak y Xięstwom pomienionym Konstytucyą Seymu *Convocationis* 1764. *Anni* ustanowioną alternatę, *adinvicem* między sobą przyiętą, aby na trzech Kadencyach całego Regestru specifikowanego Pisarz Ziemski Krakowski,a czwartego Roku zawsze Pisarz Ziemski Zatorski wszystkie pisywał Dekreta, mocą ninieyszego Prawa utwierdzamy y ubespieczamy. Podobną alternatę w Wdztwie Bełzkim Pisarzom Ziemskim Bełzkiemu y Buskiemu między sobą w pisaniu Dekretow w Trybunale Koronnym zachować zalecamy.

Rewizorowie do ułożenia Xiąg dawnych Ziemskich Woiewodztwa Krakowskiego.

MAiąc doniesienie przez Urodzonych Posłow Woiewodztwa Krakowskiego, że blisko przez Sto Lat Wieku dochodzącego wakowało Ziemstwo Woiewodztwa Krakowskiego, y w niedozorzę zostaiące Xięgi Aktow dawnych Ziemskich częścią dawnością czasu nadbotwiałe, częścią porozrucane y powydzierane w wielkim po Powiatowych Miastach znayduią się nieporządku, wczym Fortun Ziemiańskich znaczny bydź może uszczerbek przez zniszczenie onychże; więc za Jnstancyą Urodzonych Posłow Woiewodztwa Krakowskiego, Rewizorow do ułożenia tychże Aktow, *do Krakowa* Urodzonych Zawadzkiego Podstolego Czerniechowskiego, y Ligockiego Skarbnika Łęczyckiego, *do Czchowa* Urodzonych Chwaliboga Komornika Sandeckiego y Biesiadeckiego Vicesregenta Bieckiego naznaczamy. Ktorzy to Rewizorowie Akta Ziemskie z Kościoła Lelowskiego do Sklepu Zamku Krakowskiego sprowadzą, y tamże złożone w Krakowie razem z Aktami Powiatow Krakowskiego, Szczyrzeckiego, Proszowskiego, Xięskiego y Lelowskiego sprowadzone znayduiące się, wykonawszy wprzod na Kadencyi Sądow Ziemskich w Krakowie Przysięgę, y z Substytutami swemi *in eam Juramenti Rotham: Jako Akta Ziemskie Woiewodztwa Krakowskiego Powiatowe z Dyspozycyi Rzeczypospolitey rewiduiąc, sprawiedliwie y oczywiście do Xiąg Ziemskich wprowadzę; nie zwodząc się korrupcyą, przyiaźnią, lub nienawiścią, żadney Transakcyi y nayminieyszey minuty nieutaię, y cokolwiek* in Actis *Kopij, Dokumentow, Zapisow,Granic,y Transakcyi wszystkich znaydować się będzie, lub też* ex investigatione *u kogoby się* in privato *Xięgi Ziemskie albo Protokoły y Transakcye rożne iako y granic znaydować mogły, rekuperować będę; y to wszystko w generalności do Akt Ziemskich wpisać każę; tak mi Panie BOŻE dopomoż.*

Ktorą Przysięgę tak Urodzeni Rewizorowie iako y Jch Substytuci rewiduiący Xięgi y Akta Ziemskie Powiatow Sandeckiego, Czchowskiego y Bieckiego *Rothâ suscriptâ Juramenti* wykonać przed Sądem Ziemskim w Czchowie będą powinni, sprowadziwszy Akta Ziemskie Bieckie do Czchowa, *fideliter* wszystkie Akta Ziemskie Podgorskich Powiatow zlustruią y zrewiduią, z dawnych Oryginalnych Protokołow Suscept y przyiętych Kopij Aktykowanych

Xiąg

Xiąg *ex Originalibus* zkonfrontowawszy przepiszą, y znayduiące się nic nieopuszczaiąc (oprocz czegoby iuż doyść nie można było *corruptione Saeculi* zniszczałego) wszystkie Transakcye y Akta wXięgi wprowadzą dostatecznie zaindukowane, y też Xięgi oprawione wraz z Staremi Xięgami,y ze wszystkiemiTransakcyami *Zawiślskich* Powiatow w Sklepie Zamku Krakowskiego, *Podgorskich* zaś wszystkich Powiatow przeniozszy ie do Czchowa w Sklepie Czchowskim ulokuią, *in custodiam & conservationem ex Lege Publica* Ziemstwu Krakowskiemu oddadzą, ktorym za prace podięte Urodzonym Rewizorom do Zawiślskich Powiatow pięciu, każdemu z osobna po Summie Złotych Trzy Tysiące Pięćset, Urodzonym zaś Rewizorom do Podgorskich Powiatow Trzech, po Summie Dwa Tysiące Pięćset z Kurrencyi Czopowego do Woiewodztwa Krakowskiego ieszcze należącego wypłacenie dysponuiemy *ad Primam Martij* 1767*mi Anni*.

Sądy Ziemskie Powiatow Radomskich y Ziemi Stężyckiey w Woiewodztwie Sandomirskim.

POnieważ Ziemstwo Powiatow Radomskiego, Opoczyńskiego y Chęcińskiego Konstytucyami Seymow *Convocationis* y *Coronationis* Roku 1764*tego* ustanowione, iedne tylko *distinctim* w każdym Powiecie (niemięszaiąc Spraw iednego Powiatu do drugiego) opatrzone Kadencyą; a ztąd w dokonywaniu zaczętego Processu, kilkoletnia w doyściu sprawiedliwości staie się zwłoka; przeto dogadzaiąc usilnemu Urodzonych Possow Woiewodztwa Sandomirskiego żądaniu, stanowiemy: aby odtąd Sądy pomienione w Kadencyach niżey wyrażonych wzaiemną wszystkim trzema Powiatom w każdey Kadencyi sądzenia Konserwacyą sądzone były, Kadencye zaś pomienionemu Ziemstwu trzech Niedzielne, *Pierwszą Feriâ Secundâ post Festum Sanctorum Trium Regum* w Radomiu, *Drugą Feriâ Secundâ post Festum Sanctissimae Trinitatis* w Opocznie,*Trzecią Feriâ Secundâ post Festum Sancti Francisci Confessoris* w Chęcinach determinuiemy.

A zaś Ziemstwu Stężyckiemu trzy Kadencye: *Jednę Feriâ Secundâ post Festum Sanctorum Trium Regum*, *Drugą pro Feriâ Secundâ post Dominicam Conductûs Paschae*,*Trzecią pro Feriâ Secundâ post Festum Sancti Mathaej Apostoli* naznaczamy.

Obiaśniaiąc zaś Konstytucyą Seymu *Convocationis Anni* 1764 deklaruiemy: Iż Regenci Ziemscy *juxta Turnum* Piora Woiewodztwa tego dla zapisowania Spraw w Regestra Tygodniem przed Kadencyą Regestru do Lublina zieżdżać będą powinni.

Ktore to Konstytucye co do wydawania Dekretow y inney Sądowey expedycyi w Lublinie, tudzież zapisowania Spraw w Regestra przez Pisarza y Regentow Woiewodztwa Swego, y Woiewodztwo Krakowskie przyimuie.

Ustawa o Rokach Ziemskich Woiewodztwa Sandomirskiego w Powiatach Sandomirskim, Wiślickim y Pilźnińskim.

POnieważ przez Konstytucyą Seymu *Convocationis* y *Coronationis Anno* 1764*to* Ziemstwo Powiatow Radomskich dla obszerności Woiewodztwa y rozległości Powiatow iest ustanowione y rozłączone, Ziemstwo zaś Pierwsze Sandomirskie w swoiey władzy y powadze z Kadencyami Konstytucyą *Anni* 1685*ti* opisanemi co do Powiatow Sandomirskiego,Wiślickiego y Pilźnińskiego zostawione, po iedney tylko *distinctim* w każdym Powiecie (niemięszaiąc Spraw iednego Powiatu do Drugiego) maią Kadencye,a ztąd w dokonywaniu zaczętego Processu, kilkoletnia w doyściu sprawiedliwości staie się zwłoka; przeto dogadzaiąc żądaniu Urodzonych Possow Woiewodztwa Sandomirskiego, za powszechną Stanow Rzeczypospolitey zgodą stanowiemy: aby odtąd Sądy pomienione w Kadencyach niżey wyrażonych wzaiemną wszystkim trzema Powiatom na każdey Kadencyi sądzenia konserwacyą sądzone były. Lubo zaś tych trzech Powiatow Sandomirskiego, Wiślickiego y Pilźnińskiego osobne każdego Powiatu Kadencye sądziły się, że iednak dla rozległości mieyść, to dla wielkich z Gor, Wisły, Wisłoki y innych Rzek wylewow Obywatelom tychże Powiatow, tak na Sądy iako y inne Termina zieżdżać z trudnościąby było, a przez to niemałąby szkodę y upadek w Sprawach swoich ponosić musieli; więc dogadzaiąc tak sprawiedliwey potrzebie, *intermedium locum*, do sądzenia Sądow Ziemskich na zawsze w Wislicy naznaczamy. Kadencye zaś temuż Ziemstwu trzech Niedzielne,*Pierwszą:Feriâ Secundâ post Dominicam Conductûs Paschae*, *Drugą:Feriâ Secundâ post Festum Sancti Joannis Baptistae*, *Trzecią Feriâ Secundâ post Festum Sancti Mathaej Apostoli* determinuiemy. *Apertio Actorum Terrestrium* w tymże Ziemstwie Wislickim przed każdą przypadaiącą Kadencyą *ad mentem* dawnieyszych Praw *praecedere* powinna, konserwacya *Archivi*

Ziem-

Ziemſtwa, Suſcepta wſzelkich Tranſakcyi, wydawanie Extraktow, Regeſtra Spraw, do Regenta Ziemſkiego Sandomirſkiego należyć maią.

Przyczynienie Kadencyi Sądom Ziemſkim Powiatowym Wojewodztwa Poznańſkiego y Kaliſkiego.

POnieważ ſzczupły wymiar czaſu dla Kadencyi Sądow Ziemſkich w Kościanie, Gnieźnie, Pyzdrach, y Kcyni do odſądzenia Reg ſtrow niedoſtarcza, a przeto *ſitientibus Juſtitiam* zwłacza ſię ſatisfakcya; zaczym aby ſprawiedliwość we wſzelkich kwitnęła Sądowych Zwierzchnościach, nieodmieniaiąc czaſu Kadencyom dwa razy corocznie odprawować ſię zwykłym, Prawem *Anni* 1764*ti* determinowanego, poſtanawiamy: aby po odbytym Dwoch Niedzielnym Sądzeniu w Poznaniu, zaraz *non interruptè* w Kościanie dwie Niedzieli; Po nich zaś według dawnego Prawa y zwyczaiu w Wſchowie Tydzień te Półroczki agitowały ſię. A Kadencyom Powiatu Pyzdrſkiego y Gnieznieńſkiego Tydzień przyczyniamy, iakoli też w Kcyni, gdzie tylko przedtym trzy dni odprawiały ſię, cały Tydzień Sądzenia ſię pozwalamy.

Xiąg Ziemſtwa Sieradzkiego z Krakowa do Piotrkowa ſprowadzenie.

GDy podczas zamięſzania Państw Rzeczypoſpolitey Naſzey Xięgi Ziemſtwa y innych Grodow Woiewodztwa Sieradzkiego ſą do Krakowa ſprowadzone, a teraz Urodzeni Poſſowie Woiewodztwa Sieradzkiego żądaią onychże nazad do *Archivum* Ziemſtwa Sieradzkiego odebrania; deleguiemy Ziemſtwo Sieradzkie y Grody Sieradzki y Piotrkowſki, aby Ci *dummodo tres adſint* znioſſſzy ſię z Grodem Krakowſkim też Xięgi, ktore będą należyć do Fortun Ziemian Woiewodztwa Sieradzkiego porządnie ſpiſane *ad Archivum* Ziemſtwa Sieradzkiego przenieśli, ieden Summaryuſz w Akta Grodu Krakowſkiego, a drugi do Akt Grodow Woiewodztwa Sieradzkiego *ad cunctorum notitiam* zaoblatowali.

Przenieſienie Sądow Ziemſkich z Powiatow Brzezińſkiego y Orłowſkiego do Miaſta Łęczycy.

POnieważ Woiewodztwo Łęczyckie przez Poſſow Swych *exponendo pericula Actorum Terreſtrium* w przewożeniu onychże po Powiatach na przypadaiące Sądow Kadencye doprałza ſię: aby w Stołecznym Woiewodztwa Mieście Łęczycy odprawiać ſię mogły; przeto za zgodą wſzech Stanow, pomienionych Powiatow Brzezińſkiego y Orłowſkiego Sądy odtąd do Łęczycy przenoſiemy, ktore tamże odprawiać ſię powinny na zawſze, w czaſach iednakże *cum interſtitio* każdemu Powiatowi podług dawnych Praw determinowanych; Aby zaś *cõmodiùs* Ziemianom bydź mogło *per citiorem apertionem Actorum Terreſtrium* Powiatu Łęczyckiego, a więc iuż nie na dwie lecz trzy Niedziele przed Sądami dozwalamy ſuſcepty, ktora tak zaczynaiąca ſię *non interruptè* aż do konkluzyi oſtatniego Powiatu Orłowſkiego Sądow trwać powinna.

Sądy Ziemſkie Woiewodztw Kujawſkich.

CHcąc aby *citiori curſu* ſprawiedliwość ſzła, na żądanie Urodzonych Poſſow Woiewodztw Kujawſkich ſtanowiemy: aby w tychże Woiewodztwach Sądow Ziemſkich trzy Kadencye do Roku Konſtytucyami *Annorum* 1588*vi* 1593*tij* wyznaczone *feriatim Actus* tychże Sądow zapiſuiąc nie po Tygodniu, lecz poty, poki do oſtatniey Sprawy w każdey Kadencyi odſądzone nie będą, agitowały ſię.

Spoſob ſtanowienia Praw.

CHcąc Seymowe Uſtawy ściſlym Projektow roztrząśnieniem iak naylepiey wydoſkonalić, y one iak nayprędzey *Publicò* podać do wiadomości, mocą ninieyſzego Prawa ſtanowiemy: aby wſzelkie Proiekta w Materyach Skarbowych, Woyſkowych, y Jurydycznych, & *in Deſiderijs* Woiewodztw Ziem y Powiatow drukowane, y każdemu z Poſſow po przeczytaniu, na dni dwa przed Decyzyą *ad deliberandum* podawane były, mieć chcemy. A ſkoro tylko Proiekt decydowany y rękami Urodzonego Seymowego Marſzałka y Wielmożnych Urodzonych, do Konſtytucyi Deputatow będzie podpiſany, tak zaraz Urodzony Seymowy Marſzałek tenże Proiekt podpiſany w Xięgach Grodzkich mieyſca Seymowego zaoblatowawſzy, Oryginał *ad Archivum* Metryk Koronnych podać *exnunc* winien będzie. A Piſarz Grodzki mieyſca Seymowego aby przez cały czas przy Xięgach Grodzkich oſobiście znaydował ſię, y po przyięciu do Oblaty, Extrakty z ſwoią korrektą na każde Woiewodztwo po iednemu na rekwizycyą pierwſzego *in Ordine* Senatora, a pod nieprzytomność Jego Pierwſzego Poſſa też Extrakty

Po-

trakty naydaley *in ſpatio* dni dwoch aby bez żadney ſolucyi wydawał, nakazuiemy, a to *ſub pœna Quingentarum Marcarum* w Sądach Marſzałkowſkich prawnym dowodem *inſtantancè* z Roku na delacyą każdego rekwiruiącego *decernenda*. Gwoli czemu że Skrybentow Urodzony Piſarz trzymać y ſam Protokołow przez Seym pilnować winien będzie; więc Summę Dwa Tyſiące Złotych Polſkich za każdy Seym do wypłacenia Kommiſſyom Naſzym Skarbowym Oboyga Narodow, to ieſt: Koronney w Koronie, a Litewſkiey w Xięſtwie Litewſkim zalecamy.

Pozwolenie Podkomorzego y Ziemſtwa Woiewodztwu Podolſkiemu dla Powiatu Latyczowskiego.

ZAkładaiąc naywiękſze uſzczęśliwienie Ludu od BOGA Nam w rządy powierzonego na czynieniu ſprawiedliwości, gdy w Woiewodztwie Podolſkim iedno Ziemſtwo y Podkomorzy z Komornikami ſwemi, na tak obſzerne Woiewodztwo, w trzech Powiatach znayduiące ſię, rozſądzaniu Spraw *cognitionem* w ſobie zawieraiących, y granicznych doſtarczyć nie może; przeto za proźbą Poſſow Ziemſkich tegoż Woiewodztwa, żebyśmy oraz mieli *ampliorem modum præmiandorum bene meritorum Civium*, temuż Woiewodztwu Podolſkiemu, dla Powiatu Latyczowſkiego, Podkomorzego y Ziemſtwa oſobne od Kamienieckiego, na wzor Woiewodztwa Kijowſkiego oſobne w ſwych Powiatach Ziemſtwa y Podkomorzych maiącego, dozwalamy; y Mieyſce onym między Urzędnikami Podkomorzemu po Podkomorzym Podolſkim, Sędziemu po Sędzim, Podſędkowi po Podſędku, Piſarzowi po Piſarzu Ziemſkich Kamienieckich wyznaczamy. Do ktorych to Urzędow Woiewodztwo teraz na zaiutrz po Seymiku Goſpodarſkim w Roku da BOG przyſzłym 1767*mym* a w dalſzym czaſie po zeyściu ktorego z Nich, lub po wſtąpieniu na wyżſzy Urząd za Uniwerſałami Wielmożnego Woiewody lub Kaſztelana zwykłym, po cztery za Kandydatow Oſoby w tym Woiewodztwie oſiadłe, zaſłużone y w Prawach Oyczyſtych biegłe, według dawnych Praw y zwyczaiow wybrać, y Nam do uprzywilejowania podać y podawać ma. A My po iedney z Nich do każdego Urzędu Oſobie ktora ſię Nam podoba przywilejować będziemy. Ktorzy od Nas uprzywilejowani Przyſięgi na Urzędy ſwe na otwarciu Xiąg Ziemſkich Latyczowſkich dwoma Niedzielami przed pierwſzą po wypadłych Przywileiach przypadaiącą Kadencyą zacząć ſię maiącym, *in præſentia* zgromadzonych Obywatelow przed Pierwſzym *ex Ordine* Woiewodztwa Senatorem albo Urzędnikiem przytomnym wykonawſzy, Podkomorzy, Sędzia y Podſędek Komornikow, a Piſarz Regenta poſtanowiwſzy y onych Przyſięgi wyſſuchawſzy, każdy *ad Munia ſibi de Lege competentia* wezmie ſię. Kadencyą zaś dla tegoż Ziemſtwa (uchylaiąc dawnieyſze źle wypadaiące) *Pierwſzą* po Przewodniey Niedzieli, *Drugą* po Swiętym Wicie y Modeście, *Trzecią* po S. Agnieſzce w pierwſze Czwartki po każdym Swięcie naznaczamy, Grodzkie zaś ażeby po każdey Ziemſkiey ſkończoney w tydzień odprawiały ſię, poſtanawiamy. A te Kadencye Ziemſkie aby punktualniey dochodziły, Konſtytucyą Seymu *Convocationis Anni* 1764. Woiewodztwom Poznańſkiemu y Kaliſkiemu ſłużącą, dla Woiewodztwa Podolſkiego reaſſumuiemy. W piſaniu zaś Dekretow Trybunalſkich Piſarze, a w trzymaniu porządku Protokołow y Regeſtrow na ſwych Kadencyach Regenci Kamieniecki z Latyczowſkim ażeby Alternatę zachowali, poſtanawiamy. Seymiki iednak wſzelkie ażeby w Kamieńcu Podolſkim iako w Stołecznym Mieście Generału (wyiąwſzy *caſus Hoſtilitatis & peſtilentiæ*) odprawiały ſię, poſtanawiamy.

Ubeſpieczenie Sądow Woiewodztwa Płockiego.

POnieważ dla niedochodzenia Sądow Ziemſkich ſprawiedliwość Obywatelom ubliżona bywa; przeto *in caſu* niezieżdżania Officyaliſty Ziemſkiego ktoregokolwiek, aby *ad normam* Woiewodztw Wielkopolſkich Poznańſkiego y Kaliſkiego innego Subdelegata zgromadzonym Ziemianom na Sądy obrać wolno było, poſtanawiamy.

Przełożenie Rokow Warſzawſkich na inny czas.

KAdencye Rokow Ziemſkich Warſzawſkich, ktore *Feriâ ſecunda poſt Feſtum Sancti Francisci Confeſſoris* ſądzić ſię zwykły, a w tym ſamym czaſie Seymy Ordynaryine w Warſzawie odprawuią ſię y Trybunał Piotrkowſki zaczyna ſię; przeto też Roki *pro Feria ſecunda poſt Feſtum Sancti Martini* przekładamy, *cum facultatibus* tychże Rokow wyżſzemi Konſtytucyami opiſanych.

Grod Oſtrołęcki.

POnieważ ſię Ziemſtwo Łomżyńſkie według Prawa w Mieście Oſtrołęce do Ziemi Łomżyńſkiey należącym ſądzić zwykło *ſecundùm Cadentias per Legem conſtitutas*; zaczym aby w tymże Mieście ſądzić ſię mogły Sądy Grodzkie Oſtrołęckie pod Jmieniem U-

rodzonego Starosty Naszego Łomżyńskiego, do ktorych sądzenia Urodzony Nasz Starosta Łomżyński postanowić ma *Virum Capacem & sufficientem* według woli y dyspozycyi swoiey, także y Urodzony Pisarz Łomżyński do sądzenia wyżey wyrażonych Sądow y Suscepty *Actorum* Podpiska swego ma postanowić, y Akta do Łomży *ad Archivum* corocznie oddawać *pro securitate eorum.*

Kommissya do wyznaczenia Placow w Mieście Naszym Zytomierzu na wybudowanie Kancellaryi Ziemskiey y Grodzkiey Kiiowskich.

PONieważ po odpadnieniu Miasta Kiiowa Stołecznego Woiewodztwa Kiiowskiego Kancellarye są przeniesione do Miasta Naszego Krolewskiego Zytomierza, a te dotąd nie maią swoich własnych Kancellaryi wybudowanych, z przyczyny niepozwolenia Placow przez UU. Starostow; więc za zgodą wszech Stanow Rzeczypospolitey *subveniendo publicæ securitati Actorum*, na wyznaczenie y wymierzenie Placow na obydwie Kancellarye, to iest: Ziemską y Grodzką dostatecznych; Kommissarzow Urodzonych Michała Steckiego Podkomorzego Kiiowskiego, Michała Trypolskiego Sędziego, Michała Wychowskiego Podsędka, Jgnacego Szczeniowskiego Pisarza Ziemskiego Kiiowskiego, Jana Kościuszkę Pisarza Ziemskiego Zytomirskiego, Maxymiliana Sędziego Pogranicznego Kiiowskiego, y Rocha Podstolego Zytomirskiego Potockich, Jozefa Bierzyńskiego Podkomorzego Zytomirskiego, Jakuba Moczulskiego Regenta Ziemskiego Kiiowskiego y Grodzkiego Owruckiego, Mikołaia Kaleńskiego Namieśnika Grodzkiego Kiiowskiego naznaczamy. Ktorzy to UU. Kommissarze w czasie sposobnym do Miasta Zytomierza na tę Kommissyą ziechawszy się, *absentia nonnullorum non obstante, dummodo quatuor adsint* Place dostarczaiące w mieyscu naysposobnieyszym *sine injuria Civitatis* tak na Kancellaryą Ziemską, iako y Grodzką Kiiowską wyznaczą, opiszą y znakami oznaczą. Ktorego to wyznaczenia że bronić y przeszkadzać nie ma Urodzony Starosta pod winą Tysiąca grzywien nieodwłocznie zapłacić się maiących za Przypozwem do Sądow bądź Ziemskich, bądź Grodzkich, Prawemननieyszym stanowiemy.

Approbacya Placu na Kancellaryą Ziemi Wyszogrodzkiey.

LUbo iuż przez Konstytucyą *Anno* 1613*tio.* był Plac na Kancellaryą Ziemiańską wymierzony, lecz gdy na to mieysce inny zdatnieyszy do Suscepty Urodzony Michał Szymanowski Starosta Wyszogrodzki *Laudô Publicô* teyże Ziemi przyrzekł zapłacić; więc tenże Plac y z Domostwem w Wyszogrodzie na rogu w rynku leżący nazwany Jędkowski na Kancellaryą dla teyże Ziemi wyznaczamy, y tenże *in perpetuum* mieć chcemy, y od wszelkich Podatkow y Stanowisk Woyskowych *abhinc* uwalniamy.

Rewizya Xiąg Ziemskich, Grodzkich Wyszogrodzkich.

PRzywodząc do skutku Konstytucyą *Anni* 1678*vi.* gdzie Rewizya Xiąg, teyże Ziemi była pozwolona, ktora dotąd nie nastąpiła, a iest bardzo potrzebna; więc aby tychże Xiąg iednych podartych, drugich z dezolowanych niezawodna nastąpić mogła rewizya, y niektorych Akt przepisanie *in attendentia* teyże Ziemi Urzędnikow UU. Klemensa Nakwaskiego Podkomorzego, Szymona Tadeusza Miszewskiego Sędziego Ziemskiego, Francişzka Kanigowskiego Stolnika, Pawła Kadłubowskiego Podsędka, Jozefa Kobylnickiego Cześnika Podstarostę Grodzkiego, Woyciecha Nakwaskiego Pisarza Ziemskiego Grodzkiego *præsenti Lege* zlecamy.

Bespieczeństwo Fortun y Honorow Szlacheckich Obywatelow Ziemi Rawskiey, po pogorzeli Xiąg Ziemskich, Grodzkich, y Granicznych, tudzież pozwolenie Urzędow Powiatom Bielskiemu y Mszczonowskiemu, oraz obieranie Deputatow Rawskich Generałem.

CZyniąc bespieczeństwo Honorow rodowitych y Fortun Szlacheckich Obywatelom Ziemi Rawskiey, przeciwko wszelkim kłutniom y napaściom z okazyi pogorzałych Xiąg Ziemskich Grodzkich y Granicznych wraz z Miastem Naszym Sądowym Rawą y Kościołem Farnym też Xięgi złożone w sobie zamykaiącym z kądkolwiek wyniknąć mianym, za prośbą Possow teyże Ziemi przychylaiąc się do Praw w podobnym przypadku Woiewodztwom Kijowskiemu, Bracławskiemu y Czerniechowskiemu y innym *Annorum* 1654. & 1658. *Tit: Securitas Bonorum & Honorum* uchwalonych, stanowiemy: aby Ciż Obywatele na upewnienie Possessyi Dobr swoich, czyto Dziedzicznym, czy zastawnym lub iakimkolwiek Pra-

wem dzierżanych, iako też Kredytorowie długi ſwoie czyto do Oſob czy do Dobr na zapiſy Grodowe lub karty ręczne maiący, też Dokumenta wſzelkie tak oryginalne iako y Extraktami autentycznemi przed pogorzelą wyiętemi, na Sądy Grodzkie lub Ziemſkie ſwoieyZiemi,w ktoreykolwiek Kadencyi,w przeciągu Roku iednego od Aktu ninieyſzey Konſtytucyi komputowanego, pod nieważnością onych komportowali. Ktore komportowane Sąd Grodzki lub Ziemſki ma zrewidować, y onych Lekty, Korrekty, Pieczęci z tych y innych okoliczności uwag y dowodow niezmyślność zważywſzy, każdy Extrakt y OryginalnyDokument rękami właſnemi podpiſzą, à tak podpiſane do Xiąg Grodzkich lub Ziemſkich w Oryginałach ſwoią ręką podpiſanych bez wſzelkiey zapłaty przez oblatę przyiąć UU. Regentom Grodzkiemu lub Ziemſkiemu każą, à UU. Regenci też Tranſakcye pod Tytułem Wſi każdey do ktorey należeć będą, lub pod Jmieniem też Dokumenta oblatuiącego (ułożywſzy *per Actus*) w Protokoły na to ſporządzone powprawiaią y oprawić każą, Extrakty lub Oryginały ieżeliby ktory był zdarty, podkleią lub przepiſzą, y Kopią do podpiſu Sędziow (ztym podpiſem: *Kopia Tranſakcyi NN. zdartey albo zbutwiałey wiernie przepiſana y weryfikowana z Oryginałem*) podadzą,y w Protokule przy podartey Tranſakcyi umieſzczą, y takowym ſpoſobem introligowane w Protokołach, Sędziow Ziemſkich rękami lub Officyaliſtow Grodzkich Rawſkich podpiſane Tranſakcye na Extrakty tymże Ziemianom z Pieczęcią y korrektą ſwoią wydawać będą. Też Ziemſtwo Ziemſkie, Grod Grodzkie pozoſtałe Protokoły po pogorzeli, na pierwſzych ſwoich Kadencyach zrewiduią, brzegi y *ſpatia* do iakieykolwiek Fabrykacyi podobne pozapiſuią, Tranſakcye y karty policzą, Summaryuſz Tranſakcyi ſpiſać każą, y rękami ſwemi też Protokoły popodpiſuią, Summaryuſz przy każdym Protokole przyłączą. A Dziedzicy przed pogorzelą tych Xiąg, Poſſeſſye ſwoie Dziedziczne ſpokoynie dzierżący, iako też wſzelacy Obywatele, o długi na dawne zapiſy y karty także nieprozekwowane żadnym Proceſſem ani Manifeſtami niezakweſtyonowane maiący, iako też y Prawa zaſtawnikow aż do wykupna,aby o nieważność onych,zaś inni Obywatele o zaſtarzałe długi à nieprozekwowane niebyli inkwietowani, oſtrzegamy, pod winami *de indebita vexa in acquietato negotio* w Prawie oboſtrzonemi w Sądzie każdym ſkazać mianemi. Zeby zaś Ciż Obywatele na potomność czaſu w kleynotach ſwoiego Szlachectwa beſpieczni byli, mieć chcemy: aby każdy Obywatel Jmienia ſwego rodowitość, zacząwſzy od Dziada, Genealogią ſpiſaną w tymże Sądzie Dokumentami autentycznemi remonſtrował, lub ktoremuby te Dokumenta z Xięgami pogorzały, zkolligowanemi Krewnemi y dawnością niewątpliwie na Oſobie ſwoiey tey Prerogatywy Szlacheckiey piaſtowaniem dowodził, à takie Genealogie do X ąg Grodzkich lub Ziemſkich podane dla ſpalonych Xiąg Dokumentami niewſparte, ieżeliby przez lat ſześć niebyły kweſtyonowane, rzetelne à niewątpliwe Szlachectwo y niewzruſzone aby utwierdzały, y za Dokument Potomkom były mieć chcemy. Co ſię zaś tycze Granic między Dziedzinami Jmion Szlacheckich, ktorychby Dokumenta pogorzały, te aby według teraźnieyſzych Poſſeſſyi, lub gdzie by zachodziła ſprzeczka, à Dokumentami rezolwować ſię niemogła, zaciągnąwſzy z Jnkwizycyi ſtarych świadectwa, maiąc wzgląd na nieprzerwane ſpokoynie używania przez Urodzonego Podkomorzego lub Jego Komornika, na każdego rekwizycyą odnowione, rezolwowane finalnie były, rozkazuiemy. A na dalſze czaſy aby UU. Staroſtwie Naſi Rawſki, Sochaczewſki y Goſtyńſki zabiegaiąc podobnym nieodżałowanym przypadkom *Archiva* w Zamkach Grodow ſwoich oſobne beſpieczne, tak na Xięgi Grodzkie, iako y Xięgi Ziemſkie, tudzież y Jzby dla mieſzkania Regentow ku przyimowaniu y wydawaniu Tranſakcyi zreparowali, zamknięciami beſpiecznymi opatrzyli,pod Winami *de negligentia Capitaneorum* opiſanemi rozkazuiemy. A za prozbą UU. Woiewodztwa tegoż Poſłow chcąc zaſłużonym pomnożyć nadgrodę, Urzędy Ziemſkie Powiatow Bielſkiego w Ziemi Rawſkiey, Mſzczonowſkiego w Ziemi Sochaczewſkiey leżących, *exceptis electivis* zwyczaiem innych Ziem y Powiatow nadaiemy y poſtanawiamy. A Generały dawnym zwyczaiem do Bolimowa, zachowuiąc Ziemiom alternatę co do Oſob Poſſeſſyą *in proprio Territorio* (*non praejudicando* Prawom Wielmożnego Woiewody) maiących, przywracamy. A Poſelſkie Seymiki co do mieyſca,każda Ziemia u ſiebie w wyznaczonym Mieyſcu Prawem, à co do ſpoſobu obierania *ad mentem* Konſtytucyi *Anni* 1667. *Titulo: Seymiki Woiewodztwa Rawſkiego* porządkiem w uchwałach Ziem tegoż Woiewodztwa opiſanym odprawiane bydź maią. Sądom Ziemſkim Goſtyńſkim wygodnieyſze Kadencye wyznaczamy, to ieſt: *Pierwſzą* w Poniedziałek przed Swiętem Nayświętſzey Panny Gromniczney, *Drugą* w pierwſzy Poniedziałek po Swiętey Małgorzacie, *Trzecią* w pierwſzy Poniedziałek po Swiętym Marcinie; à Gąbińſkim Sądom w Tydzień po Goſtyńſkich, mocą ninieyſzego Prawa ſtanowiemy.

Wyznaczenie Aſſeſſorow do Sądow Zadwornych Koronnych.

Czyniąc zadoſyć Uſtawie Seymow *Convocationis & Coronationis Anni* 1764*ti* do zaſiadania na Sądach Naſzych Zadwornych

O

nych Assessorskich Koronnych nominuiemy, to iest: *z Senatu* Wielmożnych Antoniego Jabłonowskiego Poznańskiego, Jgnacego Cetnera Bełzkiego, Woiewodow; Tadeusza Lipskiego Łęczyckiego, Urodzonego Kazimierza Karasia Wizkiego, Kasztelanow; *z Stanu Rycerskiego* Urodzonych Andrzeia Gostomskiego Podkomorzego Malborskiego, Jozefa Ossolińskiego Starostę Sandomirskiego, Jozefa Łuszczewskiego Sędziego Ziemskiego Sochaczewskiego, Teodora Szydłowskiego Chorążego Warszawskiego, Micielskiego Starostę Konińskiego, Felixa Łosia Starostę Wyszyńskiego, Kazimierza Wykowskiego Stolnika Powiatu Czerwonogrodzkiego, Fryderyka Dunina Starostę Zatorskiego, Zielińskiego Łowczego Sochaczewskiego, Xiążęcia Czertwetyńskiego Starostę Woronowskiego, Hrabię Amor Tarnowskiego Podkomorzego Naszego Nadwornego, Orłowskiego Miecznika Dobrzyńskiego. Ktorzy to (oprocz na tymże teraz Urzędzie potwierdzonych) Przysięgę Assessorom tymże w Prawie wypisaną wykonawszy, zlecone temuż Urzędowi wykonywać będą, powinni obowiązki.

M A T E R Y E
Ex desideriis Woiewodztw, Ziem y Powiatow.

Rezolucya na Deklaracye Dworow Zagranicznych.

Z Przyzwoitym poważeniem przyięliśmy Deklaracye na Piśmie Nam podane za Nieunitami y Dyssydentami w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim znayduiącemi się; Nayprzod Nayiaśnieyszey Jmperatorowey JeyMci Całey Rossyi przez J. W. Xięcia Repnina Posła Wielkiego, potym od Nayiaśnieyszego Krola JMci Pruskiego przez W. Benoit Ministra Plenipotencyaryusza, a na koniec od Nayiaśnieyszych Krolow Duńskiego przez Urodz: de Mestral de St. Saphorin Ministra, y Angielskiego przez Urodz: Wrougthon Rezydenta.

Upewniamy tych Nayiaśnieyszych Monarchow: iż we wszystkim dotrzymuiemy y dotrzymywać będziemy Praw y swobod, ktore tymże Nieunitom y Dyssydentom czyli z Ustaw Oyczystych mianowicie Konstytucyi 1717. *Anni* y poślednieyszych czyli z Traktatow niewątpliwie służyiaią.

Co się tycze użalenia Dyssydentow z przyczyny sprawowania swych obrządkow wynikaiących, *Collegium* Przewielebnych, Wielebnych XX. Arcy-Biskupa y Biskupow pod Prezydencyą Nayprzewielebnieyszego Xcia JMci Prymasa ułatwi te trudności z zwyczayną sprawiedliwością y miłością Bliźniego, y poda na piśmie toż uregulowanie do Akt Metryki, z ktorych wolne każdemu nadmienionego Skryptu wyięcie *præcustodimus*.

Wydatki extraordynaryine przy wyprawie y trzymaniu Possow u Dworow Cudzoziemskich, tudzież na Szkołę do Nauki Języków Oryentalnych.

JAko dla zachowania dobrey przyiaźni y korrespondencyi z Dworami Cudzoziemskiemi potrzebne iest trzymanie Possow Naszych y Rzeczypospolitey, a oprocz zwyczayney tymże Pensyi, są koniecznie inne extraordynaryine wydatki; więc naznaczamy na to corocznie Summę Sto Tysięcy Złotych Polskich, ktorą Skarby Oboyga Narodow Koronny w dwoch częściach, W. Xięstwa Litewskiego w trzeciey, do Kassy Naszey Krolewskiey za kwitami Jmieniem Naszym odbieraiącego, wypłacać maią.

A że Urodzony Tomasz Alexandrowicz Podkomorzy Nadworny Poseł Nasz y Rzeczypospolitey extraordynaryiny do Porty Ottomańskiey, powracaiący zakończywszy Poselstwo swoie, przymuszony był przy wyieździe z Konstantynopola zaciągnąć Długu Trzech Tysięcy Czerwonych Złotych niemogąc wystarczyć na nieuchronne dla honoru Narodu kosztowney w tamtym Kraju Legacyi wydatki; przeto za słuszną rzecz sądząc zapłacenie takowego Długu, onże do skarbow Oboyga Narodow według zwykłey proporcyi dwoch części z trzecią, odsyłamy.

Tenże Urodzony Alexandrowicz założywszy w Konstantynopolu z roskazu Naszego Krolewskiego Szkołę do Nauki Języków Orygentalnych dla sposobienia Młodzi Polskiey do potrzebney Oyczyznie swego czasu usługi; więc na założenie y utrzymanie tak pożytecznego dzieła, ażeby Skarby Oboyga Narodow taką Summę corocznie, iak się pokaże z obrachowania nieodbitych wydatkow, wypłacały, miec chcemy y postanawiamy.

Bonifikacya y rekompensa dla Urodzonego Stankiewicza Pułkownika Naszego.

MAiąc wzgląd sprawiedliwy na zasługi Urodzonego Stankiewicza Pułkownika Naszego, ktory w Stambule na Usługach Rzeczypospolitey bawił, y tam dla trudnych *Interregni* okoliczności *de proprio* niemałe poniosł wydatki; przychylaiąc się oraz do reprezentacyi Nam w tym uczynionych, y dla zachęcenia generalnego do publicznych usług, naznaczamy Mu w rekompensę y bonifikacyą, ze Skarbow Koronnego y Litewskiego Trzy Tysiące Czerwonych Złotych, ktore za Kwitem przerzeczonego Stankiewicza wyliczyć rozkazuiemy.

Zamiana Wsi Sielca Duchowney, za Wieś Wesołą Dziedziczną.

USpokaiaiąc Dyfferencyą graniczną między Wsią Sielec zwaną, do Kantoryi Sandomirskiey należącą, a Wsią Chełsty U. Marcina Dołęgi Oberstlieutnanta w Woysku Naszym Koronnym Dziedziczną, w Woiewodztwie Sandomirskim a Powiecie Opoczyńskim leżącemi, dozwalamy temuż Urodzonemu Dołędze, też Wieś Sielec teraz Duchowną, za Wieś Wesołą tegoż Urodzonego Dołęgi Dziedziczną, *prævio consensu Loci Ordinarij*, *in æquivalenti* zamienić, a takową zamianę *mediante consensu* uczynioną, wieczystym utwierdzamy Prawem.

Warunek Prawa Dziedzicznego do Dobr Kręczki, Umiastowo, Klimonty y Falki.

POnieważ Dziedzictwo Dobr Kręczki, Umiastowo, Klimonty, y Falki, w Ziemi Warszawskiey leżących, tym wyrażeniem: iakoby Szpital generalny w Warszawie pod Tytułem Dzieciątka JEZUS założony, miał bydź przerzeczonemi Dobrami nadany, w Konstytucyi Seymu Koronacyinego *Anni* 1764*ti* iest zamplikowane; że zaś nie Dobrami ale Summami na pomienionych Dobrach *Titulô* Zastawy będącemi, iest przerzeczony Szpital opatrzony; więc ninieyszą Konstytucyą toż wyrażenie obiaśniamy, y Prawo Dziedzictwa samym właściwym wspomnionych Dobr Dziedzicom warujemy.

Pozwo-

Pozwolenie Kupna Dobr Wielebney Kapitule Płockiey.

WIelebna Kapituła Płocka maiąc Miasteczko Skaryszew z Wsiami Grochowem, Kawenczynem, y Gocławem w Woiewodztwie Mazowieckim a Ziemi Warszawskiey leżące dziedziczne, od Płocka y Dobr swoich odległe, ktore za inne przyległeysze zamienić sobie życzyła, gdy łatwieysze znayduie Kupno Dobr przyległych niż zamianę, y dlatego o przedaż Dobr pomienionych z Skarbem Naszym Krolewskim wszedłszy, Summę Dwakroć Sto Tysięcy Złotych Polskich w Złocie *pro pretio* ma umowioną; przeto gdy taż Kapituła *prævio beneplacitô Romano ac Loci Ordinarij* Donacyą Dobr pomienionych na Osobę Naszą uczyni, aby za pomienioną Summę Dwakroć Sto Tysięcy Złotych Polskich a niewięcey, inne Dobra Prawem wieczystym dla siebie kupić mogła, za zgodą wszech Stanow pozwalamy.

Uspokoienie Długu Sukcessorom ś. p. Wielmożnego Jakuba Rybińskiego Woiewody Chełmińskiego Generała Artyleryi Koronney należącego.

POnieważ Summa Sto Pięćdziesiąt y Dziewięć Tysięcy Trzysta Czterdzieści y Trzy Złotych Gro: Dwadzieścia Dziewięć przez Wielmożnego Rybińskiego Woiewodę Chełmińskiego na Artyleryą Koronną *de proprio* wydana, w Roku 1718*tym* przez delegowanych od Rzeczypospolitey Senatorow y Posłow Ziemskich przy rachunkach weryfikowanych y podpisanych przyznana, dla odłożenia Seymu tegoż niewypłacona, w Roku 1726*tym ob minorennitatem* Sukcessorow recessowana, a zaś w Roku 1764*tym* na Seymie Szczęśliwey Koronacyi Naszey *in Ordine* satysfakcyi do teraźnieyszego Seymu odesłana iest; przeto za zgodą wszech Stanow gdy Urodzony Xiąże Czartoryski Stolnik W. Xięstwa Litewskiego chcąc sobie *mereri* w Oyczyźnie, odstępuie Pięćdziesiąt y Dziewięć Tysięcy Trzysta Czterdzieści trzy Złotych groszy dwadzieścia dziewięć; przeto Kommissyi Skarbu Koronnego zalecamy: aby Sto Tysięcy Złotych Polskich w Roku 1770. za Kwitem należytym wypłaciła.

P Roz-

Rozwiązanie Receſſu Seymu *Anni* 1677. w Jntereſie Dobr Oſtrogſkich uczynionego.

NIegdy Jaśnie Wielmożny Xiąże Januſz Oſtrogſki Kaſztelan Krakowſki w Roku 1609. otrzymawſzy pozwolenie Seymowe na ſamych tylko Sukceſſorow ſwoich uczynienia Ordynacyi Dobr ſwoich Dziedzicznych, gdy w teyże Ordynacyi kilkorotnie powtorzoney Kawalerow Maltańſkich od zagraniczney władzy dependuiących Sukceſſorami położył, a przeto niezyſkawſzy approbacyi Rzeczypoſpolitey na takową Dyſpozycyą, też Dobra po zeyściu Jego Prawem naturalnego ſpadku *per Succeſſores Sangvinis* trzymane y rządzone, dla zaſzłych takowych Tranſakcyi y Receſſu Seymu *Anni* 1677. dotąd nierezolwowanych, przyczyną były znacznych ſporow y niechęci między Obywatelami Kroleſtwa tego. Przeto oddalaiąc wſzelkie okazye, ktoreby domową ſpokoyność naruſzać mogły, przy ninieyſzey rezolucyi pomienionego Receſſu, tak Dyſpozycyą wſpomnionego Xiążęcia Oſtrogſkiego Kaſztelana Krakowſkiego co do ſpadku Dobr uczynioną, z Prawem pozwolenia niezgadzaiącą ſię, iako wſzelkie inne bądź od Predeceſſorow Naſzych, bądź w ktorychkolwiek ſubſelliach, y od kogożkolwiek na ubliżenie Prawa naturalney Sukceſſyi Dobrom Ziemſkim ſłużącego *Actus* y Tranſakcye naſtąpione uchylamy y znoſiemy. A z mocy tegoż naturalnego Prawa Tranſakcye w Grodzie Sandomirſkim w Roku 1753. przez Xiążęcia Januſza Sanguſzka przeſzłego Marſzałka Nadwornego W. Xięſtwa Litewſkiego iako bezpotomnego Sukceſſora y Dziedzica na też Dobra dla wſzyſtkich bez excepcyi uczynione, oraz wſzelkie poślednieyſze Dyſpozycye, Tranſakcye, Zapiſy, Aſſekuracye, około Dobr przez Receſſa niektorych Donataryuſzow do niegoż powroconych zeznane y naſtąpione, tudzież nabycia Dobr Dziedzictwem od tychże Juryſkwezytorow, niemniey Dożywocia, Summy Poſſeſſorow aktualnych przed Rezygnacyą Dobr przez niego podpiſane, za ważne y nieporuſzone mieć chcemy. Jle zaś do chwalebney ofiary przez tegoż niegdy J. W. Xiążęcia Januſza Oſtrogſkiego Sześciu Set Zołnierzy przeciwko woiuiącey na tenczas Porcie Ottomańſkiey dla Rzeczypoſpolitey uczynioney, ponieważ Donataryuſzowie Xiążęcia Sanguſzka czyniąc wieczny funduſz poſiłku ku każdey Rzeczypoſpolitey potrzebie, Summę Trzykroć Sto Tyśięcy Złot: Polſk: na uformowanie kilku Set ludzi y Suſtentacyą Jch corocznie z Dobr nabytych płacić deklaruią; przeto tę deklaracyą wdzięcznie przyimuiąc, do rozdyſpartymentowania tey Summy na wſzyſtkie Miaſta y Wſie, y punktualney wyznaczenie Płacy, Kommiſſarzow Wielmożnego Antoniego Morſkiego Kaſztelana Lwowſkiego, Urodzonych Michała Leſzczyńſkiego Podczaſzego Sandomirſkiego, Antoniego Dzierzbickiego Podczaſzego Jnowłodzkiego, Piotra Pruſzyńſkiego Podczaſzego Kijowſkiego, Joz: Markowſkiego Cześnika Mielnickiego, Joz: Przybyſzewſkiego Piſarza Ziemſk: Krzemienieck: Jozefa Sobolewſkiego Piſarza Ziemſkiego Włodzimierſkiego, Jozefa Wilnera Stolnika Inflantſkiego naznaczamy. Ktorzy to Kommiſſarze, byle Ich Czterech było, na Dzień Pierwſzy Mieſiąca Maja w Roku naſtępuiącym 1767*mym*. nieuchybiaiąc Terminu, za poprzedzaiącemi od ſiebie wydanemi Inoteſcenſyami, do Dobr Dubna ziechawſzy, z Inwentarzow ktore pod przyſięgą ich rzetelności, Dziedzice lub Ich Dyſpozytorowie wiary godni *ſub confiſcatione Bonorum* komportować maią, *attenta cuique reſignatorum Bonorum proportione*, Summę Trzykroć Sto Tyśięcy Złotych Polſkich do rocznego wypłacania na Miaſta y Wśie rozłożywſzy wyznaczą, a corocznie dwoma Ratami zaczynaiąc pierwſzą *à Die Prima Septembris Anni* 1767*mi* Sto Pięćdzieśiąt Tyśięcy wynoſzącą, Taryffą opiſzą, do Grodow pobliżſzych Pieniądze za kwitami ſkładać naznaczą, Akt ſwoy dwoma Exemplarzami do Grodow Zytomirſkiego y Łuckiego podadzą. A My KROL do uformowania proporcyonalnego takowey Summie Korpuſu zdatną Oſobę Stanu Szlacheckiego Patentem Naſzym wyznaczemy, ktora do władzy Kommiſſyi Woyſkowey należyć, y wſzelkich expens przed Tąż rachunek czynić powinna będzie. Prawa od Tegoż Xiążęcia Sanguſzka bywſzego Marſzałka Urodzonemu Franciſzkowi Czackiemu Strażnikowi Wielkiemu Koronnemu tak co do Dożywocia, iako też do Summ wnieſionych ſłużące y nadane umacniamy. Prawa zaś y Summy Urodzonych Stępkowſkich Kaſztelanicow Zarnowſkich Małżonkow na Dobrach w Kluczu Czudnowſkim miane y rozciągaiące ſię, iako y Urodzonego Piaſkowſkiego Podkomorzego Krzemienieckiego na Dobrach w Kluczu Szulzińſkim leżących z Summami wnieſionemi w zupełney mocy zachowane mieć chcemy; nie mniey Urodzonego Kazimierza Brodowſkiego przy Prawie y Dożywociu Wśi Ohyiowce, a Gabryela Brodowſkiego przy Wśi Poławiniki, tudzież Urodzonego Staniſława Zakrzewſkiego Prawa y Summy na Wśi Niemierzyńcach, iako też Urodzonego Jana Brodowſkiego przy Wśi Klobuczku w Kluczu Czudnowſkim, Urodzonego Franciſzka Burzyńſkiego przy Prawach na Wśi Zielince zwaney, Urodzonego Cieſzkowſkiego Podkomorzego Nowogrodzkiego na Wśi Chlewkach y Staniſława

Cieszkowskiego Chorążego Włodzimierskiego na Wsi Mytyńca ch Summy y Dożywocia zachowuiemy. Jako y Urodzonych Omicinskiego, Leśniowskiego, Brodowskiego y Maszkowskiego Rotmistrzow, przy Ichże Prawach y Dożywociach zachowuiemy *etiam post Transactiones Sandomirienses subsecutas* uczynionych. Lubo zaś zmarły Wielmożny Jgnacy Sapieha Woiewoda Mścisławski od Donacyi na Klucz Bazaliski y Krasiłowski, tudzież inne Dobra sobie służących, Manifestem w Grodzie Krzemienieckim Dnia Dwunastego *Decembris* w Roku 1755*tym* zaniesionym odstąpił, że iednak Sukcessorowie Jego teraz dowodzą Rewersem od Xcia Sanguszka danym Dziedzictwo Dobr pomienionych, pomimo wyżey wyrażony Manifest, dla siebie upewnione, a do tego Sukcessorowie Wielmożnego Woiewody Mścisławskiego, Dług Urodzonych Piaskowskiego Podkomorzego Krzemienieckiego, Jozefa Steckiego Sędziego Ziemskiego Łuckiego, przez Xcia Sanguszka na też Dobra zaciągniony powinnie zaspokoili; przeto Manifest pomieniony kassuiąc, że ważności Donacyi Wielmożnemu Woiewodzie Mścisławskiemu służących nigdy nieubliżał upewniamy, y Dobra wyż wzmiankowane od wszelakich Praw Dożywotnich y długow przez XciaPrawodawcę *post amissāHæreditatē* danych y zaciągnionych, oprocz wyż wyrażonego Długu mocą Prawa teraznieyszego utwierdzonego przyznanego y iuż uspokoionego uwalniaiąc, Dziedzictwu wiecznemu Sukcessorow Wielmożnego Woiewody Mścisławskiego, iako to: z głowy Jana Sapiehy Syna nayftarszego Kazimierza małoletniego Sapiehy w Opiece Urodzoney Elżbiety z Branickich Sapieżyney Matki y Dożywotniey Pani będącego, Jozefa Pułkownika, Xawerego Kajetana Sapiehow Woiewodzicow Mścisławskich Braci między sobą rodzonych, *non attentis Advitalitatibus* tymże trzem Braci *servientibus*, co do exdiwizyi *exnunc* rowney między temiż Sukcessorami wszystkiemi podległe uznawamy. Tudzież Tereszek y Malinek na Osobę Urodzonego Grocholskiego Sędziego Ziemskiego Bracławskiego grodownie rezygnowanych przy Dziedzictwie zupełnym zostawuiemy. Urodzonego Jozefa Urbanowskiego Skarbnika Wołyńskiego przy Summach y Prawach w Kluczu Stepańskim zachowuiemy. Prawa y Summy Urodzonemu Jozefowi Radzickiemu CześnikowiZakroczymskiemu na Dobra Niemowicze y Czudle służące utwierdzamy. Tudzież Urodzonego Antoniego Dzierzbickiego Podczaszego Jnowłodzkiego, iako też y Jana y Maryanny z Sokołowskich Piaskowskich Podczaszych Wołyńskich w Kluczu Stepańskim Possessorow Prawa na Wsiach y Summy umacniamy wszystkie. Donacyą oraz Wielmożnemu Salezemu Potockiemu Woiewodzie Kijowskiemu na Dobra klucz

klucz Lutowiz nazwany (*salvis Juribus* tak co do Dożywocia iako y Summ Urodzonemu Czackiemu *suprascriptis*) mimo Recess utwierdzamy. Rozgraniczenie między Dobrami Zasławskiemi y Ostrogskiemi od Dobr Klucza Szulżińskiego Bazaliskiego y innych z posypaniem Kopcow przez Urzędy Podkomorskie Bełzki y Bracławski z zachowaniem Prawa w Roku 1762. nastąpione wiecznemi czasy approbuiemy. Ta zaś Konstytucya, że bynaymniey *præjudicare* niepowinna *Juribus successorum* od Beaty y Anny Katarzyny Kościeleckich *procedentium*, *Lege præsenti* waruiemy, y onym *viam agendi in Foro competenti* ostrzegamy.

Kommissya do rozgraniczenia Woiewodztwa Kijowskiego z Woiewodztwem Bracławskim.

POnieważ Woiewodztwa Kijowskie y Bracławskie podług wyznaczoney z Seymu 1736*ti Anni* Kommissyi, dotąd w Differencyach swoich prawnie y ostatecznie nierozgraniczyły się; przeto zawiesiwszy ważność Dekretow Radomskich y Aktu granicznego Kommissarskiego w Roku 1755*tym* Dnia Dwudziestego Piątego Sierpnia z Limity nastąpioney *in contumaciam* Woiewodztwa Kijowskiego przez samych Kommissarzow Woiewodztwa Bracławskiego zapadłego, dla ostatecznego tychże Woiewodztw rozgraniczenia Kommissarzow Wielmożnych Michała Leduchowskiego Wołyńskiego, Jana Czarneckiego Bracławskiego, Ludwika Bożydar Podhorodyńskiego Czerniechowskiego y Urodzonego Jana Pepiela Sierpskiego Kasztelanow; tudzież Urodzonych Mich: Steckiego Kijowskiego, Felicyana Bierzyńskiego Zytomirskiego, Jana Paulsę Owruckiego, Alexandra Swatopełka Xcia Czertwetyńskiego Bracławskiego, Adama Chołoniewskiego Bełzkiego Podkomorzych; Franciszka Zagorskiego Owruckiego, Jozefa Kolumnę Czosnowskiego Winnickiego Starostow; Andrzeia Trzeciaka Kijowskiego, Kazimierza Choieckiego Zytomirskiego, Łukasza Rybińskiego Owruckiego, Bogdana Ostrowskiego Bracławskiego, Marcina Grocholskiego Winnickiego, Antoniego Czeczela Zwinogrodzkiego Chorążych; Jozefa Jakubowskiego Kijowskiego, Piusa Jerlicza Owruckiego, Czarneckiego Zwinogrodzkiego Stolnikow; Krzysztofa Michałowskiego Podczaszego Bracławskiego, Stanisława Ortyńskiego Podczaszego Zwinogrodzkiego, Michała Trypolskiego Kijowskiego, Stanisława Pruszyńskiego Zytomierskiego Sędziow; Jana Choieckiego Zytomierskiego, Leonarda Swieykowskiego Bracławskiego Podsędkow; Jana Kościuszkę Zytomierskiego, Leona Steckiego Owru-

Q wru-

wruckiego, Tomaſza Wiſſockiego Bracławſkiego Piſarzow Ziemſkich; Franciſzka Grocholſkiego Bracławſkiego, Zacharyaſza Jaroſzyńſkiego Winnickiego, Tomaſza Dorożyńſkiego Zwinogrodzkiego Podſtolich; Michała Trzeciaka Kijowſkiego, Jana Bobra Bracławſkiego, Staniſława Kordyſza Winnickiego, Podolſkiego Zwinogrodzkiego Cześnikow; Jgnacego Boćkowſkiego Kijowſkiego, Jakuba Korycińſkiego Owruckiego, Gabryela Porczyńſkiego Bracławſkiego Łowczych; Onufrego Bierzyńſkiego Staroſtę Szawuliſkiego, Ludwika Wirſkiego Bracławſkiego, Franciſzka Szaſzkowicza Winnickiego Skarbnikow; Alexandra Wielogorſkiego Starſzego, Szymona Bykowſkiego mnieyſzego Bracławſkich, Jerzego Meteliſkiego Starſzego, Ludwika Zagorſkiego mnieyſzego Zytomirſkiego, Stefana Zaboklickiego Zwinogrodzkiego Woyſkich; Karola Dunajewſkiego Łowczego Latyczowſkiego, Jakuba Moczulſkiego Regenta Ziemſkiego Kijowſkiego y Grodzkiego Owruckiego wyznaczamy. Ktorzy to Kommiſſarze za wydanemi Sześciu Niedzielami, à w Grodach oboiego Woiewodztwa przez Woźnych zeznanemi Jnteſcenſ ami w Roku 1767*mym* na dzień 30. *Septembris* na Grunt Dobr Miaſteczka Pochrebiſzcz bez Limity ziechawſzy, *abſentia nonnullorum non obſtante dummodò quinque adſint*, po ufundowaney Sądowey Juryſdykcyi Dukta y Redukta prowadzić nakażą. Po ktorych *de ſi u locorum & villarum* Jnkwizycyą wywiodą y pomienione Woiewodztwa podług Dokumentow granice ewinkuiących, oraz z Dowodow Jnkwizycyi, rozwięzuiąc ważność wyżey zawieſzonych Dekretow y Aktu kontumacyalnego ograniczą, y Kopcami Urodzonym Podkomorzym lub Jch Komornikom granicznym ktoregokolwiek z tych dwoch Woiewodztwa bądź też iednemu oſypać zalecą, y we wſzyſtkim oſtatecznie & *finaliter* rozſądzą, a WW. y UU. Kommiſſarze podpiſawſzy Jnnoteſcenſye *ſub Pœnis Legibus Regni deſcriptis* na mieyſce granic ziechać powinni.

Seymiki Woiewodztw Krakowſkiego, Sandomirſkiego, Kiiowſkiego, Płockiego, Bracławſkiego y Czerniechowſkiego.

WOiewodztwom Krakowſkiemu, Kiiowſkiemu, Płockiemu, Bracławſkiemu, y Czerniechowſkiemu przyimuiącym Konſtytucyą *Anni* 1611*mi*. Woiewodztwu Sieradzkiemu o obieraniu Poſſow na Seym ſłużącą, y ſpoſob Seymikowania w tey wyż wyra-

żo-

żoney Konſtytucyi opiſany, mocą teraźnieyſzey Konſtytucyi pozwalamy. Co przyimuie y Woiewodztwo Sandomirſkie iako *in uſu* tego będące.

Oznaczenie Seymikow *Relationis* Generałowi Woiewodztwa Ruſkiego.

WSzyſtkim Ziemiom y Powiatom Generału Ruſkiego Seymiki *Relationis* na Dzień Seymiku Deputackiego w Roku 1767. w bliſki Poniedziałek po święcie Nayświętſzey Panny Narodzenia naznaczamy. Spoſob temuż Generałowi Seymikowania *in futurum* na Seymikach Poſelſkich taki wyznaczamy, iakim Woiewodztwa Poznańſkie y Kaliſkie zaſzczycaią ſię na fundamencie Konſtytucyi Lat 1685. y 1764, co ma ſłużyć Ziemi Halickiey y Woiewodztwu Sieradzkiemu.

Seymiki Ziemi Dobrzyńſkiey.

SToſuiąc ſię do Konſtytucyi 1611. Woiewodztwu Sieradzkiemu, tudzież 1685*ti* Woiewodztwom Brzeſkiemu Kujawſkiemu y Jnowrocławſkiemu ſłużących, przykładem tychże Woiewodztw, ſpoſobem w przerzeczonych Konſtytucyach opiſanym, Seymiki przed Seymowe w Ziemi Dobrzyńſkiey odprawiać pozwalamy, *robore* ninieyſzey Konſtytucyi.

Ubeſpieczenie Seymikow Woiewodztwa Łęczyckiego.

CHcą aby *Concives* tegoż Woiewodztwa umowiony na Seymiku *per Laudum* porządek Seymikowania do ſkutku przywodzili *ad normam* Konſtytucyi *Anni* 1611. & 1685 Woiewodztwom Sieradzkiemu y Kujawſkim ſłużącey, toż Woiewodztwo Łęczyckiew obieraniu Poſſow y Deputatow wſpomnione Prawa przyimuią, *Laudum* za zgodą Stanow Rzeczypoſpolitey approbuiemy. Coma ſłużyć Xięſtwu Mazowieckiemu y Woiewodztwu Bełzkiemu.

Łokacya Bielina.

LOkacyą Bielina przez niegdy Wielmożnego Franciſzka Bielińſkiego Marſzałka Wielkiego Koronnego, tu przy Warſzawie na Gruntach właſnych wedle Szpitala pod Tytułem Dzieciątka JEZUS, w ſwoim dawnym ograniczeniu rozciągaiących ſię, tak dziedzictwem iako też przez zamianę nabytych założonego, zamiany oraz, Gruntow Dziedzicznych za Starościńſkie approbuiemy; y iako Grunta pomienione *inante* w Poſſeſſyi Dziedziczney

wſpo-

wspomnionego niegdy Wielmożnego Marszałka Wielkiego Koronnego będące y Starostwu ustąpione do Starostwa Warszawskiego *Juribus Majestatis & Reipublicæ*, także *inante* Starościnskie do Bielina *Juri & Immunitati Terrestri* inkorporuiemy. A Mieszkańcy tegoż Bielina *ex appellatione* od Sądów swoich Woytowskich do Jurysdykcyi Mieyskiey Starey Warszawy a *perconsequens* do Assessoryi y *ad onera Civitatensia* należeć powinni.

Ubespieczenie Soli Powiatowey Woiewodztwa Płockiego.

UŁatwiaiąc kollizye y krzywdy między Obywatelami Woiewodztwa Płockiego dzieiące się z przyczyny wiele wyznaczonych do wydawania Soli Suchedniowey Dystrybutorow, na wniesienie Urodzonych Possow Woiewodztwa tegoż ustanawiamy Zupnika od Nas uprzywileiowanego, za ktorego Assygnacyami Pisarz z Zupy Płockiey też Sol wydawać będzie, pomieniony zaś Zupnik niewięcey od Beczki iak tylko Złoty Polski brać ma; co mu odbieraiący obywatel Sol, płacic powinien, ktorey odbieranie, w czasie osmiu Niedziel naznaczamy.

Zamiana Wśi Brzeskiey Woli y innych Naszych Krolewskich za Wsie Niedomyce y inne Dziedziczne.

POnieważ Urodzony Adam Podoski Podkomorzyc Rożański o Dobra Nasze Brzeską Wolą z Woytostwem w Possessyi Urodzonego Drelinga, drugą Brzeską Wolą także z Woytostwem y trzecią Brzeską Wolą wraz z Łomaną Wolką w Possessyi Urodzonego Potockiego Starosty Leżańskiego, tudzież Wieś Luchow z Woytostwem y Sołtystwem w Possessyi Urodzonego Michałowskiego zostaiące, w Woiewodztwie Ruskim Ziemi Przemyskiey leżące, supplikował Nam y Seymuiącym Stanom: aby mogł one dla przyległości sobie większych z łaski Naszey za Dobra swoie Ziemskie Dziedziczne to iest: Wsie Niedomyce, Grodek, Gluw, Powęzow w Powiecie Pilźnińskim y Lenarcice w Powiecie Sandomirskim będące *modô Commutationis* pozyskać; przeto maiąc wzgląd na zasługi Antecessorow y Jego własne za powszechną Stanow Rzeczypospolitey zgodą tey zamiany pozwalamy y dla poznania Ekwiwalencyi iey Kommissarzow *z Senatu* W. W. Macieia Sołtyka Sandomirskiego, Antoniego Morskiego Lwowskiego U. U. Alexandra Romera Zawichowskiego, Malickiego Sanockiego Kasztelanow; Maxymiliana Zborowskiego Sędziego Ziemskiego Sandomirskiego, Michała Leszczyńskiego Podczaszego Sandomirskiego, Bobowskiego Podstarostę Grodzkiego Sanockiego, Michała Drohoiewskiego Sędziego Grodz: Przemyskiego, Horodyskiego Pisarza Grodz: Przemyskiego, Romera Starostę Tyrawskiego, Kietlińskiego Stolnika Czerniechowskiego, Skirmunta Komornika Ziemi Wizkiey, Jozefa Bielińskiego Komornika Ziemskiego Przemyskiego naznaczamy. Ktorzy Kommissarze byleby Jch Pięciu było, za poprzedzaiącemi Jnnotescensyami w czasie sobie upodobanym, nayprzod do Dobr Dziedzicznych na zamianę ofiarowanych, a potym do Dobr Naszych Krolewskich ziadą, y obydwoch Dobr Prowenta & *Qualitates* zwazywszy, tęż zamianę *in æquivalentia citra præjudicium* Stron obydwoch uczynią, y teraźnieysze wyżey wyrażone Krolewskie Dobra Prawu Ziemskiemu y Dziedziczney Possessyi Urodzonego Podoskiego (*salvis Juribus modernorum Possessorum*) a zaś Dziedziczne Jego Prawu Naszemu Krolewskiemu wieczyście podległemi bydź uznaią, a o wszelkie Pretensye ktoreby do tych Dobr do czasu zamiany ściągać się mogły, Ewikcyą na Dobrach ktore z Krolewskich w dziedziczne zamienione będą ostrzegą; Takowey zaś Zamiany *Actum* na iednym Exemplarzu do własnych Grodow, a na drugim do Akt Kommissyi Skarbowey podadzą. Po ktorym podanym taż Kommissya dla wylikwidowania y ustanowienia sprawiedliwey Kwarty z Dobr Dziedzicznych w Nasze Krolewskie zamienionych przysięgłego Dworzanina zesłać ma. Nadto Wsiom Niedomyce, Grodek, Gluw, y Powęzow zwanym w Lasach Starostwa Czhowskiego, a Wśi Lenarcicom w Lasach Starostwa Sandomirskiego, Wolom zaś Brzeskim z Woytostwem, y łomaną Wolką w Lasach Starostwa Leżańskiego wolnego wrębu, ieżeli się dawne do tych wrębow pokażą Prawa, a ieżeli dawnych niema, tedy tylko na Folwarczną potrzebę pozwalamy.

Uspokoienie Pretensyi Daniełowiczowskich Sukcessorow.

PRetensyą Sukcessorow niegdy Jana Mikołaia Daniełowicza Podskarbiego Wielkiego Koronnego o Summy rożne, Dekretami Kommissyi wyznaczonych *per Legem publicam in Anno* 1676. *latam* wytknięte do Rzeczypospolitey mianą, na Jnstancyą Stanow Rzeczypospolitey do Kommissyi Skarbu Koronnego *pro finali decisione* odsyłamy, a po wylikwidowaniu Summ pomienionych *ex re-*

 pro-

producendis in ibidem Documentis zapłacenie onych *in rem* tychże
Sukceſſorow, albo Jch Juryſkwezytorow z Skarbu Koronnego na-
kazuiemy iak prędko będzie można.

Aſſekuracya ſtarych zaſſug Woyſkowych Staniſſawa Jabłonowskiego Kaſztelana Krakowskiego Hetmana W. Koronnego.

A ponieważ na fundamencie Konſtytucyi 1683. 1685. y 1690.
Płacę Woyſku Staniſſaw Jabłonowſki Kaſztelan Krakowſki
Hetman Wielki Koronny ſwoim Koſztem utrzymywał, podług Li-
kwidacyi Trybunałow Łuckiego, Radomſkiego y Lwowſkiego,
ktoren wydatek Sukceſſorom Konſtytucyą, 1703. upewniony ieſt, y
Receſſami odeſſany Seymow 1724. 1726. 1736. y oſtatnim 1764.
y na pomnożone Jnſtrukcye Prześwietnych Woiewodztw uważa-
iąc, gdy dla uſzczuplonych dochodow Rzeczypoſpolitey Satysfakcyi
naznaczyć niemożemy ze Skarbu Naſzego Koronnego, a ci Suk-
ceſſorowie oświadczaią łatwość ugodzenia; więc naznaczamy Kom-
miſſarzow Wielebnego Hieronima Szeptyckiego Biſkupa Płockiego,
Kazimierza Granowſkiego Rawſkiego Woiewodę, Węglińſkiego Ka-
ſztelana Chełmſkiego, Urodzonych Bobowſkiego Cześnika Sano-
ckiego, Orłowſkiego Miecznika Dobrzyńſkiego, Zbrożka Woyſkiego
Krzemienieckiego, Michała Buczewicza Burgrabiego Grodzkiego
Łuckiego, ktorzy weyrzą w dowody tak autentyczne iako wyżey
wſpomnionym Prawem ubeſpieczone, ktore *etiam* poprzyſiądź na-
każą, z ktorych uznane do przyſzłego Seymu odeſzlą.

Pozwolenie wyiazdu za Granice.

POnieważ potrzeby polepſzenia śił zdrowia na dalſze Rzeczy-
poſpolitey Uſługi wymagaią odiazdu do Wod za granice;
przeto *cum beneficio ſuſpenſionis* w Sądach wſzelakich *in Cauſis
Perſonalitatem requirentibus durante* bawienia u tychże Wod *ſpatio*,
dozwalamy wyiazdu za granice Przewielebnemu Kajetanowi Soł-
tykowi Xciu Biſkupowi Krakowſkiemu, Wielebnym Antoniemu
Oſtrowſkiemu Biſkupowi Kujawſkiemu, Jgnacemu Kniaźiowi
Maſſalſkiemu Wileńſkiemu, Teodorowi Xciu Czartoryſkiemu
Poznańſkiemu, Hieronimowi Szeptyckiemu Płockiemu, Staniſſa-
wowi Grabowſkiemu Xciu Biſkupowi Warmińſkiemu, Janowi
Łopacińſkiemu Zmudzkiemu, Andrzeiowi Bajerowi Chełmińſkie-
mu, Adamowi Kraſińſkiemu Kamienieckiemu, Gabryelowi Wodziń-
ſkiemu

ſkiemu Smoleńſkiemu, Stefanowi Giedroicowi Jnflantſkiemu Bi-
ſkupom; Wielmożnym Wacławowi Rzewuſkiemu Krakowſkiemu
Hetmanowi Polnemu Koronnemu, Antoniemu Jabłonowſkiemu
Poznańſkiemu, Michałowi Ogińſkiemu Wileńſkiemu, Janowi Wie-
lopolſkiemu Sandomirſkiemu, Jgnacemu Twardowſkiemu Kaliſkie-
mu, Tomaſzowi Sołtykowi Łęczyckiemu, Janowi Chodkiewiczowi
Staroście Generalnemu Zmudzkiemu, Franciſzkowi Potockiemu Ki-
jowſkiemu Staroście Sądowemu Bełzſkiemu, Andrzeiowi Moſzczeń-
ſkiemu Jnowrocławſkiemu, Auguſtowi Xciu Czartoryſkiemu Ru-
ſkiemu, Jozefowi Oſſolińſkiemu Wołyńſkiemu, Piotrowi Sapieże
Smoleńſkiemu, Alexandrowi Sapieże Połocſkiemu Hetmanowi Pol-
nemu W. Xięſtwa Litewſkiego, Jgnacemu Cetnerowi Bełzkiemu,
Jozefowi Jabłonowſkiemu Nowogrodzkiemu, Jozefowi Sołłohubo-
wi Witebſkiemu, Bernardowi Staniſſawowi Gozdzkiemu Podlaſkie-
mu, Pawłowi Moſtowſkiemu Mazowieckiemu, Kazimierzowi Gra-
nowſkiemu Rawſkiemu, Karolowi Sapieże Woiewodzie Brześciań-
ſkiemu, Konſtantemu Platerowi Mściſſawſkiemu, Staniſſawowi Lu-
bomirſkiemu Bracławſkiemu, Jerzemu Flemingowi Pomorſkiemu
Staroście Skarſzewſkiemu, Janowi Borchowi Jnflantſkiemu, Woie-
wodom; Jozefowi Mielżyńſkiemu Poznańſkiemu, Antoniemu Mor-
ſkiemu Lwowſkiemu, Tadeuſzowi Burzyńſkiemu Smoleńſkiemu,
Adamowi Brzoſtowſkiemu Połockiemu Staroście Sądowemu Woł-
kowyſkiemu, Ewaryſtowi Kuropatnickiemu Bełzkiemu, Maciejowi
Stadnickiemu Kamienieckiemu, Michałowi Suffczyńſkiemu Czer-
ſkiemu, Janowi Grabowſkiemu Elbląſkiemu, Jozefowi Hülzenowi
Jnflantſkiemu Staroście Sądowemu Braſſawſkiemu, Urodzonym Ro-
chowi Jabłonowſkiemu Wiślickiemu, Staniſſawowi Ankwiczowi
Bieckiemu, Andrzejowi Jabłonowſkiemu Połanieckiemu Kaſztela-
nom; tudzież Wielmożnym Staniſſawowi Lubomirſkiemu Mar-
ſzałkowi Wielkiemu Koronnemu, Jgnacemu Ogińſkiemu Marſzał-
kowi Wielkiemu Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego, Wielebnemu An-
drzejowi Młodziejowſkiemu Podkanclerzemu Koronnemu Nomi-
natowi Biſkupowi Przemyſkiemu, W. W. Ant: Przezdzieckiemu Pod-
kanclerzemu Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego Staroście Sądowemu
Pińſkiemu, Jerzemu Mniſzchowi Marſzałkowi Nadwornemu
Koronnemu Generałowi Wielkopolſkiemu, Jozefowi Xciu Sangu-
ſzkowi Marſzałkowi Nadwornemu W. Xięſtwa Litt: Staroście Są-
dowemu Krzemienieckiemu, Wielebnemu Gabryelowi Podoſkie-
mu Referendarzowi Koronnemu, niemniey Urodzonym Staniſſawo-
wi Małachowſkiemu Sandeckiemu, Staniſſawowi Siemińſkiemu Bie-
ckiemu, Jozefowi Oſſolińſkiemu Sandomirſkiemu, Ludwikowi Dąb-
ſkiemu Jnowrocławſkiemu, Franciſzkowi Zagorſkiemu Owruckie-

mu, Jozefowi Karczewſkiemu Liwſkiemu, Staniſſawowi Młodzianowſkiemu Rożańſkiemu, Jozefowi Platerowi Düneburgſkiemu Sądowym Staroſtom; podobnegoż dozwalaiąc za granicę Wyiazdu, *ad adminiſtrandam* pod tychże wyiazd *juſtitiam* nominuiemy za Surrogatow mianowicie: do Grodow Sandeckiego U. Staniſſawa Chwaliboga Burgrabiego Zamku Krakowſkiego, do Grodu Bieckiego U. Alexandra Łętowſkiego Podczaſzego Krakowſkiego, do Grodu Wileńſkiego U. Horaina Podwoiewodzego Wileńſkiego, do Grodu Poznańskiego Ur. Andrzeia Niegolewſkiego Chorążego Poznańſkiego, do Grodu Kaliſkiego Ur. Jana Lipſkiego Miecznika Kaliſkiego, do Grodu Sandomirſkiego Ur. Skorupkę Podczaſzego Drohickiego, do Grodu Braſſawſkiego Ur. Antoniego Mierſkiego Podſtolego Braſſawſkiego, do Grodu Jnowrocſawſkiego Ur. Staniſſawa Dąbſkiego Podczaſzego Bidgoſtkiego, do Grodu Kijowſkiego Urodzonego Kazimierza Choieckiego Chorążego Zytomirſkiego, do Grodu Owruckiego U. Dubrawſkiego Podſtaroſtę Owruckiego, do Grodu Krzemienieckiego, U. Felicyana Drzewickiego Chorążego Krzemienieckiego, do Grodu Połockiego, U. Troiana Korſaka Podwoiewodzego Połockiego, do Grodu Pińſkiego, U. Swieżyńſkiego Podſtaroſtę Pińſkiego, do Grodu Wołkowyſkiego, U. Antoniego Dziekońſkiego Stolnika Wołkowyſkiego, do Grodu Bełzkiego U. Lipſkiego Podſtolego Buſkiego, do Grodu Witebſkiego U. Kazimierza Łuſkinę Stolnika Witebſkiego, do Grodu Liwſkiego U. Krzyſztofa Cieſzkowſkiego Staroſtę Zbuczyńſkiego, do Grodu Rożańſkiego. U. Jana Radońſkiego Miecznika Chęcińſkiego, do Grodu Skarſzewſkiego U. Lniſkiego Podwoiewodzego Pomorſkiego, do Grodu Düneburgſkiego U. Kazimierza Kublickiego. Ktorzy to nominowani Surrogatowie przez czas dozwolonego za granice Staroſtom Wyiazdu, ſprawiedliwość Powiatom w Grodach do ktorych naznaczeni ſą, *ad tenorem Legum* ſprawować maią. A ponieważ U. Kraſińſki Staroſta Sądowy Ciechanowſki wyiechawſzy za pozwoleniem na Seymie oſtatnim od Nas pozyſkanym, za granicą dotad *commoratur;* przeto za Surrogata do Grodu Ciechanowſkiego U. Młodzianowſkiego Komornika Ziemi Ciechanowſkiey deklaruiemy.

Uwolnienie od Dekretu *ejusque rigoribus* Urodzonego Podkomorzego Heyckinga.

URodzonego Dieteryka Ernesta Heyckinga Podkomorzego Naſzego od Dekretu, *ejusque rigoribus* w Sądach generalney Konfederacyi Koronney y Wielkiego Xięſtwa Litt. *ex delatione* Ur. Szymona Zorawſkiego zaſzłego, *non intrando in cognitionẽ cauſæ*, na proźby UU. Poſſow W. Xięſtwa Litewſkiego uwalniamy.

Ocalenie Sławy UU. Daſzkiewiczow.

ABy ſtarożytnego Imienia Sławie wſzelkie Banicye y Dekreta w Sądach Woyſkowych y innych Subſelliach na Oſobie Ur. Teodozego Daſzkiewicza otrzymane ſzkodzić niemogły; przeto maiąc wzgląd na zaſſugi Ur: Alexan: Daſzkiewicza Skarbnika Halickiego takowe Proceſſa y wſzelkie Tranſakcye rodowitości tychże uwłaczaiące znośiemy, y za powſzechną Stanow Rzeczypoſpolitey zgodą wyż rzeczonych z Potomſtwem Ich przy wſzelkich prerogatywach Narodowych zachowuiemy.

Uchylenie Proceſſu na Urodzonym Byſzewſkim zaſzłego.

PRoceſs na Urodzonym Arnoldzie Byſzewſkim o wiolencyą pod Bokiem Naſzym Krolewſkim uczynioną, w Sądach Marſzałkowſkich Koronnych otrzymany, na Prożbę wielu Poſſow z ſzczegulney Klemencyi Naſzey zupełnie znośiemy, onegoż do czci y Łaſki Naſzey Krolewſkiey przywracamy.

Zaſſugi y pretenſye roznych Domow.

PRetenſye Sukceſſorow Hrehorego Ogińſkiego Hetmana W. Xięſtwa Litt. kilkokrotnym Receſſem mianowicie *An:* 1710 ubeſpieczone, że dla ſzczupłości Skarbu W. Xięſtwa Litewſkiego teraz uſpokoione bydź nie mogą, więc ie na przyſzły czas ubeſpieczamy.

Podobneż Sukceſſorow niegdy J. W. Szczeſnego Potockiego Kaſztelana Krakowſkiego; niegdy W. Leduchowſkiego Woiewody Wołyńſkiego; U. Krzeczkowſkiego Staroſty Włodzimirſkiego; UU. Popielow pretenſye; niemniey W. Ludwikowi Podhorodyńſkiemu Kaſztelanowi Czerniechowſkiemu; y Jgnacemu Woroniczowi Regimentarzowi Partyi Ukraińſkiey nadgrodę za

prace

prace y koszta na Komissyi z Dworem Tatarskim w Jozefgrodzie expedyowaney; oraz nadgrodę U. Dominikowi Stoińskiemu za ucalenie Xiąg Ziemskich y Trybunalskich Lubelskich Oycu Jego Prawem *Anni* 1726. assekurowaną; niemniey pretensyą Sukcessorow Ur. Michała Puzyny Pisarza W. Xięstwa Litt. przez tęż Kommissyą w Recess puszczoną; oraz Pretensye Sukcessorow U. Marcina Korbuta za Sekretaryą Legacyi do Moskwy, zasługi niegdy W. Kazimierza Bielińskiego Marszałka W. Koronnego trzema Konstytucyami w Recess puszczone; Sukcessorow Chrzanowskiego Podkomorzego Brzeskiego nadgrodę, w Recess puszczamy.

Deklaracya Seymikow Relacyinych w Woiewodztwach y Ziemiach Prowincyi Koronnych y W. X. Litt.

ZAchowuiąc dawny zwyczay doniesienia Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom o Ustawach Seymowych, czas Seymikow Relacyinych tymże Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom w Prowincyach Koronnych wedle żądzy przytomnych Posłow (*cum beneficio Suspensionis* do Niedziel Sześciu *ab Actu* skończenia Seymu) deklaruiemy, nazaiutrz po Seymiku Deputackim w Roku następuiącym 1767*mym*. Woiewodztwom zaś Sieradzkiemu, Mazowieckiemu na dzień Pietnasty Miesiąca Czerwca w Roku tymże; à Chełmińskiemu, Malborskiemu, y Pomorskiemu, na Dzień Generału, na ktory Jm Uniwersał z Kancellaryi Naszey wydany będzie, składamy.

W Wielkim zaś Xięstwie Litewskim Seymiki *Relationum* nazaiutrz po Seymikach Gromnicznych Gospodarskich w Roku następuiącym 1767. naznaczamy.

Gratitudo Urodzonemu Marszałkowi y Urodzonemu Sekretarzowi Seymowemu.

GDy Urodzony Celestyn Czaplic Podkomorzy Łucki Marszałek Seymu teraźnieyszego chwalebną y przykładną pracą ile w przedłużonym Seymowania czasie wiele do skutku Ustaw dopomagał; przeto nim takowa Oyczyźnie użyteczna czynność zgodną winney nadgrodzie pozyskać będzie mogła satysfakcyą, temuż Urodzonemu Marszałkowi Summę Złotych Polskich Ośmdziesiąt Tysięcy naznaczamy, y tęż aby Skarb Koronny nieodwłocznie wypłacił nakazuiemy.

Urodzonemu także Stanisławowi Rembielińskiemu Sekretarzowi Naszemu, y teraźnieyszego Seymu, w nadgrodę pilnych y pracowitych czynności Jego, zlecamy Kommissyi Ekonomiczney Skarbu Koronnego: aby onemuż Summę Dwadzieścia Tysięcy Złotych Polskich nieodwłocznie zapłaciła; ktoremu też Urodzonemu Sekretarzowi Naszemu y Seymu teraźnieyszego *præsenti Lege injungimus*: ażeby Konstytucye Seymu tego iak nayprędzey do druku podał, y po iednym Exemplarzu dla każdego Senatora, Ministra, y Posła y Kommissarza z oboyga Kommissyi Oboyga Narodow, tudzież dla każdego Grodu w Koronie y w Litwie *cum annexis Provincijs* to iest: *in Summa* Pięćset Exemplarzow do Dyspozycyi Kommissyi Skarbowey Koronney oddał, y wyłożone expensa na druk y papier tych Konstytucyi, oraz Projektow pod czas teraźnieyszego Seymu dla Kommunikacyi Stanom Rzeczypospolitey *ad deliberandum* drukowanych, iako też na Jntroligatora, Regestrem podane: aby Skarb Onemuż wrocił y zupełnie zapłacił nakazuiemy. Tudzież drukowania więcey *à parte* wyż wspomnionych Pięćset Exemplarzow temuż samemu tylko Urodzonemu Sekretarzowi, *sine cujusvis impedimento* pozwalamy.

Rozwiązanie Konfederacyi.

ZDwoch nieco rożnych przyczyn naprzod w Wielkim Xięstwie Litewskim, à potym w Koronie uczynione generalne Konfederacye gdy przed Szczęśliwą Koronacyą Naszą łącząc się w Jedną, za cel zbawiennego związku bespieczeństwo Majestatu Naszego y utrzymanie wolności założyły, à tym iedynie końcem w nierozerwanym węźle dotąd zostawały. W przeciągu tego czasu doświadczaiąc nie tylko *ab extra* zupełney dla Nas od Postronnych Monarchow przyiaźni, lecz *ab intra* nieporuszoney ku Nam Onych tego Krolestwa Obywatelow wierności, ktorey grunt daliśmy otwartością Serca Naszego y nayusilnieyszym o Dobro tych Narodow staraniem, tak dalece: że wewnętrzne przeświadczenie Nasze o wszystkich dotąd Panowania Naszego czynach y dalsze szczere dla Dobra Publicznego zamysły nic innego Nam obiecywać mogą,

iak Narodową wdzięczność y cnotliwe à tymże Narodom ku swoim Krolom zawsze naturalne do Nas przywiązanie; przeto tego Związku żadney iuż niewidząc potrzeby, raczey na istocie iednomyślności spaiaiącey Serca Obywatelow szczęśliwość tey Oyczyźny Naszey à w Niey Naszą osobistość pokładaiąc, też Konfederacye tak co do osobnych ich Związkow, iako do wzaiemnego między sobą złączenia, tudzież wszystkie Woiewodztw, Ziem y PowiatowKonfederacye rozwiązuiemy, & *Libertatem sentiendi ac Jus vetandi* przy Prawie we wszelkich Seymowych, Materyach, oprocz *Pluralitati* zostawionych, reassumuiemy. Oraz Seymiki Ziemskie Poselskie y Deputackie uwalniaiąc od Prezydencyi Marszałkow Konfederackich *ad formam* o Seymikach Deputackich *Lege præscriptam* stosuiemy y przywracamy. A iako Ustawy Rzeczypospolitey w Bezkrolewiu na Seymach Konwokacyinym y Elekcyinym czynione, są rownie zupełney ważności y mocy, iako y Ustawy w czasie Seymow *in plenis Ordinibus* udziałane; tak *sancita* y Dekreta wszelkie & *omnes Actus* przerzeczonych Konfederacyi mocą Konstytucyi *Convocationis* & *Coronationis* approbowane y utwierdzone, *in integro* & *irrevocabili valore* zostawuiemy, y żeby *ullo Titulo* naruszone nie były, waruiemy.

Sprawy zaś do tychKonfederacyi intentowane a nieodsądzone, *ad Subsellia competentia* do rozsądzenia odsyłamy, w ktorych Strony zapozwane do tych Sądow *Pœnis Evocationis* podlegać niemaią.

A że przez żadną od Nas y Rzeczypospolitey uczynność niemogłyby bydź dostatecznie nadgrodzone prace y starania Wielmożnego Augusta Xcia Czartoryskiego Woiewody y Generała Ziem Ruskich, dopiero rozwiązaney Konfederacyi Stanow Rzeczypospolitey Generalnego Marszałka, ktore tak podczas Bezkrolewia dla obrony od spustoszenia Krajow tego Krolestwa y rozlania krwi Obywatelow przedtym w Bezkrolewiu praktykowanych, a dla utrzymania niezwyczaynego podobnym czasom Pokoiu, iako po szczęśliwey Elekcyi y Koronacyi Naszey dla publicznego Dobra, nieprzepuszczaiąc Zdrowiu y Fortunie, czynić nieomieszkał; przeto wiekopomność sławy y wdzięczność iako przyzwoitą Wielkim Mężom nadgrodę temuż Xiążęciu JMci; Niemniey Wielmożnemu Michałowi Brzostowskiemu Podskarbiemu Wielkiemu W. Xięstwa Litt: Marszałkowi Konfederacyi tegoż Xięstwa Litewskiego, za czułe y chwalebne swoiego Urzędu sprawowania, należytą wdzięczność zapisuiemy, oraz wszystkich Woiewodztw, Ziem y Powiatow Marszałkom, pamięć Jch zasług wiekopomną y szacunek *publico* oświadczamy.

W tey

W tey samey Konfederackiey czynności y prace Urodzonego Tomasza Dłuskiego Podkomorzego Lubelskiego Zkonfederowanych Stanow Rzeczypospolitey Sekretarza, niechcąc mieć bez nadgrody (zwłaszcza, gdy Urodzonemu Sekretarzowi Konfederacyi Litewskiey wyznaczeniem Dwudziestu Tysięcy przez Seym Koronacyiny iest nadgrodzono) procz słusznych na Jego zasługi w tey Oyczyznie względow, aby Mu Skarb Koronny także Dwadzieścia Tysięcy Złotych Polskich, a zaś Urodzonemu Michałowi Skrzetuskiemu Staroście Mogielnickiemu Vice-Sekretarzowi teyże Konfederacyi Summę Szesnaście Tysięcy Złotych Polskich wypłacił zalecamy.

REZYDENCI

Do Boku J. K. MCI *in continuatione* Roku teraźnieyszego do przyszłego Seymu *inclusive*.

à Die 1ma Octobris, ad ultimam Decembris.

Wielebny Xiądz Biskup Kujawski.
Wielmożny Woiewoda Trocki.
Wielmożny Kasztelan Zmudzki.
Urodzony Kasztelan Lendzki.

à Die 1ma Januarij Anni 1767mi, ad ultimam Martij.

Wielebny Xiądz Biskup Wileński.
Wielmożny Woiewoda Sieradzki.
Wielmożny Kasztelan Brzeski Kujawski.
Urodzony Kasztelan Szremski.

à Die 1ma Aprilis Anni ejusdem ad ultimam Junij.

Tenże Wielebny Xiądz Biskup Wileński.
Wielmożny Kasztelan Trocki.
Wielmożny Kasztelan Kijowski.
Urodzony Kasztelan Zarnowski.

T

à Die

à Die 1ma Julii Anni Ejuſdem,ad ultimam Septembris.

Wielebny Xiążę Biſkup Poznańſki.
Wielmożny Woiewoda Łęczycki.
Wielmożny Kaſztelan Jnowrocławſki.
Urodzony Kaſztelan Małogoſki.

à Die 1ma Octobris Anni ejuſdem ad ultimam Decembris.

Tenże Wielebny Xiążę Biſkup Poznańſki.
Wielmożny Staroſta Zmudzki
Wielmożny Kaſztelan Lwowſki.
Urodzony Kaſztelan Wieluńſki.

à Die 1ma Januarii Anni 1768vi ad ultimam Martij.

Wielebny Xiądz Biſkup Płocki
Wielmożny Woiewoda Brzeſki Kujawſki.
Wielmożny Kaſztelan Wołyńſki.
Urodzony Kaſztelan Przemyſki.

â Die 1ma Aprilis Anni ejusdem, ad ultimam Junij.

Tenże Wielebny Xiądz Biſkup Płocki.
Wielmożny Woiewoda Kijowſki.
Wielmożny Kaſztelan Kamieniecki.
Urodzony Kaſztelan Halicki.

à Die 1ma Julii Anni ejusdem, ad ultimam Septembris.

Wielebny Xiążę Biſkup Warmińſki.
Wielmożny Woiewoda Jnowrocławſki.
Wielmożny Kaſztelan Smoleńſki.
Urodzony Kaſztelan Sanocki.

à Die 1ma Octobris Anni ejusdem,ad ultimam Decembris.

Tenże Wielebny Xiążę Biſkup Warmińſki.
Wielmożny Xiążę Woiewoda Ruſki.
Wielmożny Kaſztelan Lubelſki.
Urodzony Kaſztelan Chełmſki.

Cele-

Celeſtyn z Szpanowa Czaplic Podkomorzy Łucki, Marſzałek Koła Rycerſkiego.

X. Hieronim Szeptycki Biſkup Płocki, Deputat z Senatu do Konſtytucyi, mpp.

Ewaryſt Andrzey Kuropatnicki Kaſztelan Bełzki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu, Prowincyi Małopolſkiey, mpp.

Jan Borch Woiewoda Generalny Xięſtwa Inflantſkiego, Deputat do Konſtytucyi, z Senatu pro ſorte *Prowincyi W. X. Lit.* mpp.

Andrzey z Moſzczennego Moſzczeńſki Woiewoda Inowłocławſki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu, Prowincyi Wielko-Polſkiey.

Tadeuſz Dzieduſzycki Cześnik Koronny, Poseł Ziemi Halickiey, z Prowincyi Mało-Polſkiey, do Konſtytucyi Deputat.

Tomaſz Dłuſki Podkomorzy Generalny y Poseł Woiewodztwa Lubelſkiego, Deputat z Prowincyi Mało-Polſkiey.

Joachim Littawer Chreptowicz, Sekretarz W. W. X. Litt. Poseł z Woiewodztwa Nowogrodzkiego, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi W. X. Lit.

Mikołay Tadeuſz z Łopacina Łopacińſki, Piſarz W. W. X. Litt: Staroſta Grodowy y Poseł Woiewodztwa Mściſławſkiego, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi W. X. Lit. mpp.

Hyacynt Nałęcz Małachowſki, Referendarz Koronny, Poseł Woiewodztwa Sieradzkiego, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielko-Polſkiey. mpp.

Auguſt Sułkowſki Piſarz W. Koronny, Poseł Woiewodztwa Płockiego Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielko-Polſkiey.

Staniſław Rembielińſki J. K. Mci,
y Seymowy Sekretarz.

KONSTYTUCYE
Wielkiego X. Litt.

KONSTYTUCYE
WIELKIEGO XIĘSTWA LIT:
na tymże Seymie

MATERYE SKARBOWE

Czopowe, Szelężne w Wielkim Xięstwie Litewskim, na zniesienie Podatkow dawnego Czopowego y Podymnego.

CZopowe y Szelężne w Wielkim Xięstwie Litewskim Konstytucyą *Anni* 1717. do płacenia Woysku przyięte, oraz na Wojewodztwa y Powiaty, przez Taryffy rozdzielone, chcąc w Prowincyi W.X. Litt: *in emolumentum, & ad necessitates Reipublicæ* powiększyć: ażeby nie iuż przez kontrahentow podług wyż wspomnionych Taryff, ale *distinctè* z każdey Propinacyi, niżey opisaną proporcyą y sposobem wybierane, y importowane były, mieć chcemy, y ustanawiamy.

Wszyscy Obywatele W.X. Litt:, *& annexarum Provinciarum*, w Dobrach Naszych Hibernowych, udzież Ziemskich, Szlacheckich, y Duchownych, w Miastach, Miasteczkach, Wsiach, Propinacye w Szynkach y Arędach maiący, iakiegokolwiek Stanu y kondycyi, niezasłaniaiąc się żadnemi wolnościami, ani Przywileiami, na-

nawet przed Unią danemi, *sine ulla Bonorum & Personarum exceptione* Sami *in Personis* albolitéż przez Kommissarzow, Ekonomow, Administratorow, Namieśnikow, czyli Pisarzow Prowentowych, à w Dobrach naszych Stołowych Administratorowie lub Ekonomowie, wylikwidowawszy Prowent swoy z Propinacyi bądź przez własny Dworny Szynk dawaney, bądź Arędą posłąpioney, wykalkulować zysk czysty Jntraty *demptis Expensis* z Samey tylko Propinacyi Trunkow przez Rok przychodzący będą powinni, to iest: w Szynkach Dwornych wytrąciwszy Expensa Possessorow, à w Arędach to wszystko, co nie iest propinacyą Trunkow, z takowego zysku dziesiąty grosz do Skarbu Rzeczypospolitey płacić, y realność importowania podawszy Tabellę każdey Karczmy y Szynku, w Miasteczkach, Dobrach, Krolewszczyznach, Wśiach, iako też y w Dobrach Naszych Stołowych znayduiących się zaprzysiądz maią *in eam Rotham.*

Ja N. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy Swiętey iedynemu, iż w Dobrach N. nazwanych, zysku z Propinacyi Trunkow przychodzącego intraty roczney Złł: Polskich N. w Roku teraźnieyszym do wybrania znalazło się, od ktorego dziesięty grosz, to iest Złł: Polskich N. do Skarbu Rzeczy-Pospolitey wypłacam, oraz do zapisania w Taryffę dla płacenia in futurum *do dalszey w tym dyspozycyi Rzeczy-Pospolitey sprawiedliwie podaię, y nic z takowego od Propinacyi Trunkow zysku na szkodę Rzeczy-Pospolitey nieutaiłem, tak mi Panie Boże dopomoż.*

Takowy Jurament w Roku Tysiącznym, Siedmsetnym, Sześćdziesiątym Osmym, począwszy od dnia pierwszego Marca *non obstante Die festo* do dnia piątego Miesiąca Kwietnia Roku tegoż w Grodach własnego Woiewodztwa, Xięstwa, lub Powiatu przed Urzędem Grodzkim wykonywać, *& expleti Juramenti Rotham* Aktami tegoż Grodu stwierdzić maią.

Przy wykonaniu ktorego Juramentu każdy Possessor, Kommissarz, Ekonom, Administrator, Namieśnik albo Pisarz Prowentowy, pierwszą Importancyą puśroczną, Podatku Czopowego y Szelężnego, *instantaneè* do teyże Kancellaryi za Kwitami Regenta, *sine solutione* Kwitowego wnośić maią.

A iuż takowy Podatek za wykonanym raz Juramentem do dalszey Rzeczy-Pospolitey Dyspozycyi każdego Roku dwiema Ratami, to iest: *Jedną* ratą od Dnia pierwszego Miesiąca Marca do Dnia piątego Kwietnia, *Drugą* ratą od Dnia pierwszego Miesiąca *Septembra* do Dnia piątego Miesiąca *Octobra*, na Terminach Puśrocznych płacony będzie *nullo obstante Casu, aut impedimento sub pœna solutionis alterius tanti* za wydaną z Grodu Delatą, od Kommissyi Skarbu W.X.Litt: przez Exekucyą Zołnierską (ktorey Kommissya Woyskowa *denegare* niema) *in rem fisci Reipublicæ* na Dobrach *Inculpatorum vindicanda.*

Poddani także Naśi w niektorych Dobrach Hibernowych, y Stołowych, zaszczycaiący się dawnemi Antecessorow naszych Libertacyami, y Przywilejami na pędzenie Wodek, y Piwa, aby Kapszczyznę swoim Dworom wypłacali, à z oney dziesiąty grosz dla Skarbu Rzeczy-Pospolitey, aby od Possessorow był oddawany, waruiemy y stanowiemy.

Kancellarye zaś Grodzkie wszystkich Woiewodztw, Xięstw y Powiatow, przy wysłuchanych Juramentach, Taryffę Czopowego y Szelężnego *proprij Palatinatûs seu Districtûs* sporządzaiąc, według ktorych Dobr Naszych Stołowych, Starostw, Dzierżaw, Dobr, Miast, Miasteczek, Wsiow, płaconym bydź ma, *Cum distincta specificatione Possessorum*, oraz Karczem y Szynkow, spisać; à takową Taryffę przez Urząd Grodzki podpisaną y w Akta Grodzkie wprowadzoną do Kōmissyi SkarbuW.X.Litt: w RokuTysiącznym Siedmsetnym,Sześćdziesiątym Osmym *in spatio* trzech Miesięcy *omninò* odesłać powinni będą.

A ieżeliby Dobra, iakieykolwiek natury extensyą attynencyi swoich w drugie Woiewodztwo lub Powiat miały; tedy Possessor, lub Kommissarz, Ekonom, albo Pisarz Prowentowy, nieodłączaiąc *à fundo* attynencyi w tym Woiewodztwie lub Powiecie Podatek Czopowego y Szelężnego zaprzysięgać, Tabellę Karczem y Szynkow podawać, y cały Podatek do Kancellaryi wnośić będzie obligowanym, w ktorym Woiewodztwie, lub Powiecie *Fundus principalis Bonorum* iest sytuowany.

Takowy zaś Podatek Czopowego y Szelężnego, ażeby bez uciążliwości Obywatelow tym łatwiey mogł być opłacany, y ażeby Zastawnicy y Arędarze Dobr z okazyi onego do Dziedzicow iakowey Pretensyi nieformowali, w Dobrach naszych Stołowych Administratorowie, lub Ekonomowie, w Hibernowych Starostowie y Dzierżawcy, tudzież w Duchownych,Szlacheckich, y innych wszelkich iakiegokolwiek Stanu y Kondycyi, Miasta, Miasteczka, Wśi, Karczmy, Domu Szynkowego Possessorowie, mieć będą moc każdego Trunku w Propinacyi czy to Dworney, czyli też Arędą puszczoney podnieść Cenę w Szynku.

A gdyby ktory Possessor iakiegokolwiek Stanu y kondycyi bądź Duchowny, albo Swiecki, w Miastach, Miasteczkach, Dobrach y Wsiach, Propinacye przez Arędy lub Szynki maiący, teraźnieyszemu Ustanowieniu sprzeciwiaiąc się, Podatku Czopowego y Szelężnego niezaprzysiągł; Takowy każdy, *ex delatione Cujus-*

vis

vis do Grodu swego Woiewodztwa lub Powiatu zapozwany *in Solutionem* nie iuż dziesiątego grosza, ale całego Prowentu swego z Propinacyi *per medium* Sądowi, *& medium Delatori cum restitutione litis expensarum, praecisâ appellatione, Summario Processu*, za dwuniedzielnym Pozwem z osobliwego Regestru *Fisci*, Sądzony bydź powinien, y Podatek Czopowego y Szelężnego od tegoż Prowentu przychodzący do Taryffy Grodowey przyłączony poślednicy, *methodo praemissâ* opłacać ma, *sub Poenis Solutionis alterius tanti, moderna lege Sancitis*.

Za ktoremi Taryffami wszytkie Grody Woiewodztw y Powiatow W. X. Litt: w każdym Roku po skończoney każdey Racie, Summy z Podatku Czopowego y Szelężnego importowane, zesłanym od Kommissyi Skarbowey W. X. Litt: Officyalistom, lub za assygnacyami *praeviâ* siebie *Quietatione*, niezawodnie wypłacać, à zaległe *vigore* Taryffy Podatki na Delatę wydawać, y takową Delatę do teyże Kommissyi nieodwłocznie odsyłać maią. A gdy naypierwsza Rata Czopowego według ninieyszego postanowienia w Marcu w Roku 1768. importowana będzie; na ten czas dawnego Czopowego wypłacenie rowno z Datą wypłaconey importancyi ustawać ma. Przy oddawaniu ktorych Summ Regentom Kancellaryi Grodzkich za konserwacyą onych y spisanie Taryff od każdego Złotego przy każdey Racie po Szelągu iednym, z tey Summy z Dyspozycyi Kommissyi Skarbowey przez odbieraiącego Officyalistę lub maiącego Assygnacyą wypłacanym być ma.

Co zaś należy do Podatku Podymnego, ponieważ podatku nowo ustanowionego Czopowego y Szelężnego, na zniesienie Podymnego *Certa quantitas* teraz wiadoma bydź niemoże; Przeto dla pewnieyszey Woyska płacy, Podymne aż po zapłaceniu Raty Septembrowey w Roku 1768. po wszytkich Woiewodztwach y Powiatach, tak w Dobrach naszych Stołowych, iako też we wszytkich Ziemskich, Duchownych, y Swieckich ustawać ma, y nikt go z Obywatelow y Possessorow W. X. Litt: płacić nie będzie obowiązany.

Miasta zaś nasze Stołeczne Woiewodztw, Xięstw y Powiatow, pod dyspozycyą Kommissyi Skarbu W. X. Litt:, przez Konstytucyą Seymu *Coronationis*, do wybierania Czopowego nieoddane, Czopowe y Szelężne razem z Czopowym y Szelężnym Woiewodztw, y Powiatow podług Konstytucyi 1717. przez dwie Raty Marcową y Septembrową, aż do Roku 1767. do 15. Marca *inclusivè* do Kancellaryi Grodzkich importować maią; à od Daty 15. Septembra *Anni* 1767. Podatek Czopowego, Szelężnego, y Szoszowego przez Exaktorow od Kommissyi Skarbu W. X. Litt: destynowanych podług Instruktarza od teyże Kommissyi Skarbowey

wey wcześnie na tę Exakcyą ułożonego, y Exaktorom danego, iako y w Miastach podług Konstytucyi Seymu *Coronationis*, w dyspozycyi Kommissyi Skarbowey będących wybierany bydź ma. Ktore to Instruktarze do wybierania w Miastach Czopowego, y Szelężnego y Szoszowego, chociaż *in Executionem* wprowadzone, ma Kommissya Skarbu W. X. Litt: na przyszłym Seymie do rozważenia y approbaty Stanom Rzeczypospolitey podać. Takowa zaś od Kommissyi destynacya wybierania przez Exaktorow w Miastach Stołecznych Podatku Czopowego, Szelężnego y Szoszowego, niema się ściągać do Miast Stołowi Naszemu należących, ktore podług wyżey opisanego sposobu zaprzysiężony dziesiąty grosz od Aręd, y Szynkow, do Kancellaryi Grodzkich wnosić powinne.

Względem zaś Miast Brześcia y Grodna, do obiaśnienia natury onych, ieżeli są Miastami do Dobr Naszych Stołowych należącemi, y z onych Aręda ieśli *legitimè* Skarbowi *Mensae Regiae* Naszemu należy? do nastąpić maiącey w Sądach Naszych Zadwornych Assessorskich rozprawy odsyłamy.

Similiter te Miasta Nasze Grodowe, w ktorych Propinacye Trunkow lub Arędy do Intraty Woiewodow czyli Starostow należą, dyspozycyi Kommissyi Skarbowey do zsyłania Exaktorow dla wybierania Podatku Czopowego y Szelężnego podpadać nie maią, (w czym y Prawa Woytowstwa Dziedzicznego Brzeskiego *in integro* zachowuiemy) ale *Possessores* onych zaprzysiężony dziesiąty grosz od Aręd podług opisanego *superiùs* sposobu, do Kancellaryi Grodzkich importować na Podatek Czopowego y Szelężnego obligowani będą.

Xięstwo Zmudzkie także podług ustanowioney Konstytucyą Seymu *Coronationis Anni* 1764. *Subselliorum* Repartycyi, tenże Podatek Czopowego, y Szelężnego do Grodow Rosieńskiego, y Telszewskiego przez Obywatelow swoich sposobem *moderna lege* opisanym importować ma.

A ten Podatek Czopowego y Szelężnego z Prowincyi W. X. Litt: przychodzący, niema się obracać, na żadne inne Expensa, tylko na nieuchronne Rzeczypospolitey potrzeby.

Approbacya Ordynacyi Kommissyi Skarbowey Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

ORdynacyą Kommissyi W. X. Litt: Skarbu dla Powszechney wiadomości względem rozsądzenia Jurysdycznych y Skarbowych Interessow ułożoną, wydrukowaną, y do approbaty Seymu teraźnieyszego podaną, *pro exigentia rei* meliorowawszy y potrzebne warunki y Ustawy w oney dołożywszy, mocą Seymu teraźnieyszego

ſzego approbuiemy, y aby według opiſu teraz poprawionego, y w Konſtytucyą wprowadzonego, dla Uniwerſalney wſzyſtkich wiadomości y obſerwancyi przedrukowana była, teyże Kommiſſyi Skarbowey zalecamy.

Ordynacya Kommiſſyi Rzeczypoſpolitey Skarbu Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

KOmmiſſya Rzplitey Skarbu W. X. Litt:, chcąc Obywatelow y wſzyſtkich ludzi Kupieckich ſprawy ſwoie, y iakiekolwiek żądania w tey Kommiſſyi maiących uwiadomić, nie tylko o niezawodnych inchoacyach Kadencyi ſwoich, z przepiſu Prawa poſtanowionych, ale też o wymiarze czaſu, tak do czynienia Sądowey ſprawiedliwości, iako też do uradzenia użytecznych Rzpltey dyſpozycyi, y do intereſſow Ekonomicznych rezolwowania deſtynowanego, ſtoſuiąc ſię w tym tak do Prawa Konfederacyi Generalney Seymu *Convocationis*, iako też do teraźnieyſzey Roku 1766. Konſtytucyi, takowy uſtanawia y do wiadomości wſzyſtk.ch podaie porządek.

Nayprzod w Kadencyach Sześć Niedzielnych, po odſądzoney naypierwſzey Januarowey *Anni* 1767. na dalſzy czas Jedney *Prima Junij*, Drugiey *Prima Xbris* zaczynać ſię maiących, dla czynienia ſprawiedliwości w każdym tygodniu dni: Poniedziałkowy, Wtorkowy, Srzodowy, y Czwartkowy, na rannych y poobiednych Seſſyach na Sądzenie ſpraw wyznacza; w Piątki zaś y Soboty około pomnożenia dochodow Skarbu W. X. Litt: układania intereſſow, y Dyſpozycyi Ekonomicznych radę czynić będzie, gdy iednak Intereſſow potrzebuiących nagłey rezolucyi niebędzie, y w te dni Sądy odprawować ſię mogą; Co przy odwołaniu uprzedzaiącey Seſſyi obwieści. Cztery Regeſtra Sądowe Ordynaryine; *idque*: *Pierwſzy* Fiſci, *Drugi*: Injuriatorum Provinciæ, *Trzeci*: Extraneorum Injuriatorum, *Czwarty* Contraventionum, *à Piąty*. Taktowy uſtanawia. To ieſt w Poniedziałek każdego tygodnia *Pierwſzy* Regeſtr *Fiſci*, w ktorym mieścić ſię będą ſprawy Skarbowe *Juris & Facti*, za uczynionemi *prævia citatione* Aktoratami *Nomine* Inſtygatora W. X. Litt: *ex delatione Theſauri*, lub przez Officyaliſtę Skarbowego, przeciwko komu, *& è converſo* przez kogo przeciwko Skarbowi, lub Officyaliście; *Drugi* we Wtorek Regeſtr *Injuriatorum Provinciæ*, w ktorym ſprawy o Handle, Manufaktury, Miary, Podatki, *cujuſcunque Tituli* Długi za Towary, Kontrakta, Wexle Kupcow, y inne z przyczyny *Commerciorum* krzywdy, Pretenſye, y Wiolencye wynikaiące, mieścić ſię maią; *Trzeci* we Srzodę Regeſtr *Extraneorum Injuriatorum*, to ieſt Zagranicznych, *& è converſo* Obywatelow Prowincyi Litewſkiey, z Kupcami Zagranicznemi, z Aktoratow rekonwencyonalnych, w ktory Regeſtr ſprawy między Kupcami zagranicznemi, à Naſzemi Obywatelami w pretenſyach z Handlu wynikaiących, *& ſecuritatis publicæ* handluiącym po drogach, maią bydź wpiſywane; *Czwarty* we Czwartek Regeſtr *Contraventionum*, o ſtałe Kontrawencye za wypadłemi Dekretami Kommiſſyi.

Z tych tedy Czterech Regeſtrow, ieżeliby w Pierwſzym ſpraw nieſtało, ma bydź wzięty Drugi; ieżeliby nieſtało w Drugim, ma bydź wzięty Trzeci; ieżeliby nieſtało w Trzecim, ma być wzięty Czwarty, *conſequenter non attenta dierum repartitione*, gdyby zaś w tych Czterech Regeſtrach ſpraw nieſtało, Rada około Intereſſow Ekonomicznych w te dni czyniona będzie. *Piąty* Regeſtr Taktowy każdego dnia o godzinie piątey po południu brany będzie, w tym Regeſtrze ſprawy nawet za zakazem *in caſu læſæ authoritatis Commiſſorialis* o Wiolencye Oſobom Sądowym, *in actuali Exercitio* Officyj będącym y Jch ſłużącym, oraz Officyaliſtom Skarbowym, pod bokiem Sądowym, tudzież przyieżdżaiącym do Sądu, y odieżdżaiącym, *intra mœnia* Miaſta poczynione mieścić ſię będą; Sprawy oraz o nieoddanie Kop *pro pœnalitate* wſkazanych *ad Inſtantiam Inſtigatoris Theſauri* za zakazem bez Pozwu wpiſywane bydź maią.

Sprawy wpiſane własnym domyſłem ſtrony, *niſi judicialiter* mazane bydź nie powinne, à z przywołanego wpiſu Sprawa zaczęta, poty kontynuować ſię ma, choćby naznaczony inſzemu Regeſtrowi czas zabrała, poki zupełnie *per Turnum* nieoſądzi ſię. *Stante* zaś *deliberatione* po odeſzłych Kontrowerſyach przywołana bydź może.

Konnexye albo *motiva* w Sprawach te tylko mieścić ſię mogą, ktore z iedneyże Sprawy wynikaią, lub gdy o iedną Rzecz Prawo będzie, nieſprawiedliwe zaś *motiva abrogantur* pod karą ſądową na Stronę y Patrona promowuiących nieſłuſznie. Kancellarya Kommiſſyi Skarbowey W. X. Litt: wpiſy Stronom rekwiruiącym zaraz według rekwizycyi każdego w Regeſtra na to *in folio* oprawne wpiſywać powinna, z wyrażeniem Jmion, Przezwiſk, y Urzędow Aktora, y Pozwanego, y o co ſą pozwani, à tych wpiſow do Sądzenia przypadaiących Wokandy dla wiadomości y pewności Stronom wypiſywać wolno będzie.

Protokoł Ekonomiczny, albo Dyaryuſz Kommiſſarz trzymać będzie, *abſque ſpeciali Salario*, w ktory Akta każdego dnia oraz rezolucye w intereſſach Skarbu do rady przypadaiących wpiſywać ma. Ktory Protokoł według opiſu Prawa wſzyſcy Kommiſſarze podpiſywać maią codziennie, Regeſtr ieden Aktoratow Kommiſſarz

trzymać będzie, dla wpisywania krotkiego Sentencyi, y Kondemnat przy Aktoratach także *sine Salario*, à Decyzyą każdą wszyscy Kommissarze podpisywać będą, à drugi takowy Regestr będzie przy Skarbnym dla wołania wpisow.

Protokoł dekretow oczewistych, tenże kommissarz z ferowaną Decyzyą konfrontować ma, à na konkluzyi każdey Kadencyi wszyscy Kommissarze podpisać powinni.

Protokoł Ekonomiczny y Regestra po skończoney kadencyi *in Archivo Æconomico* przy Skarbnym W. X. Litt: zostawać maią, w ktorych na końcu teyże kadencyi Skarbny spisze Regestr, czyli *Seriem Actorum*, à *in casu* choroby, lub innemi interessami Skarbowemi zatrudnienia Skarbnego, Regent Sądowy *vices supplebit*.

Pisanie Dekretow, wydawanie Extraktow, Pieczęć y Korrekta do Regenta Sądowego należeć będą, ktory wypisawszy Dekreta, Protokuły *in Archivo* lokować będzie; Pozwy, Dekreta y wszytkie Instrumenta, pod intytulacyą w Prawie opisaną, to iest: *My Kommissarze Rzpltey Skarbu W. X. Litt:*, wychodzić będą, y pod Pieczęcią Skarbową na ktorey wyrznięte są Herby Prowincyi W. X. Litt: y J. W. Podskarbiego W. W. X. Litt.

Wpisy, Dekreta, Pieczęci, Korrekty, y Blankiety na Pozwy *pro re* Skarbu *tam ex Actoratu*, *quam ex reatu* bez żadney zapłaty *etiam ab ultro offerentibus* Osobom do Skarbu należącym z Kancellaryi wydawane bydź powinne, Strony zaś tak *ex delatione Thesauri* pozwane, iako też między sobą y Skarbem proceduiące, za Extrakta, Widymusy, Membrany, Korrekty, Pieczęci, do Kancellaryi płacić będą obligowane wedłu niżey wyrażoney Tabelli, y nad opisane w niey dochody żadnych innych extorsyi Kancellarya czynić niebędzie pod animadwersyą Sądu, y winami przez Sąd Kommissarski wskazać mianemi, *& sub privatione Officiorum*.

Ktoby do Skarbu miał pretensyą, ten Officyalistom Skarbowym pod tytułem: *My Kommissarze &c.* iako w Prawie iest opisano, ma wydawać Pozew, y położyć na Komorze Skarbowey, z zeznaniem Relacyi w tym Grodzie gdzie ta leży Komora. Chcąc widzieć chwalebną Młodzi Szlacheckiey Edukacyą deklaruiemy: iż w Palestrze mieścić się powinna Szlachta, Patronow iednak więcey bydź niema, iak tylko dwunastu, ktorzy w Akta Kommissyi Jmiona y Przezwiska wpisać dadzą, tudzież Regestra Applikantow, *alias* Agentow Sądowi podadzą, à wchodzący *in Patrocinium* w tym sądzie Jurament wykona w te słowa.

Ja N. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy Swiętey iedynemu: iż Stronie, ktora mnie do sprawy swoiey wokować będzie, wiernie służyć będę; Zbytecznego salarium czyli pensyi wyciągać niebędę, onęż wziąwszy, od Sprawy, nietylko nieodstąpię, ale rady y Papierow stronie przeciwney ani przez siebie, ani przez subordynowane Osoby niewydam, y stronę przeciwną informować niebędę; Także Rady na zwłokę sprawiedliwości przeciwko Prawu, na wyniszczenie stron pozywaiących się Pryncypałom moim żadnym Pretextem y Kolorem dawać niebędę; Dokumentow, ktore mi powierzone będą, na uniknienie lub potłumienie sprawiedliwości taić niebędę; ale spraw przypaść maiących wypisane Merita, *albo* Status Causæ *nietrudniąc Sądu słownym długim doniesieniem Sądowi rzetelnie, bez uszczerbienia cudzey sławy podawać będę; Tak mi Panie Boże dopomoż y niewinna Męka Chrystusa Pana.*

Takowe wypełnione Przysięgi maią bydź nieodwłocznie w ProtokuleDekretowym zanotowane, à Ci Patronowie sprawy z uszanowaniem Sądu bez naymnieyszego urażenia stron donosić, y skromności Agentow swoich postrzegać powinni będą, pod Sądową Animadwersyą. Spraw zaś wszytkich napisane *Merita*, alias *Status Causæ* każdemu Kommissarzowi, y Stronie przeciwney dawane bydź maią bez żadney exkuzy; po odbytych zaś Replikach żadne nowe rekapitulacye Spraw czynione bydź niemogą.

Wniesienia żadne czynione bydź niemogą pod winą na wnoszącego przeciwko teraźnieyszey Ustawie.

Do sprawy większey tylko dwoch Patronow należeć może, z iedney strony; Wpisy Porządkiem tak, iak wpisane, bydź maią wołane; à ktore na iedney kadencyi skończone niebędą, od tych na drugiey kadencyi wołanie ma się zaczynać.

A iako ta Kommissya iest Jurysdykcyą *ultimæ Instantiæ* w Interessach Skarbowych, pod iednemi Osobami od Seymu do Seymu zasiadaiąca; tak *pro satisfactione* pragnących prętkiey sprawiedliwości, żadnych Dylacyi y wybiegow Prawnych niedopuści, y one całe abroguie. Jednak ieżeliby kto pod czas przypadaiącey Sprawy, *quo casu* niemiał *ad manus* Dokumentow, Rzecz ewinkuiących; w takowym przypadku suspensa do drugiey kadencyi raz ieden pozwolona bydź może Stronie, *prævio Juramento circa cognitionem* Sprawy *præstando*, że nie na zwłokę sprawiedliwości, prosił o takową suspensę, ale *ob verum* tylko *casum*, niedostarczaiących się na ten czas Dokumentow.

Termin wydanych Pozwow od Daty zeznania onego Niedziel Cztery rachować się ma. Sessye ranne *præcisè* o godzine dziewiątey do dwunastey, à poobiednie od trzeciey do Siodmey trwać maią. A przed tym czasem y godzinami, Sessyi ani odwoływać, ani przywoływać nikt niebędzie miał mocy, ale za doyściem godziny,

ny, byle komplet był, nieczekaiąc na nikogo, Sądy y Sessye zaczęte y kontynuowane bydź maią.

O ustępy prosić żaden z Osob zasiadaiących bez racyi niema, ale prosiwszy na ustęp ma dać słuszną tego przyczynę; na ustępie żadne Osoby, oprocz Osob do Kommissyi należących znaydować się niemaią, y zatrzywywać ich Kommissya mocy mieć niebędzie.

Zaden z Osob Kommissarskich na Exekucye, Rewizye, Lustracye, *ex effatis* Sądu swego wypadaiące, lub iakimkolwiek sposobem Skarbu tyczące się funkcye wprasząć się, lub one przyimować, oraz wdawać się *in promotionem* Spraw niema, pod Sądową animadwersyą, ani Sąd onych naznaczać mocy mieć niebędzie; także inkwizycye w sprawach na tey Kommissyi mieścić się powinnych, nie przez żadnego z Kommissarzow, ale przez Ziemstwa y Grody expedyowane bydź maią, oprocz Spraw *ex termino tacto* przypadłych.

Warować *locum standi* na kondemnaty bez Pozwu, y przypadnienia własnego Aktoratu, nikt niema, ani doprasząć się Sądu będzie, *sub pœnis*, ani Sąd dozwolić będzie mogł, *sub nullitate* warowania, à kognicya Kondemnat *circa negotium resolvi* ma.

Kopy *pro lucris in Subsellijs* zwyczaynie płacone, w Sądzie Kommissyi brane od Stron niebędą. Kopy albo Winy Pieniężne, na Strony Prawo przestępuiące, gdy przypadać będą, nie na Stronę Sądu, lecz *pro re* Skarbu iść maią, y z nich przy kalkulacyi na Seymie, razem iako z innych prowentow Kommissya rachować się będzie. Aby zaś pieniężne *Pœnalitates ad fiscū* przysądzone nietrudniły Sądu; przestrzegaią się Patronowie: iż za swoich Aktorow sami nieodwłocznie przysądzone Winy do Skarbu wypłacać powinni, *sub carentia vocis* w inney sprawie, à sobie od Aktorow swoich odbierać będą. Kommissarze ziechawszy na Kadencyą, odieżdżać bez zostawienia nad Kommplet przynaymniey dwoch, lub iednego Kollegow do administrowania sprawiedliwości Swiętey, y interessow Ekonomicznych, oraz bez doniesienia się Jzbie, w potrzebach naglących Jch wyiazd, odieżdżać, czyli absentować się nie maią; Ktorzy zaś przez iaki czas na oney nie będą, *absentia* każdego ma bydź zapisywana, y pensya odtrącona, według Prawa za czas omieszkany.

Ponieważ wszytkie libertacye, Paszporty, Serwitoraty y Protekcye, przez Prawo są zniesione; przeto Kommissya Skarbowa onych bądź dla siebie używać, bądź dla kogokolwiek dawać, żadnym Pretextem na szkodę Skarbu niebędzie, ale Cło należące według Jnstruktarza, każdy z zasiadaiących na Kommissyi bez wszelkiey excepcyi, rowno z innemi ponosić y płacić powinien. Gdyby dozor Skarbu był pewny, y niezawodny, deklaruiemy: Jż Kontraregestranci, y Superintendenci przyimować niebędą, tylko ludzie Stanu Szlacheckiego dobrze osiedli, y za kawencyą rekommenduiących czyli osobistą, czyli listowną (oprocz zasiadaiących Osob w Kommissyi) Ktorzy takowych Osob rekommendować ani kaucyi za nich dawać niepowinni. A Ci Kontraregestranci y Superintendenci przysięgli bydź maią, y żadnemu z Osob w Kommissyi zasiadaiących, lub za dyspozycyą ktorego z Jch Mciow komu obcemu żadnych Pieniędzy z Prowentow celnych na Komorach będących wydawać niemaią, *sub pœnis & abjudicatione ab officio*, oprocz wydanych od Kommissyi na Kadencyach podpisami *in completo numero* stwierdzonych *solitâ formâ* Assygnacyi, za ktoremi tylko wypłacone Summy, *in Calculo* przyięte będą.

Ażeby zaś wszelkie rezolucye w interessach Skarbowych y onych expedycye, regularnym sposobem, y bez straty czasu z pilnością czynione były, dla uniknienia dłuższego, po zakończoney Kadencyi dosiadywania, na początku każdey Kadencyi, maią Kolledzy między siebie rozebrać dyspartymentem umowionym, y ustanowionym wszelkie interessa Ekonomiczne, y pracą w onych wynikaiącą do obowiązku każdego w szczegulności rozciągaiącą się rownie się podzielić, ażeby tym sposobem po naradzeniu się, y rezolucyi na Sessyach, każdy w stancyi, w czasie, *extra* Sessyi, Proiekta, kalkulacye, rezolucye na Memoryały *&c.* układał, y gotowe potym *ad approbationem* wszytkich na Sessye przynosił, gdzie czasu nietracąc na wniesieniu, y roztrząśnieniu roznych y wielu razem Materyi, porządkiem należytym, iedna po drugiey roztrząśniona, y rezolwowana *decisione per Turnum*, lub też *Unanimitate* nieodwłocznie bydź powinna.

Patron ieden y Agent do interessow Skarbowych maią bydź od Kommissyi wyznaczeni, y kosztem Skarbu utrzymywani, Ktorzy nietylko w Sprawach wszelkich Skarbowych stawać będą powinni, ale też na każdey kończącey się Kadencyi, maią wypisać *Seriem* Dekretow na oney wypadłych, *ex delatione* Skarbu, lub Officyalistow Skarbowych, y podać Kommissyi, ktora przytomnym Kontraregestrantom, zaleci *Executionem* onych, bądź to kontumacyinych bądź to na inkwizycye wypadłych, iakoby takowe Sprawy, *ex delatione Thesauri* rozpoczęte, iak nayprędzey brały dokończenie.

Niebędzie to zaś mocy y woli Kontraregestrantow, y innych Officyalistow godzić się z zapozwanemi Stronami własnym domysłem po zaszłych Dekretach, ale ieżeliby Strony pozwane żądały ugody, y satysfakcyą wszelką uczynić submittowały się; ma być to

pier-

pierwey Kommissyi doniesionym, y według otrzymaney rezolucyi Kontraregestrant lub Superintendent postąpić powinien będzie.

Assygnacya iedna na dwie Summy wydawana bydź niema, tylko *distinctim* na każdą, y takowe Assygnacye w Xięgę Osobną wpisywane będą, à *per extractum* z Xięgi wydawane.

Kwity także *distinctim* na każdą Summę *vigore* Assygnacyi *in completo Numero* Kommissarzow podpisanych opłaconą *in debita forma*, z wyrażeniem gatunku Monety brane będą.

Ordynacya Akcydensu Kancellaryi Sądowey.

OD wydawania z Xiąg Skarbowych wszelkich Tranzakcyi, Extraktow, Dekretow y Widymusow, od Arkusza Złoty ieden. Od Pieczęci groszy piętnaście, od Korrekty groszy Piętnaście. W Skarbowych zaś interessach *tam ex actoratu, quam reatu pro parte* Skarbu wszelkie Transakcye y Dekreta z Pieczęcią y korrektą bez żadney solucyi Kancellarya wydawać ma.

Władza y Powinność Kommissyi Skarbu W. X. Litewskiego. Z wyznaczeniem czasu Deputowania do Konstytucyi y Delegacyi do Skarbow z Oboyga Narodow, oraz domieszczenie Kommissarzow Skarbowych do Funkcyi Poselskiey, à wyłączenie od Marszałkostwa Seymowego y Deputacyi do Konstytucyi.

JAko Kommissya Skarbu W. X. Litt: dla samey tylko administracyi Ekonomiczney y Sądowey Skarbu Rzeczypospolitey iest ustanowioną, tak procz tych, ktore są Konstytucyami Rzeczypospolitey opisane, żadnych innych Podatkow, Ceł, y iakimkolwiek imieniem płacy od Obywatelow W. X. Litt:, czy to na Skarb Rzeczypospolitey, czy to na inną iakąkolwiek destynacyą stanowić y exekwować, à ustanowionych Konstytucyami *neque per se neque per aliòs*, iakimkolwiek pretextem na siebie (co im do Roty dołożono bydź ma) trzymać, lub innym niż są albo będą w tychże Konstytucyach opisane sposobem wybierać, *sancita eo nomine* wydawać niema; lecz we wszytkim do opisow Konstytucyi dawnieyszych, y ostatniey *Anno* 1764. stanowionych nie w innym Je rozumieiąc iak właściwym y literalnym wyrazeniu stosować się ma. Do Sądowey swoiey także Jurysdykcyi żadnych spraw, ktoreby *ex natura sua* do innych należały Subselliow, y inne z Prawa miałyby wyznaczone *Forum*, ani nawet *causas Inscriptionum*, choćby *inter vientes personas, etiam consentientibus Partibus* przyimować nie ma, lecz

lecz tylko te, ktore *non abusivo & prætextuoso Titulô* do Skarbowego Trybunału należały, *idq*, ktore *directè Fiscu Reipublicæ*, Kontrakty Handlowne, Sprawy Kupieckie, Wexlowe, y z Officyalistami Skarbowemi w sprawach Skarbu tyczących się, komuby od Nich krzywda się stała, y te ktore Exekucyą publiczney Prawem opisaney w Kraju Ekonomij *concernunt*; A to wszytko *sub nullitate sancitorum & Decretorum secùs latorum & sub animadversione* przez Stany Rzeczypospolitey.

A iako administracya dochodow Rzeczypospolitey ustawiczney potrzebuie czułości y częstey Exekucyi, à ta w czasie dwoch Kadencyi *sufficienter* dopełniona bydź niemoże; więc do dwoch Sześciuniedzielnych Prawem opisanych Kadencyi, drugie dwie dwuniedzielne, *in intervallis* tamtych, Ekonomiczne tylko bydź maiące przydaiemy. Czas zaś zaczynania się, sądzenia y odbywania onych, takowym determinuiemy sposobem; to iest: po odbytey Sześćniedzielney Kadencyi Januarowey w Roku blisko następuiącym 1767. dalsze tym porządkiem zaczynać się maią: Pierwsza dwuniedzielna dnia osmego Marca, po ktorey Sześćniedzielna w tymże Roku dnia Pierwszego Junij zaczynać się będzie, à po niey Trzecia dwuniedzielna dnia osmego *Septembris*, po ktorey *iterum* Sześćniedzielna dnia pierwszego *Decembra* poczętemi, y kontynuowanemi bydź maią. Ktore to Cztery na Rok Kadencye, podług tego opisu po sobie idące, y przez zamierzony Prawem czas *non interruptè* trwaiące *in completo Numero* Osob Pięciu punktualnie sądzone bydź maią. Pensyi zaś za Kommissarską pracę naznaczoney takowy na zawsze czyni się dyspartyment.

Każdy z Kommissarzow ktoryby punktualnie podług przepisu Prawa na czas y mieysce ziechawszy, Sześć Niedziel całe nieomieszkiwaiąc dni Sądowych, y nie absentuiąc się, *assiduè* sądził, za Sześćniedzielną Kadencyą po skończeniu się oney trzy Tysiące Złotych zupełne ze Skarbu Rzeczypospolitey odbierze, à zaś: za każdą Kadencyą Dwuniedzielną pomienionym sposobem odbytą, Tysiąc Złotych *similitèr* wypłacono Mu bydź ma; ktorzyby zaś z Kommissarzow, na ktorą Kadencyą nie ziechali, lub zpoźnili się, tych pensyami, za omieszkanie *ad proportionem* opuszczonych dni wytrąconemi, *præsentes* na całych Kadencyach Kommissarze dzielić się będą. Że zaś na porządku *Archivi Æconomici, & Judiciarij* na ich dozorze, pewności y bespieczeństwie, Skarbowi Rzeczypospolitey y Stronom interessa swoie w Kommissyi maiącym wiele zależy; więc mieć chcemy, y ustanawiamy ażeby Kommissya Skarbu W. X. Litt: dwie Kancellarye, iednę Ekonomiczną, drugą Sądową, y dwoch Regentow, iednego do Ekonomicznych, drugiego do Sądowych

(*d*) trans-

transakcyi od siebie wyznaczonych miała,ktorzy to Regenci,tak iako y Akta szczegulnie w Transakcyach,co do Aktu Sądzącey się Kadencyi regulowanych, przez sądzącą się też Kadencyą pod dozorem Pioro trzymaiącego Kommissarza będą, a po skończeniu Kadencyi Kommissarz Pioro trzymaiący, Akta, y Transakcye skonczoney Kadencyi wespoł z Regestrami onych przez trzymaiącego Pioro przy zdawaniu podpisanemi, Urodzonemu Skarbnemu Litt: oddą; Urodzony zaś Skarbny w Archiwach do siebie należących one oblokowawszy, w należytym dozorze y opatrzeniu z Regentami od siebie *extra Cadentias* dependuiącemi utrzymywać, y onemi zawiadywać *sub responsione*, tak za siebie iako też za Regentow *vigore* Praw dawnych powinien będzie, dla czego Urodzony Skarbny ma podać Kommissyi Czterech Kandydatow sposobnych do Regencyi, z ktorych Kommissya dwoch wybierze; Do Pensyi zaś dwoch Tysięcy Złotych dawniey Urodzonemu Skarbnemu naznaczonych, drugie dwa tysiące Złotych przydaiemy, y ze Skarbu W. X. Litt: co rok do opłacenia Cztery tysiące Złotych naznaczamy.

A że Pensya Regentowi Sądowemu przez Konstytucyą Seymu *Convocationis* ustanowiona iest niedostarczaiącą; przeto po trzy Tysiące Złotych tak Ekonomicznemu iako y Sądowemu naznaczyć y wypłacać Kommissya Skarbowa zupełną moc będzie miała, ktorzy to Regenci kontentuiąc się dla siebie takową Pensyą żadnych innych od kogokolwiek ani za Listy Podawcze Dworzańskie, ani za assygnacye, Dekreta, ani za żadne iakiekolwiek Transakcye Stronom rekwiruiącym wydawane pretendować, *& etiam ab ultro sibi offerentibus* brać y przyimować niebędą mogli pod wroceniem *in duplo & refusione* Stronie *Litis expensarum*, co y do Juramentu przydano być ma.

Ze zaś Kommissya Skarbu W. X. Litt: przez Konstytucyą *Convocationis Anno* 1764. ma sobie zlecone staranie: ażeby Rzeki Portowe dla wygody y bespieczeństwa handluiących wyczyszczone były; przeto mieć chcemy: ażeby przywodząc *ad Executionem* Prawo, taż Kommissya Skarbowa starała się Rzeki Portowe ile w mieyscach niebespiecznieyszych czynić *navigabiles*, y na ten wydatek, expens ze Skarbu W. X. Litt: *ad Summum* Sto Tysięcy Złotych Polskich corocznie naznaczamy, ktore *circa calculum & circa Documenta probatoria expensarum* przez Stany Rzeczypospolitey przyięte będą. Gdzie zaś Rzeki *ad commoditates & utilitates* transportow handlowych złączone bydź mogą, ma tam Kommissya zesłać ludzi znaiących się dla ułożenia potrzebnych do tego Projektow *non obstantibus quibusvis* takowym skutkom *impedimentis*.

Stanowiemy to *insuper:* iż Kommissarze Skarbowi, od Stanow Rzeczypospolitey naznaczeni żadnym sposobem od obowiązku zasiadania w Kommissyi, y sprawowania funkcyi swoiey uwalniać się aż do naznaczenia im przez Stany Rzeczypospolitey nastęcpow, ani przez funkcyą inną iakową, ani przez rezygnacyą tey, a obranie się na drugą, ani przez postąpienie do godności iakieykolwiek niemaią, a choćby ktory postąpił, tedy *eo ordine* iak pierwey zasiadał, zasiadać y sądzić Kommissyą będzie, aż do skończenia funkcyi Kommissarskiey.

Że zaś Kommissye Skarbowe rachunki czynić *& Transactorum rationem* zdawać po złączeniu się Izby Poselskiey z Senatem przed Stanami Rzeczypospolitey są obowiązane; przeto mieć chcemy, y ustanawiamy: aby Deputaci do Konstytucyi z Stanu Rycerskiego w Izbie Poselskiey po obraniu Marszałka, y Rugach, a z Senatu po złączeniu się Stanow Rzeczypospolitey, rownie iako y *Delegati* do Kalkulacyi Skarbow oboyga Narodow wyznaczeni byli, *& hoc motivo* ażeby żaden z Kommissarzow Konstytucyą naznaczonych, ani Deputatem do Konstytucyi, ani Marszałkiem Seymowym zostawać niemogł, waruiemy. Possami iednak Kommissarze Skarbowi oboyga Narodow zostawać mogą.

Postanowienie o Lustracyach Starostw, y Dupli w Wielkim Xięstwie Litewskim.

GDy Prawo Koronne Seymu teraźnieyszego, o Lustracyach Starostw, y Dupli ustanowione, Prowincya W. X. Litt: *in toto* przyimuie; Więc Exekucyą tegoż Prawa w Całym Xięstwie Litewskim chcąc mieć zachowaną, to *specialiter* stanowiemy. Iż lubo Konstytucya Seymu *Convocationis Anni* 1764. wyznaczywszy Lustracyą Starostw, y Kwartę z onych do Skarbu Rzeczypospolitey determinowawszy, terminu wnoszenia Kwart ze wszystkich Starostw, do Kancellaryi Grodzkich, iedną ratą naznaczyła, gdy iednak płacenie tychże Kwart dwoma ratami *Possessoribus* iest łatwieysze, y w regularności dochodow Skarbowych użytecznieysze; przeto płacenie Kwart na dalszy czas dwoma ratami Marcową y Septembrową na każdą Ratę przez połowę Kwarty, zaczynaiąc naypierwszą Ratę w Roku przyszłym 1767. a *Die Prima Martij ad Quintam Aprilis*, a drugą *a Prima Septembris ad Quintam Octobris* naznaczamy. Ktore ażeby wszyscy Starostowie y Dzierżawcy punktualnie y niezawodnie do Kancellaryi Grodzkich importowali, *sub rigore Pœnarum* obowiązuiemy.

Waruiemy to iednak, gdyby *casu fortuito* znaczny Decess w intratach Starostw, lub Dzierżaw, wyniknąć miał, tedy wolno będzie Possessorowi uczynić rekurs do Kommissyi Skarbowey, y wy-

(d 2)

prowadzić Luſtracyą ſpoſobem w Konſtytucyi Seymu *Convocationis*
1764. opiſanym, według ktorey przez Kommiſſyą approbowaney,
Kwartę wynikaiącą Poſſeſſor wypłacać będzie.

Kwadrupla zaś do wypłacenia od Nowych Poſſeſſorow, Pra-
wem Seymu *Convocationis* uſtanowiona, aby interpretacyi niepo-
dlegała, obiaśniamy: Jż nieinaczey rozumiana bydź ma, tylko
Czwarta część intraty roczney, Staroſtwa lub Dzierżawy, to ieſt:
Kwarta druga w pierwſzym Roku nowego Poſſeſſora do tey, ktòra
Ordynaryinie corocznie dwoma Ratami opłacona być powinna.

Aże do Luſtracyi Staroſtw Xięſtwa Jnflantſkiego expedyo-
waney, wiele ieſt czynionych interwencyi nietylko o Grunta, ale
też o Dobra Szlacheckie, iakoby pod Staroſtwa zagarnione, y
wſzczęte ſą o to Procedera w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich Ko-
ronnych; przeto rozſądzenie tych ſpraw finalne w tychże Sądach
Naſzych Aſſeſſorſkich Koronnych, daiąc onym *poteſtatem cognitio-
nis & reſolutionis* dawnieyſzych Luſtracyi iako nayprętſze mieć
chcemy: aby Prowent z Staroſtw Xięſtwa Jnflantſkiego *in Commo-
dum Reipublicæ* mogł być niezawodnie pewnym.

Gdzieby oraz od Dobr Ekonomicznych Stołu Naſzego *avul-
ſa* w W. Xięſtwie Litewſkim na uſzczerbek Prowentow Naſzych *præ-
judicioſè* w Taryffę Dobr Hybernowych wprowadzone były, tedy
w takowych Sprawach *Forum* w Sądach Naſzych Zadwornych
Aſſeſſorſkich *pro cognitione naturæ Bonorum*, do rozprawy y oſtate-
cznego rozſądzenia wedle dawnych Praw zachowuiemy.

Ponieważ zaś Kommiſſya Skarbu W. X. Litewſkiego, niekto-
rym Donataryuſzom ieſzcze w Roku 1764. przed zaczętą Luſtra-
cyą Krolewſzczyzn, Przywileja na Staroſtwa, y Dzierżawy ſwoie
maiącym, Kwadruplę według wyprowadzonych teraz Luſtracyi w
Roku teraźnieyſzym 1766. *in Martiò* do Skarbu W. X. Litt: im-
portować kazała, takowe zaś Kwadruple według dawney Kwarty
nowi Donataryuſzowie wypłacać byli obligowani; przeto de-
klaruiemy: Jż takowe Kwadruple Staroſtw y Dzierżaw w Roku
1764. przed zaczęciem Luſtracyi konferowanych od Donataryu-
ſzow do Skarbu W. X. Litt: importowane maią bydź, za Kwartę
w bliſko naſtępuiącym Roku 1767. wytrąciwſzy Symplę kwartę
dawniey płaconą *in duplo* akceptowane y potrącone, iakoż y tera-
źnieyſzym poſtanowieniem przyimuiemy y akceptuiemy.

Supplement do Kwarty y Dupli z Ekonomii Po-łockiey y Słonimſkiey.

JAko zaś w niektorych Dzierżawach Naſzych w Powiecie Sło-
nimſkim leżących, iako to w Woytoſtwach Paſinickim, Prze-
wło-
łwockim, Miżewickim y Głowſewickim, y Staroſtwie Słonimſkim
uporczywe Poddańſtwo zaſzczycaiąc ſię iakowymiś wolnościami,
włożoney na ſię czału Luſtracyi, z Staroſtw powinności, y robocizny
Dzierżawcom ſwoim pełnić, oraz Daniny, Czynſzow, poſtanowio-
nych oddawać niechcą; à przeto Poſſeſſorowie tych Dzierżaw wy-
znaczoney z takowych przyczynionych powinności Kwarty wnośić
niemogli; A zatym dla uſkromienia zuwchałego onych niepoſłu-
ſzeńſtwa iako też dla obaczenia y rozſtrąśnienia Praw y Przywile-
jow pomienionym Wſiom ſłużących, Kommiſſyą determinuiemy,
y na nią Urodzonych Ludwika Orzeſzkę Podkomorzego Pińſkiego,
Jana Makowieckiego Słonimſkiego, Jozefa Kaczanowſkiego Woł-
kowyſkiego Chorążych, Kazimierza Przecławſkiego Sędziego Gro-
dzkiego, Michała Szwykowſkiego Piſarza Grodzkiego Słonimſkich
naznaczamy. Ktorzyto pomienieni Kommiſſarze *unius duorumve
abſentiâ non obſtante*, za poprzedzaiącym od ſiebie Czteroma Nie-
dzielami wydanym obwieſzczeniem, na wyznaczonym terminie do
Miaſta Naſzego Słonima ziechawſzy, y pomienionym Wſiom ſtawać
przed ſobą kazawſzy, Prawa, y Przywileje onych roſtrząſną, y ieże-
liby tylko *pro tempore & neceſſitate* były dawane, lub też nie tym
familiom, ktore *adpræſens* w tych Wſiach znayduią ſię nadawane,
albo też *ſubreptitiè* otrzymane pomiarkowawſzy, czyli też ieżeliby
Autentycznych Praw, Przywilejow y doſtatecznych dowodow nie-
mieli, dobrze uważywſzy, takowe uchylą; à robociznę y powin-
ność taką, iaka w innych Wſiach Naſzych, *ducta proportione* grun-
tow uſtanowią, lub też ieżeliby iakowemi byli nadani wolnościa-
mi, *pro Juſtitia* rozſądzą, y umartwią. Oraz Jnwentarze tych Wſiow
z wyrażeniem powinności od ſiebie uſtanowionych po dwa Exem-
plarze ſporządziwſzy, ieden *circa fundũ Poſſeſſoribus* zoſtawią, à drugi
do Kancellaryi Kommiſſyi Skarbowey W. X. Litt: odeślą, *& ſeorſivo
Inſtrumentô* pomiarkowawſzy z przyczynionych powinności, wyni-
kaiący roczny Prowent Kwartę ſprawiedliwą z tego przychodzącą
odznaczą, y takowy wyznaczoney Kwarty Jnſtrument do Kommiſ-
ſyi Skarbowey W. X. Litt: odeślą. Ktore to wyż pomienione Wſie,
ieżeliby podług teraźnieyſzego poſtanowienia wyznaczoney roboci-
zny, y wſzyſtkiey powinności wypełniać wzbraniali ſię; tedy za
Rekwizycyą Dzierżawcow Kommiſſya Woyſkowa, ludzi Woyſko-
wych dla nakłonienia pomienionego zbuntowanego Poddańſtwa,
pudług potrzeby dodać ma.

Similiter do Woytoſtw y Wſiow Ekonomij Połockiey, ro-
wnież buntuiących ſię, takąż Kommiſſyą naznaczamy, y na nią U-
rodzonego Jgnacego Łopacińſkiego Piſarza Skarbowego W. X.
Litewſkiego, Juſtyniana Szczyta Kaſztelanica Jnflantſkiego, Jana

Buynickiego Stolnika, y Szymona Obrąpalſkiego Miecznika Woiewodztwa Połockiego, Andrzeia Pomarnackiego Horodniczego Wilkomirſkiego mianuiemy, y determinuiemy. Ktorzy *ſimili Methodô*, iak ſię wyżey do Dzierżaw w Powiecie Słonimſkim leżących opiſało, poſtąpić y rozſądzić maią *in loco Actui competenti.*

Uſtanowienie Miary y Wagi generalney.

ZAlecenie Seymu Konwokacyinego względem Uſtawy Miar, Wag, Łokciow iednoſtaynych w Wielkim Xięſtwie Litewſkim, ponieważ do Skutku przywodząc Kommiſſya Skarbowa przezornym one ułożyła ſpoſobem, Uniwerſałem, y przyłączoną do niego o Miarach, Wagach, y Łokciach explikacyą w iakiey ſą z Zagranicznemi podług Handlow Litewſkich, y z Miarą Koronną konnexyi Prowincyą Litewſką uwiadomiła, Garcy wchodzące do Miary Krajowey, z onych wnętrznym wymiarem oraz Funty czyli Gwichty wnętrznie wyważone y wymiarkowane, z ktorych Kamień ſkłada ſię, y łokieć zupełnie wymiarkowane y uregulowane do mierzenia w Kromach Towarow, ſtoſuiąc one do dawnych gruntowych rozmiarach używanych, iednoſtaynie odtąd takowe łokcie do powſzechnego w Prowincyi Litewſkiey zażywania, à dla zręczney Krajowi kommunikacyi do Kancellaryi każdego Grodu Woiewodztwa, y Powiatu rozeſłała; Zaczym takowe uregulowanie Miar, Wag, y Łokciow ſtwierdzaiąc mieć chcemy, y uſtanawiamy: aby w Całym Xięſtwie Litewſkim te od Kommiſſyi uſtanowione y rozeſłane, używane były Miary, Wagi, y Łokcie, to ieſt: do mierzenia Zboża ma być iednoſtayna Beczka, w ktorą Cwierci Cztery, do Cwierci Ośmin dwie, à do Ośminy ſzeſnaſtek dwie wchodzić ma, w takową ſzeſnaſtkę mieścić ſię garcy Szynkowych Dziewięć, w Osminę garcy Oſimnaście, w Cwierći Trzydzieści ſześć, w Beczkę ſto Czterdzieści cztery, garniec zaś od ktorego wymiar regularny tych miar zawiſł, y ktorym wſzelkie Trunki mierzone bydź maią, ma w ſobie wnętrznie mierzony w głąb Calow Siedm, Cwierci dwie y Oſma część cala, na ſzerz calow Cztery, trzy Cwierci, y także oſma część cala; do ktorego Calow mierzenia ſkala położona, na tychże Garcach, y na Uniwerſałach po Kancellaryach Grodzkich rozeſłanych, y w Aktach Skarbowych pozoſtałych wyrażona, w takowy oraz Garniec wchodzi pułgarcowek dwie, do Pułgarca Kwart dwie, à do Kwarty dwie Pułkwartowki, Cechowy zaś do Hurtowych przedaży Garniec, do ſowitey rozciąga ſię proporcyi, to ieſt: Garcy ſzynkowych dwa, czyli Cechowy ieden, rowny wymiar znaczyć maią. A takowych garcy Cechowych Sześć, czyli Szynkowych garcy dwanaście do Czaſzy, ktorą ſię miody praśne w przedażach mierzyć powinne, wchodzić ma. Funt Litewſki piątą częścią od Funta Berlińſkiego mnieyſzy, ma w ſobie łutow Trzydzieści dwa, takowy zaś Funt, czyli Gwicht z Łutow w nich zawartych ſkładaiący ſię Herbem Skarbowym na każdey ſztuce w Gwichcie mieſzczącey ſię oznaczony, ktorych Funtow do Litewſkiego Kamienia Czterdzieści, à Kamieni pięć do Cetnara wchodzi, łokieć Litewſki dzieli ſię wnętrznie na części Dwadzieścia Cztery, każda część Cal znaczy, Skala zaś na tymże łokciu położona, oznacza Calow Miarę z ktorych między ſobą rowności łokieć wymierzać ſię powinien. Takowe Garce, Funty, y Łokcie do Kancellaryi każdego Grodu Woiewodztw, y Powiatow rozeſłane. Prowincya zaś Litewſka Kommiſſyi Skarbowey Uniwerſałem, y przyłączoną do niegoż explikacyą uwiadomiona, ktory to Uniwerſał, y explikacyą względem Miar, Wag y Łokciow uſtanowionych approbuiąc, nakazuiemy: aby po wſzyſtkich W.X.Litt: Miaſtach, Miaſteczkach, Karczmach, takowe miary do mierzenia, Wagi do ważenia, Łokcie także do mierzenia, dla porządku Krajowego iednoſtayne używane były. Aby zaś WW. Woiewodowie y Staroſtowie Grodowi, przez ſwe Urzędy takowy zachowania Miar, Wag, y Łokciow, w Xięſtwie Litewſkim zaprowadzaiąc porządek, we wſzyſtkich Miaſtach y Miaſteczkach Miary zbożowe z poprzecznym w wierzchu prętem żelaznym do mierzenia pod ſtrychulec, oraz Garce, y Łokcie cechowane expenſem Magiſtratow, lub wſzelkiey nad Miaſtami Naſzemi y Dziedzicznemi zwierchności z Cechą Skarbową poſporządzali, y takowy potrzebny Krajowi porządek do ſkutku przywiedli nakazuiemy. A ktoby zaś w Dobrach Naſzych Krolewſkich, Ziemſkich y Duchownych w Miaſtach, Miaſteczkach, Karczmach, Wſiach y wſzelkich mieyſcach, z Arendarzow, Karczmarzow, Szynkarzow, Kupcow, y wſzyſtkich każdego Stanu Obywatelow, inſzey Miary, Wagi, y Łokcia do przedawania, lub kupowania używać ważył ſię; tedy o to zapozwany do właſnego Grodu rozprawę bez żadnych Dylacyi z Regeſtru *Fisci* przyiąć, y za dowiedzeniem winę ſtu Kop groſzy Litewſkich zapłacić będzie powinien.

A że na niektore Fundacye Duchowne, Staroſtwa, y inne Dobra według dawnych Praw, y Funduſzow pewne Miary, Zboża, dawać ſą obowiązani; tedy takowe Miary na teraźnieyſzą nową uſtanowioną przeredukowane bydź powinne, y podług iſtoty należytości w Prawach y funduſzach wyrażoney komu należeć Zboża będą, lub rożnicą Miary w teyże iednak proporcyi, obowiązku, oddawane bydź maią. Takowe uſtanowienie: aby przez wſzyſtkich w W. X. Litewſkim każdego Stanu Obywatelow zupełnie uiſzczone były,

były, pod winą wyż wyrażoną na przestępnych Prawu, nieuchronnie rozciągnąć się mającą nakazuiemy.

Kwit Wielmożnemu Flemingowi Woiewodzie Pomorskiemu, przeszłemu Podskarbiemu Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

POnieważ W. Fleming bywszy Podskarbi Wielki Wielkiego Xięstwa Litewskiego *adpraesens* Woiewoda Pomorski rachuiąc się przed Kommissyą Skarbową W. X. Litt: z Summy Remanentowey *vigore* kalkulacyi na Seymie *Convocationis Annô Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Quarto* przed Stanami Rzeczypospolitey z Prowentow Skarbowych W. X. Litt: czynioney u siebie pozostałey Miliona Sześćiudziesiąt Tysięcy Siedmiuset Siedmiudziesiąt Dziewiąciu Złotych Polskich, groszy Szenastu, iako też z Summy Trzydziestu Tysięcy stu szesnastu Złotych Polskich, groszy piętnastu z Prowentow Celnych od Dnia pierwszego Września 1764. Roku, do dnia pierwszego Stycznia 1765. Roku, przed obięciem Rządow Skarbu W. X. Litt: przed Kommissyą Skarbową do siebie wpadłey, *in Summa Universali* z Summy Miliona Dziewięciudziesiąt Tysięcy Ośmiuset Dziewięciudziesiąt sześciu Złotych Polskich, grosza iednego wylikwidował się, y expens tey Summy realnemi Kwitami, wprzod przed Kommissyą, Skarbową W. X. Litt: à teraz przez też Kómissyą Dokumentami y Kwitami przed Wielmożnemi y Urodzonemi od Nas y Stanow Rzplitey delegowanemi, *authenticè* reprodukowanemi dowiodł; więc z takowey Summy, Miliona, Dziewięciudziesiąt Tysięcy Osmiuset Dziewięciudziesiąt sześciu Złotych Polskich, grosza iednego, Tegoż Wielmożnego Fleminga Woiewodę Pomorskiego y Sukcessorow Jego *authoritate praesentis Conventûs* kwituiemy. Ze zaś pokazało się z tychże Rachunkow: Jż temuż Wielmożnemu Woiewodzie Pomorskiemu należy z Skarbu W. X. Litt: Złotych Polskich Sto Czterdzieści ieden Tysięcy, Dwieście Czterdzieści Siedm, groszy dwadzieścia Siedm; Więc takową Summę Onemu assekuruiemy, y aby Skarb Wielkiego Xięstwa Litewskiego z Prowentow Rzpltey wypłacił, nakazuiemy.

Kwit Wielmożnemu Brzostowskiemu Podskarbiemu Wielkiemu Wielkiego Xięstwa Litewskiego, tudzież WW. y UU. Kommissarzom Skarbowym.

POnieważ Wielmożny Michał Hrabia Brzostowski Podskarbi Wielki Wielkiego Xięstwa Litewskiego, tudzież Wielmożni, Urodzeni, Tadeusz Ogiński Trocki, Tadeusz Burzyński Smoleński Kasztelanowie, Antoni Tyzenhauz Podskarbi Nadworny W. X. Litt: Gerwazy Oskierka Referendarz W. X. Litt:, Stefan Olędzki Koniuszy W. X. Litt: Tadeusz Jundziłł Marszałek Powiatu Grodzieńskiego, Jan Szadurski Chorąży Xięstwa Jnflantskiego, Jan Wołkowicki, Stolnik Grodzieński, Michał Wazgird Podstoli Trocki, Zenon Wyssouch Podstoli Woiewodztwa Brześciańskiego, tak z Seymu *Convocationis*, iako też od Nas na mieysce wyszłych y ubyłych wyznaczeni Kommissarze, Kommissyi Skarbu W. X. Litt: oddawszy Nam, y Stanom Rzeczypospolitey Rachunki, wszelkich dochodow y wydatkow Skarbu W. X. Litt: Tychże Rachunkow przed Wielmożnemi y Urodzonemi z *Senatu* Wielebnym Gabryelem Wodzińskim Biskupem Smoleńskim, Urodzonym Jozefem Jakłińskim Oswięcimskim, Wielmożnemi Jozefem Hilzenem Jnflantskim, Tadeuszem Lipskim Łęczyckim Kasztelanami, z *Stanu Rycerskiego* Urodzonemi Andrzeiem Swięcickim Sędzią Ziemskim Radomskim z Woiewodztwa Sandomierskiego, Janem Hrabią Tarnawskim Chorążym Ziemi Halickiey, Kajetanem Xiążęciem Czetwertynskim, Starostą Woronowskim z Woiewodztwa Podolskiego, Janem Kłokockim Podstolim Mińskim, Starostą Kołaczewskim z Woiewodztwa Podlaskiego, z Ziemi Mielnickiey, Janem z Wolda Mejerem Woyskim Kowieńskim z Powiatu tegoż, Michałem Bitowtem Marszałkiem Upitskim, z Powiatu tegoż, Francizkiem Pilsuckim Piwnicznym W. X. Litt:, z Xięstwa Zmudzkiego, Antonim Dziekońskim Stolnikiem Powiatu Wołkowyskiego, z Powiatu Słonimskiego, Ludwikiem Herstopskim Podsędkiem Ziemi Wschowskiey, z Woiewodztwa Kaliskiego, Janem Walewskim Chorążym Szadkowskim z Woiewodztwa Sieradzkiego, Woyciechem Kosińskim Podstolim Płockim z Woiewodztwa Płockiego, Szymonem Kickim Starostą Sobowickim z Woiewodztwa Pomorskiego, Posłami; do Konfrontowania z Dowodami *ad referendum* Nam y Stanom Rzeczypospolitey delegowanemi, obowiązki tey Delegacyi wykonywaiącemi, y Nam o dobrych Rządach Kommissyi donoszącemi, dostatecznie dochodow (*idque* Celnych od dnia drugiego Stycznia Roku 1765. do dnia pierwszego Lipca Roku 1766. à Czopowego, Kwart, Pogłownego Zydowskiego *inclusivè* z Ratą Septembrową tegoż Roku 1766) y wydatkow tegoż Skarbu W. X. Litt: Dokumenta, tudzież Protokuły, y wszelkie Akta swoie pokazali, że wszystkich dochodow y wydatkow Skarbu W. X. Litt: za czas wyżey wyrażony zupełną uczynili Kalkulacyą, oraz *de omnibus suis gestis & transactis* dostatecznie uiścili się. Przeto za doskonałe y następuiącym Kommissyom na przykład bydź miane czynności,

ności, *pro publico* prace, y około pomnożenia Skarbu Litewskieg Starania, o wdzięczności upewniwszy onych, żadney niezostawuiąc pretensyi zupełnie tak teraźnieyszych, iako ubyłych Kommissarzow z Jch Sukcessorami kwituiemy. Summę zaś resztuiącą Pięćkroć dwa Tysiące, Czterysta Ośmdziesiąt Sześć Złotych Polskich, groszy dwadzieścia sześć, y puł, w Kassie Skarbu W. X. Litewskiego, y na Remanentach zostaiącą w Rachunkach przez Tychże Wielmożnych, Urodzonych Kommissarzow podpisanych wyrażoną *ad dandam* z niey *rationem* następuiącey Kommissyi zostawuiemy.

Redukcya Szostakow Zagranicznych w Wielkim Xięstwie Litewskim.

LUbo Kommissya Skarbowa W. Xięstwa Litewskiego, przy redukowaniu Monet zagranicznych zapatrzywszy się na lepsze gatunki Szostakow, wszystkie zarowno po groszy Ośm y dwa Szelągi otaxowała; Że iednak między temi Szostakami nayduie się wiele waloru tego niedochodzących; Więc zapobiegaiąc aby lepsze podleyszemi wykupowane niebyły, wszystkie Szostaski zagraniczne do groszy Ośmiu redukuiemy, co szkody przynieść nikomu niemoże, gdyż każdy lepsze gatunki maiący, przy topieniu ich *superfluum valoris* we Srebrze naydzie.

A tym redukowanym Szostakom doczesną tylko w Wielkim Xięstwie Litewskim kurrencyą pozwalamy, ktorą to Redukcyą Wielmożny Podskarbi Litewski z przytomnemi tu Kommissarzami Skarbowemi przez Uniwersały swoie *exnunc* w Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego publikować zalecą.

Sposob płacenia Summ od Debitorow Kredytorom z przyczyn Ustawy Monet.

W Prowincyi W. Xięstwa Litewskiego, walorem zapisow, y Praw zastawnych między Obywatelami zachowuiącey Exolucye Pieniędzy w rożnych gatunkach po zaszłey Konstytucyi 1717. pożyczonych, y opisanych, do tychże opisow Praw zastawnych, y Dekretow chcąc mieć stosowane, oraz całość onych y sprawiedliwe kredytow odzyskanie zachować, takowym Je obiaśniamy, y ustanawiamy sposobem.

Aby każdy ktory pożyczył pieniędzy Czerwonemi Złotemi, lub Talarami bitemi *in specie* w zapisie wyrażonemi, one także *in eadem specie* Czerwonych Złotych lub Talarow, to iest tyleż sztuk ile wziął, oddać na Terminie do Exolucyi przypadaiącym był obowiązanym.

Ktory zaś pożyczył u kogo pieniędzy Czerwonemi Złotemi, rachuiąc Czerwony Złoty, czyli po Złotych Osimnaście, czyli *alio Calculo numerico* Złotych rachowanemi, y opisanemi, albo też Talarami bitemi, rachuiąc Talar po Złotych Ośm, oddać one swemu Kredytorowi na Terminie do Exolucyi przypadaiącym także Czerwonemi Złotemi za Czerwone Złote, à Talarami bitemi za Talary w takowey iak dawana y zapisem opisana była, onych Cenie, był obligowanym, to iest tyle sztuk Czerwonych Złotych y Talarow ile wziął sztuk pożyczaiąc pieniądze.

A Tynfami, y Szostakami Konstytucyą *Anni* 1717, ustanowionemi zaciągnione y do oddania takąż monetą opisane Summy, lub *currenti Moneta ad Exolutionem* determinowane, ponieważ Cena tych Tynfow y Szostakow *ex ratione* wykupionych lepszych gatunkow iest przez porownanie wnętrznego waloru teraz zniżoną; więc nieprzywiązuiąc się do przeszłey Ceny tychże Tynfow y Szostakow, iako w gatunku podleyszym pozostałych, lecz podług Ceny onych *adpraesens* ustanowioney maią bydź na terminach do exolucyi przypadaiących wypłacane, *in quantitate* Złotych w zapisach wyrażonych, takowemiż Konstytucyinemi Tynfami y Szostakami, rachuiąc Tynfa po groszy miedziannych Dwadzieścia Siedm, à Szostak po groszy takichże Dziesięć, lub nową teraźnieyszey Mennicy Naszey Monetą, oddaiąc za każdy Złoty w zapisach wyrażony, Złoty *in specie* nowey Naszey Monety maiący w sobie groszy Srebrnych cztery.

Similiter Summy pozaciągane przed Redukcyami, y po redukcyach zagranicznemi Monetami, y do oddania takowemiż Monetami opisane, maią bydź przed następuiącą onych kassacyą na przypadaiących do exolucyi Terminach wypłacone, *in quantitate* Złotych w zapisach *expressa*, takąż zagraniczną Monetą do przeszłey Ceny nieprzywiązuiąc się, lecz Ceną tychże Monet przez wyż wyrażoną redukcyą teraz postanowioną.

Zeby zaś takowe Exolucye łatwiey ziścić się mogły, Kurs redukowanych *adpraesens* Monet zagranicznych *ad Diem Primam Septembris Anni* 1767. w Cenie uczynioney onych teraz redukcyi proroguiemy, y od Kassacyi do tegoż Terminu ubespieczamy. Oraz Kommissyą Naszą Menniczną obowięzuiemy; żeby przed wyż wyrażonym do kassacyi zagranicznych Monet Terminem, Prowincyą Wielkiego Xięstwa Litewskiego Monetą Naszą nową uprowidowała.

A Kurrencyą Tynfow y Szostakow Polskich Konstytucyinych także w Cenie redukcyi *adpraesens* uczynioney, utwierdzaiąc, że dalszey redukcyi y kassacyi podlegać nie maią, waruiemy y ostrzegamy.

Warunek dochodow Staroſtwa Brześciańſkiego z przyczyny znieſionego Cła generalnego.

Dochod Staroſtom Sądowym Brześciańſkim, *ante Unionem* nadany *Titulo:* Drągowe u Palu Brzeſkiego od ſpławnych na Rzece Bugu Statkow, y Drzewa wybierany, a Konſtytucyą Seymu *Convocationis* przy Uchwale Cła generalnego warowany, z produkowanych zaś przed Nami na teraźnieyſzym Seymie Kommiſſyi Skarbowey Rachunkow, na Cztery Tyſiące Złotych Polſkich wylikwidowany, z przyczyny: że żadnego innego Starośta Brzeſki Litewſki Prowentu niema, a chcąc mieć on ubeſpieczonym: aby Taż Kommiſſya Skarbowa W. X. Litewſkiego z kaſſy Skarbowey corocznie po Cztery Tyſiące Złotych Polſkich teraźnieyſzemu Staroście Urodzonemu Soſnowſkiemu Piſarzowi Polnemu W. X. Litewſkiego y Następnym Staroſtom wypłacała, y oddawała, ustanawiamy. Co dla innych Staroſtw Grodowych, iakiezkolwiek Prowenta maiących *in ſequelam & præjudicatum* iść nie ma.

Wyznaczenie Kommiſſarzow Skarbowych Litewſkich.

Do Kommiſſyi Skarbu W. X. Litewſkiego przy Wielmożnym Podſkarbim Wielkim y Urodzonym Podſkarbim Nadwornym Seymu teraźnieyſzego, więkſzością Głoſow obranych deputuiemy. *Ex Senatu:* WW. Adama Brzoſtowſkiego Połockiego, Jozefa Nieſiołowſkiego Nowogrodzkiego Kaſztelanow. *Ex Equeſtri Ordine:* UU. Stefana Olędzkiego Koniuſzego Litewſkiego, Jędrzeia Ogińſkiego Miecznika Litewſkiego. Koſſakowſkiego Piſarza Skarbowego Litewſkiego, Jerzego Leparſkiego Podkomorzego Upitſkiego, Jana Wołkowickiego Stolnika Grodzieńſkiego, Zenona Wyſſoucha Podſtolego Brześciańſkiego, Bernarda Szwykowſkiego Staroſtę Oniſkiego

MATERYE WOYSKOWE

Approbacya Ordynacyi Kommiſſyi Woyſkowey Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

Poſtanowiona Konſtytucyą Seymu ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey Kommiſſya Woyſkowa w Wielkim Xięſtwie Litewſkim, kiedy dla odbywania Jurysdykcyi ſwoiey, Ordynacyą napiſała *ſub Actu* Roku 1765. Mieſiąca Marca 10. Dnia, przeto za powſzechną Stanow Seymuiących zgodą, onę approbuiąc, y niektore Punkta *pro exigentia rei* ſtanowiąc; aby *in codicem Legum* była wpiſaną mieć chcemy.

Ordynacya Kommiſſyi Woyſkowey W. X. Litt: pod Prezydencyą J. W. Michała z Koziełſka Ogińſkiego Woiewody Wileńſkiego ułożona y opiſana.

Każda Jurysdykcya iſtotę ſwey powagi y ſławy zakłada na doſkonałym porządku, czyli przezornej Ordynacyi, ktora przepiſem ſwych Reguł, uczy ſzukaiących ſprawiedliwości z iakowym zachowaniem ſię y ſpoſobem do oney przyſtępować powinni. Kommiſſya Woyſkowa Rzeczypoſpolitey W. X. Litt: żadney Magiſtraturze niechcąca uſtąpić w ſtaraniu o iak naydoſkonalſzą Sądow ſwoich Formę, gdy do ſprawowania władzy nad Woyſkiem oſtatnią Konſtytucyą Seymu *Coronationis* ſobie powierzoney, widzi nie oddzielnym ogniwem ſpoioną Adminiſtracyą ſprawiedliwości, dla wiadomości wſzyſtkich, *ad hoc ſubſellium* udaiących ſię, oraz dla porządnego Sądow ſwoich odbywania takową uſtanawia Ordynacyą.

Cztery Regeſtra do Wpiſow używane będą: Pierwſzy Ordynaryiny, Drugi *Incarceratorum, & Exorbitantium,* Trzeci *Remiſſarum & Appellationum,* Czwarty Taktowy.

Do Ordynaryinego Sprawy ſą należące o Długi winne przez Deputata Chorągwi, przez Exaktora Regimentowi, y o zaległe u nich Żołdy, y inne między ſamemi Woyſkowemi podobnież pretenſye. W Regeſtrze *Incarceratorum & Exorbitantiarum* mieścić ſię maią ſprawy *Criminales* exorbituiących na Leżach lub Konſyſtencyach, oraz w ciągnieniu y przyiazdach *Diſciplinâ militarem* przeſtępuiących bez inwolucyi pod żadnym pretextem innych ſpraw wſzelkich. Do Regeſtru *Remiſſarum & Appellationum* ſprawy wchodzić powinne *à Subſelliis Civilibus* do Woyſkowych odeſłane, lub za Appellacyą od Sądow Regimentarſkich. Taktowy zaś brany będzie w czaſie *læſionis* Oſob u Sądu zaſiadaiących, y wynikłych nieſpokoyności, *ſub ſecuritate Judiciorum* między Woyſkowemi.

Gdyby Strony prawuiące ſię wiedziały o czaſie ſądzić ſię maiących Aktoratow, takowe Kommiſſya czyni rozrządzenie: W pierwſzych dwoch Tygodniach po zaczętey Kadencyi, maią bydź expedyowane Likwidacye Woyſka, oraz Rekwizycye Luſtracyi, y przeyrzenie Rapportow; w Trzecim Tygodniu Sądy otworzyć ſię powinne, przez wſzyſtek czas, przywołuiąc przed południem ſprawy z Regeſtru ordynaryinego, po południu zaś z Regeſtru *Remiſſarum,*

ſarum, ieżeli ſprawa zrana zaczęta odſądzoną zoſtanie. Ggyby zaś ſpraw w Regeſtrze Remiſſyinym nie było, y na po obiedney Seſſyi, ordynaryiny kontynuowany będzie. Regeſtr *Incarceratorum*, *& Exorbitantiarum* po każdym odſądzonym Aktoracie z powyżſzych ma bydź wołany. Taktowy zaś w każdey porze *etiam in tractu* ſądzącey ſię ſprawy będzie wołany; wſzyſtkie Aktoraty na pierwſzey Kadencyi nieodwołane, na naſtępuiącey naypierwey expedyowane będą; Po nich nowe Wpiſy brane zoſtaną. Do Wpiſow zaś ci naybliżſzemi będą, ktorzy na wyżſzych Sądach odeſſani byli na Jnkwizycyą.

Zapozwany każdy na Terminie Sądow ſtawać powinien, gdyby zaś był *contumax*, areſztowanie Żołdu wſkazane bydź ma, y takowy gdyby chciał za ſłużbę Woyſkową podziękować, poty niemoże zoſtać uwolniony, poki od oſkarżenia oczyſzczony nie będzie, na ktorym Strona Powodowa wygrawſzy ſprawę, expenſa prawne przyſądzone mieć powinna. Gdyby zaś przez upor *merè* dla protrakcyi ſprawiedliwości, dwukrotnie dał ſię wzdać, Sąd takowego Kaptywacyą wſkazać, y *ad Judicium* kazać przyprowadzić obligowany będzie.

Dla umknięcia zaś prawniącym ſię przyczyn do koſztow, zoſtawuie ſię wolność ſtawania przez ſamych ſiebie, lub przez Plenipotentow czyli przez Patronow.

Wpiſane w pomienione Regeſtra ſprawy, Urodzony Regent Kommiſſyi, dla informacyi Stron wypiſawſzy Wokandę, onę u Drzwi Jzby Sądowey przybiie.

Każdy Cywilny zapozwawſzy Zołnierza, *Forum* Kommiſſyi Woyſkowey, według dawnych Praw przyiąć ma.

Pozew na Kommiſſyą, albo *ad manus* bydź powinien podany, albo na Konſyſtencyi głowney kładziony, à Kommendant zapozwanego obwieścić powinien.

Nieprzytomnym na Sądach Termin podania Pozwu Czteroniedzielny zakłada ſię, przytomni zaś *ad Latus Judiciorum* zaraz ſtawać powinni ku rozprawie; Zeby zaś *clandeſtine* na pokrzywdzenie czyie Aktoraty niebyły wynoſzone, zeznanie podanego Pozwu, *omnino* przez Woyſkową Oſobę czynione bydź powinne, przed Kommendantem tey konſyſtencyi od ktorey do podania Pozwu Zołnierz ieſt użyty, z warunkiem, aby tenże Kommendant dał ſwoie *teſtimonium* takowego zeznania.

Decyzye wſzyſtkie Sądowe, gdzie *Unanimitas* zaydzie w Sentencyonarzu wſzyſcy podpiſzą Kommiſſarze, gdzie zaś rożnić ſię będą zdania, wyrok Sądowy *ex Pluralitate* wypadaiący powinien bydź podpiſany przez Kommiſſarzow, większością kreſek decyduiących, y *talis Potioritas* Głoſow *valorem* Dekretu *ſtatuet, diversè* zaś *ſentientibus* zdanie ſwoie *inferiùs* zapiſać wolno będzie.

Dekret Kommiſſyi w Protokole zapiſany, à podpiſany przez Kommiſſarzow, Extraktem wychodzić powinien, z Pieczęcią Woyſkową y z podpiſem Prezyduiącego.

Pieczęć Kommiſſyi Woyſkowey bydź powinna z Herbem Xięſtwa Litewſkiego y z napiſem na około: *Pieczęć Rzeczypoſpolitey Kommiſſyi Woyſkowey W. X. Litt:* Ktora większa do Dekretow, y Ordynanſow, à mnieyſza do expedycyi liſtowych używane będą.

Potrzebne y nieodbite Expenſa Kommiſſyi Woyſkowey, tak na penſye uſtanowionym Officyaliſtom, iako y inne potrzeby z Largicyi podług opiſu Prawa Roku 1717. opatruiąc, tak ſię uſtanawiaią: Urodzonemu Antoniemu Dziekońſkiemu Stolnikowi Wołkowyſkiemu Piſarzowi Kommiſſyi Woyſkowey wyznaczoną przez Konſtytucyą Roku 1717. na Kancellaryą Woyſkową penſyą Sześć Tyſięcy Złotych Polſkich waruiemy, Ktoremu *in ſubſidium* expenſow, także z Summy Largicyiney Tyſiąc Złotych Polſkich dodaiemy, na Urodzonego Pawlikowſkiego Regenta także z Summy pomienioney Largicyiney Trzy Tyſiące Złotych Polſkich naznaczamy. Urodzonemu Generał Adjutantowi Kommiſſyi dwa Tyſiące Złotych, Jnſtygatorowi Osmſet Złotych, à Woźnemu Trzyſta Złotych poſtanawiamy, y aby corocznie *per medium* za każdą Kadencyą opłacane były, mieć chcemy.

Rapporta wſzyſtkie *in interſtitio* Kadencyi, do Prezyduiącego *ultimariè* y do WW. Hetmanow, odſyłane bydź powinne, z ktorych ieżliby co było donieſionym *Publicam Tranquillitatem* wzruſzaiące, à rezolucyi od Kommiſſyi y WW. Hetmanow potrzebuiące, tedy Tenże Prezyduiący całą Kommiſſyą na mieyſce gdzie ſię ſądzi, konwokować ſwoiemi liſtami powinien będzie, z tym warunkiem: aby żadne dyſpozycye ſtanowione nie były, y Ordynanſe nie wychodziły, iako *ex completo Numero* Kommiſſarzow, Ktorych pięciu *omninò ad hos actus* znaydować ſię ma.

Podwyżſzenie Płacy Woyſku Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

Kiedy z Wiekiem wzraſtaiących ściągaiących ſię *ad victum & amictum* potrzeb Ceny znacznie zoſtały uwiększone, dla czego y Woyſko W. X. Litewſkiego za Zołd Konſtytucyą Roku 1717. poſtanowiony, żadną miarą niezdołaiąc wyżywić ſię, czeſtokroć w przechodach, y na Konſyſtencyach, właſnymże Obywatelom bywa uprzykrzone; przeto względnością na ſprawiedliwość pobudzeni,

ni, aby na usługi Oyczyźnie konsekrowani martwiącym każdego niedostatkiem niezostali uciśnieni, za zgodą Stanow zgromadzonych poniższy Regulament dodatkowey płacy, postanawiamy. Y Konie Towarzyskie w Polskim zaciągu, oraz Porcyé Zołnierskie, Cudzoziemskiego Autoramentu nad przepis wspomnioney Konstytucyi Roku 1717. następuiącym podwyższamy sposobem; to iest: Na 400. koni Usarskich, na Koń dodatku po złotych Polskich 172. uczyni Summa Złotych 68800. Na 1200. Koni Petyhorskich na Koń dodatku po złotych 128. uczyni Summa Złotych 153600. Na 700. Koni przedniey Straży dodatku po Złotych 128. uczyni Summa 89600. Na 360. Koni Pułku Urodzonego Bielaka w ktorych aktualnie do boju, y potrzeby 180. Towarzystwa y tyleż Pocztow znaydować się powinno, na Koń dodatku po Złotych 100. uczyni Summa Złotych 36000. Na 300. Koni Pułku Tatarskiego Urodzonego Koryckiego, w ktorych takoż 150. Towarzystwa y tyleż Pocztow aktualnie ma się zawierać, dodatku na Koń po Złotych 100. uczyni Summa 30000. Regimentowi Gwardyi Naszey Konney do każdey Porcyi dodatku po Złotych 150. uczyni Złotych 90000. Regimentowi Konnemu Buławy Wielkiey W. X. Litt:, do każdey Porcyi dodatku po Złotych 150. uczyni złotych 45000. Regimentowi Konnemu Buławy Polney W. X. Litt: do każdey Porcyi dodatku po Złotych 150. uczyni Summa Złotych 45000. Regimentowi Konnemu J. W. Woiewody Wileńskiego, do każdey Porcyi dodatku po Złotych 150. uczyni Summa Złotych 45000. Gwardyi Naszey Pieszey, do każdey Porcyi dodatku po złotych 62. y groszy 15. uczyni Summa Złotych 62500. Regimentowi pieszemu Buławy Wielkiey W. X. Litt: do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. y groszy 15. uczyni Złotych 26562. groszy 15. Regimentowi pieszemu Buławy Polney W. X. Litt: do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. y groszy 15. uczyni Summa Złotych 26562. groszy 15. Frey Kompanij Artyleryi do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. groszy 15. uczyni Sūma Złotych 9375. Chorągwi Janczarskiey Buławy Wielkiey W. X. Litt. do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. groszy 15. uczyni Summa Złotych 8750. Chorągwi Janczarskiey Buławy Polney W. X. Litt: do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. groszy 15. uczyni Summa Złotych 6250. Piechocie Trybunalskiey do każdey Porcyi dodatku po Złotych 62. groszy 15. uczyni Summa 6250. co wszystko *in Universum* skomputowaszy ogolna wypada Summa na powiększenie Zołdu Woyskowego 749250. à tak złączywszy postanowioną przez Konstytucyą 1717. płacą z ninieyszym podwyższeniem Zołdu wychodzić będzie na Konia Usarskiego po Złotych 600. na Petyhorskiego po Złotych 500. Na Przedniey Straży, y Tatarskiego po Złotych 400. Na Porcyą iedną Draguńską po Złotych 450. Na każdą porcyą Jnfanteryi, Janczarską y Węgierską po Złotych 262. groszy 15. takową zatym Summę według opisanego na każdą Chorągiew y Regiment wydziału Kommissya Skarbowa W. X. Litt: niezawodnie opłacać będzie, dwiema Ratami *idque* w Marcowey y Septembrowey, zaczynaiąc dopłacenie wspomnionych dodatkow od Raty Marcowey *Anno* 1769. *inclusive.*

Ponieważ Chorągiew y Regimenta, Lokacye, y Konsystencye swoie, od mieysca agituiącey się Kommissyi Skarbowey oddalone maią; zaczym aby ieżdząc po Pieniądze do Skarbu niepotrzebnych na podroż expens niemiały, Kommissyi Woyskowey zalecamy: aby ułożywszy Tabellę w ktorym Woiewodztwie, lub Powiecie Chorągiew czyli Regiment stoi, y wiele na ktorą Chorągiew, według teraźnieyszego Dyspartymentu na dodatek Summy należeć będzie, onę *Consilio Æconomico* poda, à Kommissya Skarbowa ustanowi *Fundum* w tychże samych Grodach, lub pobliższych, z ktorych nie udaiąc się do Skarbu, Zołnierze Summy sobie wydzielone odbierać będą.

Dostatecznie w Zołdy opatrzone Woysko, aby odtąd za własne Pieniądze wszędzie żyło, y żadnych extorsyi nieczyniło, oraz Podwod, Paszy, od Obywatelow niewyciągało waruiemy, y dozor iak nayścisleyszy *Disciplinæ Militaris* Kommissyi Woyskowey zalecamy. *In casu* zaś naymnieyszey krzywdy udziałaney komukolwiek, *Pars injuriata* w Kommissyi Woyskowey satysfakcyi dopominać się będzie, à Kommissya wyrokiem swoim, *duplicem refusionem damnorum*, tudzież expens prawny na Kommendancie pokrzywdzonym wskazać obligowana będzie, Kwatera tylo na Kommendę, dach dla Zołnierzy, woda, y opał, na Konsystencyach pozwala się.

Między pierwszemi Staraniami Naszemi, gdy y dogodzenie sprawiedliwym Woyska potrzebom mieścić powinniśmy, przeto z reprezentacyi Kommissyi Woyskowey W. X. Litt: uważywszy, że Woysko Litewskie, na rożne Konsystencye przez Konstytucyą Roku 1717. rozłożone, niewygodne mieć musi Konsystencye, teyże Kommissyi Woyskowey polecamy: aby inszy dyspartyment Lokacyi Chorągwi y Regimentow *habita ratione* wygodnieyszego stanowiska, oraz kommunikacyi Chorągwi z Chorągwiami, y Regimentow z Regimentami postanowiła, *nil quidquam derogando* mieyscom pod lokacyą Zołnierza podpadać niepowinnym. Dla utrzymania zaś spokoyności w Mieście Naszym Wilnie Stołecznym, Regimentowi Pieszemu Buławy Wiekiey W. X. Litt: Konsystencyą tamże naznaczamy.

(*h*) Regi-

Regimenta Gwardyi Konney y Pieszey W.X. Litt:, ponieważ rownie iak Koronne dla Straży Boku Naszego, należąc, na mieyscach Rezydencyi Naszey znaydować się muszą; przeto poprawa Płacy dla nich tak, iak dla Koronnych *à Die Prima Martij Anno* 1767. zaczynać się ma.

Zeby zaś Woyska W. X. Litt: nową dobrą Monetą, zapłatę ustanowioną odbierały, obowięzuiemy Kommissyą Skarbową W. X. Litt: aby po ustanowionym Regulaminie przez Kommissyą Woyskową dodatkowego Zołdu, *Lege præsenti* dla Woyska ustanowionego, do Grodow gdzie Płaca Woysku iest destynowana, tyle Summy w Monecie nowey przesyłała, ile w redukowaney Monecie w tychże Grodach złożono będzie.

Ponieważ Gwardye Nasze Litewskie Piesza y Konna dla Assystencyi Naszey ustawicznie w Warszawie będące, dla drożyzny swemi Porcyami, obeyść się y wysustentować nie mogą, przez wzgląd że *pretia rerum* tak znacznie w gorę poszły, postanawiamy: aby Skarb Litewski corocznie dodatku albo Culagi do zwyczaynych Porcyi na te dwa Regimenta destynowanych dopłacał, w proporcyi Porcyi postąpionych na Gwardye Koronne, ktory to dodatek poty wypłacany bydź ma, poki te Gwardye w Warszawie mieć będą Konsystencyą.

Podwyższenie Porcyi Chorągwi Marszałkowskiey Wielmożnego Marszałka W. Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

POnieważ Całemu Woysku iest podwyższona Płaca, do rownego podwyższenia Porcyi Chorągiew Marszałkowską Wielmożnego Marszałka Litewskiego, przypuszczamy, postanawiaiąc: aby Porcya tey Chorągwi do Dwochset Sześciudziesiąt dwoch Złotych Polskich y groszy Piętnastu wynosiła,

Ubespieczenie Płacy Woysku Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

ZAlecamy Kommissyi Skarbowey W.X. Litt: aby w Expensach Prawem sobie zleconych, wypłacanie Zołdu Woysku W. X. Litt: pierwszą zawsze przed innemi miało Exekucyą.

Obmyślenie nadgrody Zasłużonym w Woysku Officyerom W.X. Litt.

TA iest Oycowskiego Naszego starania o nadgrodzie Zasłużonym Oyczyźnie troskliwość, aby każdy na Usługach Rzeczypospolitey wycieńczywszy zdrowie, y siły, pozyskał nadgrodę y w wieku zastarzałym dostatecznie był opatrzony; przeto przez wzgląd na za-

zasłużonych w Woysku W. X. Litt: Officyerow *utriusque authoramenti*, laty, lub kalectwem obciążonych, niemogących daley powinności swoich odbywać, Summę Pięćdziesiąt Tysięcy Złotych Polskich ze Skarbu W. X. Litt: naznaczamy, ktorą corocznie Kommissya Skarbowa, Kommissyi Woyskowey wyliczać będzie w czasie płacenia na Woysko zwyczaynym, *Consilium Bellicum* z takowey Kwoty rozdział czynić będzie, na Officyerow służyć dłużey niezdołaiących y onym *habito respectu* na Rangę, Pensyą dożywotnią naznaczy.

Ponieważ rożne znayduią się Expensa ktore Kommissya Woyskowa zastępować powinna; Zaczym aby *Consilium Æconomicum* Summę Czterdzieści Sześć Tysięcy na Largicye Konstytucyą Roku 1717. destynowaną totalnie do Kommissyi Woyskowey wypłacała, *statuimus*, z ktorey iako też y powyższey na Seymie *calculus* powinien być uczyniony.

Wyznaczenie Osob do Kommissyi Woyskowey Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

DO Kommissyi Woyskowey W. X. Litt: przy W. Hetmanie Wielkim lub Polnym W. X. Litt: z Seymu teraźnieyszego większością głosow obranych, deputuiemy *ex Senatu* J.W. Michała Ogińskiego Woiewodę Wileńskiego, W. Jana Chodkiewicza Starostę Zmudzkiego. *Ex Equestri Ordine* UU. Jozefa Sosnowskiego, Pisarza Polnego Litt:, Antoniego Zabiełłę Łowczego Litt:, Jędrzeia Ukolskiego Podkomorzego Trockiego, Jozefa Sapiehę Pułkownika Ussarskiego, Jana Jabłońskiego Generał Majora Woysk W. X. Litt: Antoniego Tyszkiewicza Generał Majora Woysk W. X. Litt: Jana Wittinghoffa Starostę Okniańskiego.

MATERYE JURYDYCZNE

Dodanie Regestrow Ziemstwom y Grodom w W. X. Litewskim.

GDy Urzędy Ziemskie, y Grodzkie Konstytucyą *Coronationis Anno* 1764. dwa tylko Regestra, ieden Cywilny, drugi *Incarceratorum* do Sądzenia spraw Statutem, y dalszemi Prawami determinowanych maiąc wyznaczone, sprawom *Expulsionum*, *Exemptionum*, y za Obligami prętkiey sprawiedliwości przez zagęszczenie Aktoratow przyspieszyć niemogą; przeto do wyrażonych dwoch Regestrow, trzeci Regestr pod Tytułem *Summarij Processus* Ziem-

stwom

ſtwom y Grodom wW. X. Litewſkim przydaiemy, do ktorego Regeſtru w Ziemſtwach ſprawy *Exemptionum vigore* Statutu obligowe, tak między żyiącemi iako y między nie żyiącemi Oſobami, à w Grodach *Expulſionum & Exemptionum* takoż *vigore* Statutu, o zbiegłych Poddanych y takoż obligowe, *inter viventes* tylko *perſonas* y ktoreby Taxy Dobr za ſobą niepociągały wpiſywane mieć chcemy. Wołanie zaś tychże Regeſtrow takowym uſtanawiamy porządkiem.

Nayprzod Regeſtr *Summarij Proceſsûs* po przewołaniu ktorego do oſtatniego Wpiſu Regeſtr *Incarceratorum* brany będzie, gdzie po odſądzoney Oczywiſtey ſprawie Regeſtr Cywilny wołany być ma, aż do odſądzenia także ſprawy Oczywiſtey *in principali*. Po ktorym *denuo* Regeſtr *Summarij Proceſsûs*, aż do oſtatniego Wpiſu, *& conſequenter* wyżey opiſanym ſpoſobem Regeſtra wołane być maią.

A ieżeliby w ktorey ſprawie z Regeſtrow *Summarij Proceſsûs* przypadłey uznana była inkwizycya, kalkulacya czyli weryfikacya, tedy *poſt expeditos hos actus*, rozprawa między Stronami z tegoż Regeſtru naſtąpić powinna.

Podobnież po wypadłey z Regeſtru *Summarij Proceſsûs* kondemnacie, *Jure vincens*, Exekucyą Urzędową ſprowadziwſzy, znowu w tenże Regeſtr Aktorat wpiſać, y ſprawy ſwoiey, *ad ultimam convictionem*, *ſeu ad principalem deciſionem* popierać będzie.

Aże niektore ſprawy Skarbowe *moderna Lege* do Sądzenia Grodom deſtynowane, z Regeſtru *Fisci* ſądzić ſię maią, więc tenże Regeſtr na ſam tylko gatunek tych ſpraw Skarbowych *præſenti ſancito* we wſzyſtkich Grodach wyznaczaiąc, codziennie na rannych Sądach, choćby *in tractu* oczywiſtey ſprawy *ſervato* iednak *ordine* wpiſow wołany mieć chcemy.

Zachowane iednak Konſtytucyą *Convocationis* dla ſpraw obligowych *inter viventes Perſonas Forum* w Trybunale *etiam ex cruda citatione*, y teraźnieyſzym Prawem utwierdzamy, na ktore ſprawy oſobliwy Regeſtr obligowy w Trybunale naznaczamy, y wołanie Jego, po odſądzoney oczywiſtey ſprawie, z każdego Regeſtru nakazuiemy.

A chociaż wſpomniona Konſtytucya także o Obligi *Forum* w Ziemſtwie, lub Grodzie, *ubi Bona conſiſtunt* determinowała, ułatwiaiąc iednak *Creditoribus* zachodzącą w odzyſkaniu Summ trudność, *Forum* za Obligami *etiam* w tymże Grodzie, lub Ziemſtwie pozwalamy, w ktorym Woiewodztwie lub Powiecie mieyſce oddania Summy Obligiem opiſane będzie, ktore y po ſprowadzonych Exekucyach ſłużyć ma,

Do-

Dogadzaiąc także *commoditati*, także Sędziow Grodzkich y Stron w Grodach prawuiących ſię, Kadencyą Roczkow Auguſtowych przez Konſtytucyą *Coronationis* uſtanowioną na Septembrową przenoſiemy y początek oney *à Die Prima Septembris* przez Niedziel Cztery do ſądzenia Roczkow Urzędom Grodzkim naznaczamy.

Woiewodztwom y Powiatom Trockiemu, Bracławſkiemu, Rzeczyckiemu, y Mozyrſkiemu, dla ſzczupłości ſpraw, dwie tylko Kadencye Rokow Ziemſkich, to ieſt: Swięto-Michalſką y Trzy-Krolſką do ſądzenia ſię, tak iak w Xięſtwie Jnflantſkim naznaczamy.

Powiatowi zaś Pińſkiemu, dla niebeſpiecznych *in Decembri* na Wodach przepraw, Kadencyą Roczkow Decembrowych *per totum* znoſząc, na Juliową przenoſiemy, à w innych Woiewodztwach y Powiatach, taż Kadencya Roczkow Decembrowych Dnia Dwudzieſtego Trzeciego Decembra kończona być ma.

O Appellacyach, y Winach Appellacyinych.

KOnſtytucyą Seymu *Coronationis Anni* 1764. *Titulo* o Appellacyach *in toto* approbuiemy.

Winy zaś Appellacyine na ſtronę appelluiącą, to ieſt: ſiedzenie Wieży Cywilney przez Niedziel Sześć, y płacenie ſta Kop Sądowi, à drugie tyleż Stronie ukrzywdzoney *ad decidendum* Sądowi Trybunalſkiemu zalecone *Lege præſenti*,, za zgodą Stanow Rzeczypoſpolitey w ten ſpoſob odmieniaiąc uſtanawiamy.

Jż odtąd Sąd Trybunalſki wſkazuiąc na Stronę Winy Appellacyine, ſiedzenie Wieży Cywilney Niedziel Sześciu, albo zapłacenie za tęż Wieżę Tyſiąca Kop groſzy Litewſkich *decretoriè* naznaczać ma.

Strona zaś Winami Appellacyinemi ukarana *in Termino* do zaſiadania Wieży *deciso*, czyto Wieży Cywilney Niedziel ſześć przyiąć y płacenie Sta Kop ſtronie, à drugie Sto Kop Urzędowi uczynić, czyli też za ſame tylko ſiedzenie Wieży oprocz wyznaczonych Dwochſet Kop, *inſuper* Tyſiąc Kop *Parti injuriatæ inſtantaneè* wypłacić wolna będzie *ſalvis expenſis* przez Stronę appelluiącą, podanych *prævio Juramento* przez Aktora lub Plenipotenta.

Pod ktore teraźnieyſze uſtanowienie *Pænalitates* y Winy Appellacyine Dekretami Trybunalſkiemi iuż uznane, *à per renitentiam* Stron niewypełnione, podciągane być nie maią.

A lubo Taż Konſtytucya *Coronationis* o poczynione w czaſie Seymikow Tumulty, y Exorbitancye, *Forum* w Grodach *præciſa Appellatione Injuriatis* determinowała, zabiegaiąc iednak aby przez to niektorym Obywatelom niedziały ſię *gravamina*, wolną Stro-

nom

nom Appellacyą, o akcye Seymikowe rozprawuiącym się do Trybunału zachowuiemy. A w Sądach Trybunału Głownego, takowe sprawy, o Akcye Seymikowe za Appellacyą przyszłe, sądzone bydź maią, z Regestru *Termini Tacti non attenta repartitione* tak iako o Akcye *sub securitate* Trybunału stałe.

Obiaśnienie Konstytucyi *Coronationis* o Pisarzach Trybunalskich.

POnieważ Konstytucya *Coronationis Anni* 1764. opisuiąc Sądową sprawiedliwość, Pisarzami Trybunalskiemi Deputatow *per Turnum* Woiewodztw y Powiatow każdego Roku mieć chciała, à dystynkcyi między Kadencyami Litewską y Ruską nie połozyła; zaczym *præsenti Lege* stanowiemy: ażeby iak iuż iest w Trybunałach teraźnieyszych, *in Executione Turnus* Pisarzow na Kadencyi Litewskiey od Wileńskiego Deputata zaczęty, porządkiem Woiewodztw y Powiatow, na Kadencyi Wileńskiey sądzących się był kontynuowany, & *pariter Turnus* Pisarzow na Kadencyi Ruskiey od Deputata Nowogrodzkiego zaczęty, także porządkiem Woiewodztw y Powiatow na Ruskiey Repartycyi sądzących się był zachowany.

Aże Pisarze Trybunalscy Kadencyi Ruskiey, tak w Mińsku, iako y w Nowogrodku Regestra Aktoratow w Xięgach Ziemskich tego Woiewodztwa, w ktorym się Trybunał sądzi, składać są obowiązani, à te Regestra *ad continuationem* wołania Aktoratow do Trybunału są potrzebne; zaczym stanowiemy: ażeby Regestra Aktoratow Kadencyi Mińskiey dla Kontynuacyi wołania Urodzony Pisarz Ziemski Miński na Reassumpcyą Kadencyi Nowogrodzkiey, do Kancellary Nowogrodzkiey, Pieczęcią Urzędową ubespieczone odsyłał, & *vicissim* Urodzony Pisarz Ziemski Nowogrodzki na Kadencyą w Mińsku zaczynaiącą się żeby toż samo czynił, nakazuiemy.

Regestr *Officij* w Trybunale Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

LUbo wielu Konstytucyami, à mianowicie przez koekwacyą *Jurium* y ostatecznym Seymu *Coronationis* Prawem *Anni* 1764. *Causæ Officij* Trybunałom W. X. Litt: są zlecone, że iednak temiż Prawami dystynkcya *Pænalitatum* na Urodzonych Urzędnikow Ziemskich, y Grodzkich *ex negligentia, vel abusu promeritorum* nie iest dostatecznie oświecona; więc *de præsenti sancito* Stanow Rzeczypospolitey każdemu Obywatelowi pokrzywdzonemu, albo też *publicam delationem* biorącemu, z Urzędnikami Ziemskiemi y Grodzkiemi *per negligentiam vel abusum* wykraczaiącemi *Forum ex Regestro* *Officij* w Trybunale W. X. Litt: naznaczaiąc: aby każdy Officyalista za dowiedzionym Rokow lub Roczek *ex negligentia* omieszkaniem, dla ktoreyby komplet umyślnie był zerwanym, y Sądy sądzić się niemogły, siedzeniem Wieży Cywilney przez czas tak długi, iaki *per absentiam* od Sądow opuszczonym być się pokaże, *determinatè* był karanym, nakazuiemy. A zaś o występek *ex abusu* Urzędu zapozwany, & *Ordinarijs Probationibus Juris* przekonany, ażeby *in privationem Officij* & *Activitatis secundùm demeritum*, czy na lat kilka, czy na zawsze był sądzony mieć chcemy y ustanawiamy, y tak źle sprawuiących się Urzędnikow z tegoż Regestru sądzić pozwalamy. Gdyby zaś kto *malitiosè* zapozwawszy Urzędnika, lub Urząd *de negligentia seu Abusu* tego o co zapozwał, niedowiodł; tedy rekonwencyoanalnemi penami *irremissibiliter* ma bydź karanym. A za sentencyą samą Sędziowie, ani pozywani ani karani być nie maią. Chcąc zaś iak nayprętszą sprawiedliwości mieć Exekucyą, tak w Ziemstwach, Grodach, iako też w Trybunale *ad Actus Calculationis, Inquisitionis, Verificationis* & *Exdivisionis* po trzech każdey stronie odtąd Urzędnikow zapisywać pozwalamy. Na ktorych ieżliby Strony niezgodziły się, tedy ich sąd *Judicialiter* ma wyznaczyć. A z tak wybranych, lub wyznaczonych, iednego iedna, drugiego druga Strona ktorego chcąc ma sprowadzić Urzędnika, albo obydwie iednego ieżliby się na to zgodziły, ktorzy *ante Actum* Czterema Niedzielami Obwieszczenie wydać powinni będą. A gdyby ktory Urzędnik wydawszy Obwieszczenie y one podpisawszy (*excepta legalitate* w Prawie *expressa*) *pro Actu* na ktory wydał Obwieszczenie nie ziechał; tedy takowy siedzeniem sześciu Niedziel Wieży Cywilney & *refusione Litis Expensarum* ma być karany.

Przydanie Warty *in Assistentiam* Trybunałow.

POnieważ Reassumpcya Trybunału przyszłego w Wilnie, znacznie pierwey zaczyna się, niżeli się Kadencye Ruskie dokończą; przeto ażeby Chorągiew Trybunalska, dotąd obydwoch Kadencyi pilnuiąca iuż do Wilna przeprowadzona niebyła, ale zawsze Trybunałom Kadencyi Ruskiey assystowała, y po odsądzoney Kadencyi Nowogrodzkiey, tamże w Nowogrodku, poki się Mińska niezacznie, & *è contra* w Mińsku, poki się czas sądzenia Nowogrodzkiey niezbliży, Konsystencyą miała, mieć chcemy, y postanawiamy. Trybunały zaś w Wilnie Assystencyą z Regimentu tam lokowanego mieć iuż raz na zawsze powinny, *exinde* ażeby iakowego w transportowaniu Więźniow nieosądzonych, za Trybunałami

zawsze

zawſze przeſyłanych ubliżenia ſprawiedliwości nie było, powagą teraźnieyſzego poſtanowienia ordynuiemy: *Iż* po odſądzoney każdey Kadencyi Ruſkiey Kommendant Piechoty Węgierſkiey Więźniow wſzyſtkich pod przyzwoitą Kommendą ze wſzelkim beſpieczeńſtwem do Wilna odprowadzać, y tam Kommendantowi przy Trybunale znayduiącemu ſię pod Regeſtrem y atteſtacyą zdawać powinien będzie. Co *ſimiliter* po ſkończonym Trybunale w Wilnie Kommendant tameczny *itidem* takimże ſpoſobem w odprowadzeniu z Wilna Więźniow na Kadencyi Ruſkiey wypełniać ma.

A przeciwko Artykułom tu poſtanowionym żadne Prawo na pomoc brane być nie ma, w tych zaś ktore ſię tu nieopiſuią *uſum* Statutu W. X. Litt: y Konſtytucyi zachowuiemy.

Przenieſienie Sądow Ziemſkich Trzy-Krolſkich XięſtwaZmudzkiegoRepartycyi Telſzewſkiey.

UWażaiąc iż czas Sądow Trzykrolſkich w Xięſtwie Zmudzkim niedopuſzcza Ziemſtwu Sądowemu Telſzewſkiemu, znaydować ſię na Seymikach *Electionis* Deputatow na Trybunał, oraz y na Elekcyach Urzędow Ziemſkich gdy ſię zdarzą w Mieście Naſzym Roſieniach odprawuiących ſię; więc ażeby czas takowy nieodbierał temuż Ziemſtwu tak okazałe *Libertatis exercitia*, Reaſſumpcyą Sądow Trzy krolſkich Repartycyi Telſzewſkiey na dzień drugi po Popielcu przenoſiemy, trwałość tychże Sądow podług dawnych Praw ubeſpieczaiąc.

Przenieſienie Powiatow Wielkich y Małych Dyrwian do Repartycyi Telſzewſkiey Xięſtwa Zmudzkiego.

GDy przez Konſtytucyą Roku 1764. na Seymie ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey, za zgodą Wſzech Stanow dogadzaiąc rozległości Xięſtwa Zmudzkiego uſtanowiliśmy do Sądow Ziemſkich y Grodzkich dwie Repartycye w Roſieniach y Telſzach, do ktorych Powiaty Xięſtwa Zmudzkiego, taż Konſtytucyą wydzielone zoſtały, a gdy Powiaty Wielkich y Małych Dyrwian, w tym podzieleniu niezręcznie przyłączone do Roſieńſkiey Repartycyi; więc za żądaniem Urodzonych Poſłow tegoż Xięſtwa, naznaczamy: ażebyPowiaty Wielkich y małych Dyrwian do TelſzewſkieyRepartycyi należały.

Ordynacya Sądow Zadwornych Aſſeſſorſkich W. X. Litewſkiego.

LUbo Prowincye Koronne z Prowincyą W. X. Litt: przez Konſtytucyą *Convocationis* Roku 1697. co do Praw ſą porownane, iednak ponieważ też Prowincye niemaią *uniformitatem Proceſsûs Judiciarij*, zaczym oſobliwſzą Ordynacyą Sądow Naſzych zadwornych Aſſeſſorſkich, dla Prowincyi W. X. Litt: uſtanawiamy tym ſpoſobem.

Decyzya *per Pluralitatem.*

NAyprzod iako Nayiaśnieyſi Anteceſſorowie Naſi tudzież y My ſami przyrzekliśmy *per Pacta Conventa* Rzeczypoſpolitey we wſzelkich Radach y Sądach *ad pluralitatem* łączyć ſwoie zdania, tak w tym Sądzie własnym Naſzym mieć chcemy: ażeby każda Decyzya ſpraw *pluralitate votorum* ferowana była, wyiąwſzy ſprawy z Appellacyi od Sądu Mieyſkiego do niego przychodzące, także y te ktoreby ſię do Praw Mieyſkich y Przywilejow im nadanych ściągały iakiegokolwiek rodzaiu między Mieſzczanami a Szlachtą czyli Duchownemi Oſobami przypadaiące, *Item* Sprawy *Colonarium*, iako Nam ſamym ſzczegulnie *ex vi directi Dominij*, do rozſądzenia należące, ktore decyzyi Kanclerza, lub Podkanclerzego należeć maią.

Dlaczego do Wielmożnych Kanclerzow y Podkanclerzych, ktorzy w Oſobie Naſzey Krolewſkiey, w tym Sądzie Zadwornym Aſſeſſorſkim W. X. Litt: prezyduią, y do Urzędnikow, tamże *ex munere* ſwych Urzędow zaſiadaiących, to ieſt do Swieckich: Sekretarza, Referendarza, y Piſarzow Wielkich, Inſtygatora y Vice-Inſtygatora W. X. Litt: Regentow Kancellaryi Litewſkiey, Piſarza Dekretowego W.X.Litt:, y dwoch *ex Ordine Senatorio*, a Dzieſięciu *ex Ordine Equeſtri* Aſſeſſorow przyłączamy.

Ktorzy to Wielmożni y Urodzeni Aſſeſſorowie na każdym Seymie Ordynaryinym większością głoſow obierani od Seymu do Seymu Ordynaryinego być maią. A Ciż Wielmożni y Urodzeni Aſſeſſorowie *vota activa* w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich maiący: Iż na żadne Kommiſſye Sądow Naſzych naznaczeni być niemaią waruiemy: Urodzonego zaś Podſkarbiego Nad: Litt: lubo w Konſtytucyi *Convocationis* Roku 1764. między Aſſeſſorami ieſt położony, że iednak Kommiſſyi Skarbowey zawſze *adeſſe* powinien, *ab Officio Aſſeſſoriatûs* w Sądzie Naſzym Aſſeſſorſkim uwalniamy.

A ponieważ Urodzony Inſtygator W. X. Litt: ieſt *ex munere Officij* dawnemi Prawami obowiązany aſſyſtować Seymom, Aſſeſſoryi, y Kommiſſyi Skarbowey, a częſtokroć y Trybunałom *in diverſis locis* ſądzącym ſię; zaczym uſtanawiamy: ażeby tam znaydował ſię, gdzie *pro tempore* potrzeba będzie wyciągała przytomności Jego, ktoremu do Czterech Tyſięcy Złotych dawnemi Prawami naznaczonych *ad coæquationem* z Penſyą Inſtygatora Koronnego dwa

(*k*) Tyſią-

Tyſiące Złotych Polſkich przydaiemy, y żeby Kommiſſya Skarbowa Litewſka corocznie takową Penſyą zaczynaiąc *à Die ſecunda Januarij Anno* 1767. wypłacała zalecamy.

Porządek zaſiadania w Sądach y Przyſięga Aſſeſſorow.

ZAſiadanie zaś w Sądach przy Wielmożnym Kanclerzu y Podkanclerzym tego Sądu Naſzego Aſſeſſorſkiego, iako Pierwſzych y naturalnych Prezydentach, takowym uſtanawiamy ſpoſobem: ażeby zaraz przy Kanclerzu lub Podkanclerzym *pierwſze* mieli mieyſce Senatorowie, *drugie* Urzędnicy Litewſcy, *trzecie* Electi z Stanu Rycerſkiego na Seymie, *Czwarte* Urzędnicy Kancellaryi Litewſkich, po nich Piſarz Dekretowy W. X. Litewſkiego.

Ci wſzyſcy Aſſeſſorowie wyiąwſzy Wielmożnego Kanclerza y Podkanclerzego, tudzież Wielmożnych Senatorow, *circa Miniſteria & dignitates* przyſięgłych zaraz przy zagaieniu Sądow Naſzych Aſſeſſorſkich maią wykonać Jurament przed Wielmożnym Kanclerzem lub Podkanclerzym, to ieſt: Sekretarz, Referendarz, Piſarz, *& Electi ex Ordine Equeſtri Aſſeſſores* Rotą naſtępuiącą.

Rota Przyſięgi.

JA N. przyſięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu w Troycy Swiętey Jedynemu: że w tym Sądzie Aſſeſſorſkim Krolewſkim według ſumienia, Prawa, y Przywilejow każdemu ſłużących, niemaiąc względu na bogatego, lub ubogiego, na przyiaciela, lub nieprzyiaciela, każdą ſprawę ſądzić będę; darow żadnych od nikogo przed ſprawą, pod czas ſprawy, y po ſprawie brać, rady prawuiącym ſię dodawać, praktyk w ſprawach czynić, Sekretow Jzby Sądowey y zdania wotuiących wydawać nie będę; tak mi Panie Boże dopomoż. Urodzeni zaś Jnſtygator y Vice-Jnſtygator W. X. Litt:, tudzież Regenci Kancellaryi większey y mnieyſzey, oraz Piſarz Dekretowy W. X. Litt:, ponieważ *votum* tylko *conſultivum*, w tym Sądzie Naſzym mieć będą, iuż nie na Sądzenie, lecz na dawanie *in ſuo voto*, ſprawiedliwey w każdey ſprawie rady, podług wyżey opiſaney roty Przyſięgę uczynią, y mieyſca wſzyſcy ſwoie, iak ieſt w wyżſzym punkcie opiſano obeymą.

Naznaczenie Kadencyi Sądow Aſſeſſorſkich.

ZAbiegaiąc: ażeby Strony *litigia* wiodące, częſtemi na drogę expenſami wycięńczane nie były, *& ſubveniendo* w tym *commoditati litigantium*, iako też Kancellaryi y Paleſtry Sądow Naſzych iedną tylko Kadencyą w każdym Roku dla tychże Sądow determinuiemy, wyznaczaiąc czas do ſądzenia oney przez ſześć Mieſięcy zacząwſzy *à die Prima Novembris* do dnia Pierwſzego Mieſiąca

Maja,

Maja, w ktorym czaſie tym porządkiem ſprawy wſzelkie do Naſzey Juryſdykcyi Krolewſkiey należące ſądzone bydź powinne, *idquè per Novembrem & Decembrem* Sprawy Mieyſkie wſzelakie tak *ex appellationibus*, bądź od Sądow Mieyſkich, bądź Kommiſſyinych, iako też o Prawa y Przywileje Mieyſkie, czyto między Mieſzczanami à Szlachtą lub innemi Oſobami *Statûs ſæcularis & Spiritualis*, czyli też między Mieſzczanami à Mieſzczanami y wſzelkie inne ſprawy do Miaſt, y Mieſzczan, *ſub quacunque ratione* ściągaiące ſię ſądzone bydź maią. *A Prima* zaś *Januarij ad Primam Februarij* przez cały Mieſiąc *cauſæ colonares*, o krzywdy Poddanych Naſzych od Dzierżawcow, maią bydź ſądzone, *à Prima verò Februarij* do dnia pierwſzego Mieſiąca Kwietnia wſzyſtkie ſprawy Szlacheckie między Obywatelami Xięſtwa Litewſkiego, czyto między Swieckiemi à Swieckiemi, czyli też między Swieckiemi à Duchownemi, czyli też między Duchownemi Oſobami do Sądow Naſzych Aſſeſſorſkich należące maią bydź ſądzone, à od Dnia pierwſzego Kwietnia, do dnia pierwſzego Maja, maią być ſądzone ſprawy Naſze Ekonomiczne, tak *ex Actoratibus*, izko też *ex Reatibus* wyiąwſzy z tego Regeſtru ſprawę Miaſta Brześcia Litt: iako iuż *vigore* przeſzłey Ordynacyi do Regeſtru Magdeburſkiego wpiſaną.

Wyznaczenie Mieyſca na Sądy Aſſeſſorſkie Litewſkie.

MIeyſce tym Sądom Miaſto Warſzawę, także Miaſto Grodno, Brzeście Litewſkie, y Mińſk naznaczamy, nieſkracaiąc iednak ninieyſzym naznaczeniem Woli Naſzey gdybyśmy to mieć chcieli, aby ta Aſſeſſorya Litewſka w mieyſcu gdzie będziemy w Granicach Państw Naſzych, ſądzona była, à na ten czas tylko gdy te Sądy w Miaſtach Litewſkich w Grodnie, Brześciu lub Mińſku ſądzone będą, poprzedzaiącemi Uniwerſałami Wielmożnych Kanclerzow, po Woiewodztwach y Powiatach obwieſzczone y uwiadomione bydź powinne.

Gdy zaś z Alternaty Prawa Seym Ordynaryiny w Grodnie przypadać będzie, wtedy y Sądy Naſze Aſſeſſorſkie, w tymże Mieście Grodnie przez całe poł Roku ſądzone y kontynuowane bydź maią.

Oſtrzeżenie nieprzerwaney w Sądach Naſzych ſprawiedliwości.

ZEbyśmy takowę Sądy uczynili zawſze pewne *& Partes litigantes* niezawodną dla ſiebie mieli ſprawiedliwość ſtanowiemy: iż gdyby Kanclerz y Podkanclerzy W. X. Litt: czyto publicznemi

mi

mi zatrudnieni Jntereſſami, czy to z inney iakiey przyczyny ſami na tych Sądach, lub Seſſyi ktorey niezaſiadali, albo ieżeliby właſną ſwoią ſprawę ktory z Kanclerzow w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich miał; tedy tak w tych ſprawach, ktore pod większość zdań y Decyzyi niepodpadaią, iako też w tych ktore *ad deciſionem Pluralitatis* należą, wolno będzie Kanclerzowi lub Podkanclerzemu na ſwoim mieyſcu Senatora przez Konſtytucyą naznaczonego, a ieżeliby y Senatora niebyło, tedy Sekretarza lub Referendarza W. X. Litt: zaſadzić dla punktualnego zawſze, y nieprzerwanego ſprawiedliwości kurſu; a ten Senator, czyli Sekretarz, lub Referendarz W. X. Litt:, na mieyſcu Wielmożnego Kanclerza, y Podkanclerzego prezydować będzie, y te ſprawy ktore *ad pluralitatem* nienależą, ſam ieden przy Piſarzu Dekretowym ſądzić, w tych zaś ſprawach ktore *pluralitati ſubjacent* naymniey z Czterma Aſſeſſorami *vota deciſiva* maiącemi, także przy Piſarzu Dekretowym decydować ma.

Aże ſię iuż praktykowało: iż przez dwie Kadencye Sądow Naſzych zadwornych Aſſeſſorſkich, Urodzeni Aſſeſſorowie *nati & creati præſentes* nie byli, y od onych abſentowali ſię, a przez to ſprawy *ad Pluralitatem* zdań należące, z wielkim ubliżeniem *ſitientium juſtitiam* ſądzone bydź niemogły; więc *ſubveniendo* punktualnemu Swiętey ſprawiedliwości adminiſtrowaniu, uſtanawiamy: że ieżeliby na ktorey Kadencyi Urodzonych Aſſeſſorow kompletu niebyło, tedy *in tali caſu* Wielmożny Kanclerz lub Podkanclerzy, czyli na mieyſcu onych zaſadzony ſam ieden ſprawy *ſub Pluralitatem* zdań podpadaiące decydować będzie, w Dekretach iednak nie inſza ma bydź *formalitas* zachowana, tylko to co y przedtym, ponieważ to Sąd Naſz ieſt własny, y podpiſywać one ſam Kanclerz lub Podkanclerzy bedzie, w ſprawach iednak Jch własnych, maią bydź podpiſywane Dekreta przez zaſiadaiącego na ow czas na Jch mieyſcu.

O Powtorzeniu Wotow.

AZe trafia ſię : iż nie wſzyſcy Aſſeſſorowie rowną poięcnością Jntereſs zrozumieią, y dopiero *circa vota* ſwych Kollegow lepiey go poznaią; zaczym gdyby to z wotowania Wielmożny Kanclerz lub Podkanclerzy, albo na Jch mieyſcu prezyduiący porozumiał, ma pozwolić tymże Aſſeſſorom powtornie y potrzecie w ſprawach *ſub Pluralitatem* podpadaiących wotować, gdyby zaś na trzecim kreſkowaniu ſtanęła *paritas votorum*, na ow czas wolno będzie prezyduiącemu *ad reſolvendam paritatem* dać drugą kreſkę.

Deklaracya *Inappellabilitatis*.

WTakim tedy uregulowanym przez teraźnieyſzą Ordynacyą Sądzie Naſzym: aby wſzelka na potym wątpliwość *in pu-*

blico

blico z zakładania od Dekretow Naſzych Aſſeſſorſkich do Sądow Relacyinych appellacyi umorzoną na zawſze zoſtała; teraz y na potym deklaruiemy: że wſzelakie Dekreta Nayiaśnieyſzych Anteceſſorow Naſzych y Naſze ktore w Aſſeſſoryi z oczywiſtych kontrowerſyi ferowane były, ſą y być powinne tey ważności y mocy, iako Dekreta Seymowe Relacyine y Trybunalſkie, żadney appellacyi ani na Seym walny, ani do Sądow Naſzych Relacyinych niepodlegaiące y Jey nieprzyimuiące. A gdyby kto ważył ſię od Dekretu Sądu Naſzego appellacyą zakładć, natychmiaſt *ex Termino Tacto* ſiedzeniem Wieży Cywilney przez Niedziel ſześć karany być ma.

O Exekucyi Dekretow Naſzych.

POſtanawiamy oraz aby Dekreta Naſze, prze Urzędy Ziemſkie, Grodzkie exekwowane były, a to pod rygorem Praw *contra non Exequentes Officiales* napiſanych.

Ubeſpieczenie Sądow y Oſob w nich ſtawaiących.

POnieważ Powaga Sądu Naſzego iako naypierwſzego z natury ſwoiey Trybunału, nie tylko od należytego rozporządzenia ſądzących, ale też uſzanowania Jch Oſob, a ubeſpieczenia tych co ſprawy w nim maią y one utrzymuią należy; więc mieć chcemy: Zeby każdy iakieykolwiek Godności, kondycyi, y ſtanu, ſprawę ſwoię w Sądzie Naſzym Zadwornym Aſſeſſorſkim maiący ſkromnie y przyſtoynie u Sądu zachował ſię. Stronie ani Urodzonym Patronom, przeciwny Jnteres utrzymuiącym nieodgrażał, y przykrości żadney nie wyrządzał, Indukty ſprawy nieprzerywał, ale z ſwego mieyſca to wnoſił, co do obrony przez ſię lub przez ſtawaiącego od ſiebie Patrona potrzeba wyciągać będzie, a to pod ukaraniem wykraczaiącego *pro arbitrio Judicij ex termino tacto* w tymże ſamym Sądzie, ktoremu obmyślaiąc *ſecuritatem* Kommiſſya Woyſkowa *ad requiſitionem* Wielmożnego Kanclerza lub Podkanclerzego doſtateczne *Præſidium* z ludzi Woyſkowych dodawać powinna.

Oſtrzeżenie Urodzonych Patronow.

TĘ ſamę ſkromność przykazuiemy y Urodzonym Patronom tam ſtawaiącym, aby trzeźwo y gotowi do ſpraw przyſtępowali, ieden drugiemu w Jndukty y Repliki niewpadali, też Produkta y repliki *exactè* przez ſiebie ułożone z errorow poprawione do Sądu *in ſcriptis* dawali, wſzelką gotowość do ſprawy mieli, a to pod rygorem w teyże Ordynacyi wyrażonym, to ieſt *in levioribus* zapła-

ceniem

ceniem Grzywien trzech na Szpital, à *in gravioribus* ukaraniem *pro arbitrio* Sądu Naszego. Ciż Urodzeni Patronowie na żadne Kommissye z Sądu Naszego Assessorskiego niemaią być wyznaczeni, oraz maią być *bene nati & possessionati.*

Liczba Palestry.

TYch zaś Urodzonych Patronow w Sądach Naszych Assessorskich nie większą liczbę mieć chcemy iak Dwunastu na zawsze ustanowioną, y aby do stawania przez WW.Kanclerzow y Podkanclerzych samych byli przypuszczani.

Aby byli Przysięgli.

A Iako sądzących *probatur fides* przez wykonany Jurament, tak y stawaiących, à zatym każdy Palestrant *super fidelitatem Patrocinij* Przysięgę (*non obstante hoc* choćby w innym Sądzie iuż był przysięgły) wykóna w Sądach Naszych w Rotę następuiącą.

Ja N. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy Swiętey iedynemu: Jż Stronie tey ktora mię do sprawy swey zażyie, wiernie służyć będę; zbytecznego od niey nad pracę Salarium *wymagać, ani rady na zwłokę Swiętey sprawiedliwości, lub wyniszczenie strony dodawać, ani po wziętym* Salarium *od zaczętey sprawy odstępować niebędę; Dokumentow także do sprawy mi powierzonych nikomu ku szkodzie Pryncypała mego nie wydam; ani onych dla uniknienia sprawiedliwości nie zataię; tak mi Panie Boże dopomoż.*

A Urodzony Pisarz Dekretowy zakonnotowaną *in actis ad requisitionem* każdemu *ex admissis authenticè* wydać tę Przysięgę powinien.

Dylacye & *Beneficia Juris.*

CHcąc uczynić *Partibus litigantibus* przybliżenie nayprętszey sprawiedliwości ustanawiamy: ażeby niewięcey Dylacyi, iak tylko Kopia spraw wszystkich, *munimenta*, y godzina iedna użyczane były, to iest: na pierwszym terminie, ieżeliby sprawa była o kognicyą Przywilejow lub iakowych Dokumentow, Kopia spraw wszystkich, à ieżeliby sprawa *concerneret Commissionem in fundo*, tedy *in tractu* wyprowadzenia Kommissyi, taż Dylacya wyznaczona bydź powinna; na drugim zaś Terminie ieźliby według Prawa potrzebne były *munimenta*, maią być wyznaczone *specificata sub Juramento subsequendo*, ktorą Dylacyą *ad munimenta* nie iuż do Niedziel czterech, ale do następuiącey Kadencyi pozwalamy. *Beneficium* zaś *Juris* godzinę iednę *Actori & Citato* (*exclusis Causis Expulsionis*) *concessibile* mieć chcemy, oraz wolność mazania w Regestrze Sądowym wpisanych Aktoratow własnych za dołożeniem się iednak Sądu lub strony, *Litigantibus* zostawuiemy.

Re-

Regestra *Causarum.*

PIerwszy Magdeburski do ktorego należą sprawy Mieyskie z appellacyi, lub *per gravamen à Primis Instantijs* albo *ex crudâ citatione* przychodzące, także y te ktoreby się do Praw Mieyskich y Przywilejow Jm nadanych ściągały. *Jtem* sprawy iakiegokolwiek rodzaiu między Mieszczanami à Szlachtą czyli Duchownemi, te wszystkie w takowy Regestr wpisywane y z tegoż Regestru sądzone będą.

Drugi Regestr *Causarum Colonarium* Poddanych Naszych z Dzierżawcami o krzywdy, uciemiężenia od Dzierżawcow Dobr Naszych Krolewskich.

Trzeci Regestr *Fisci*, do ktorego sprawy wszystkie Szlacheckie to iest: ważności uznania Przywilejow, bądź między Swieckiemi, bądź Duchownemi, tudzież o uznanie Granic między Dobrami Naszemi, à Ziemskiemi albo Duchownemi; *Jtem de natura & cognitione Bonorum* czy są Ziemskie Dobra czyli też Nasze Krolewskie; *Jtem* o Dobra Lenne; *Jtem* o spustoszenie Zamkow, y Dobr Naszych; *Jtem de abusu Juris, & Privilegiorum*, y inne *Juris Nostri Regalis* między Szlachtą, lub Stanem Duchownym wszelkiego rodzaiu sprawy należeć będą.

Czwarty Regestr *Expulsionum*, do ktorego Sprawy o gwałtowne, z Dobr wybicie, o Ewokacyą do Sądu nieprzyzwoitego, o zgwałcenie Przywileiow Naszych, tudzież sprawy ludzi prawdziwie ubogich należeć będą.

Piąty *Incarceratorum* w ktory same szczegulnie Sprawy kryminalne mieścić się maią, ktory iako też Expulsyiny w każdym Miesiącu *non attenta distinctione* czasu innych Regestrow y Spraw codziennie przez całą połroczną Kadencyą brany y Sądzony być powinien.

Szosty Regestr Spraw Dobr Stołu Naszego *tam ex Actoratu quam ex reatu* przypadaiących, w ktory wpisywane maią być Sprawy z Administratorami y innemi Dyspozytorami tych Dobr *& è converso.*

A kiedy przez tę Punktualność do Sądzenia nie stanie Spraw w ktorym Regestrze, tedy Sąd nieoglądaiąc się na wyznaczony dla tego Regestru Czas, drugi po nim do Sądzenia następuiący brać powinien, tak ażeby żadne opoźnienie w Administrowaniu Sprawiedliwości nikomu niedziało się.

O Kommissyach.

SPrawy Wszelakie o Granicę y Dyfferencye między Dobrami *Juris Nostri Regalis* a Dobrami Szlacheckiemi lub Duchownemi Ziemskiemi przypadaiące, *post Cognitionem* w Sądach Naszych

Docu-

Documentorum, y po rozſądzeniu *Cauſæ Juris*, ieżeliby *inter Cauſas Differentiarum* zachodziła, odſyłane być maią na Kommiſſye, a te ktore Kommiſſya *in fundo finaliter* rozſądzi, y z Appellacyi do Sądu Naſzego powrocą, uż bez żadney Dylacyi *ad primam Inſtantiam* maią być decydowane.

Oſtrzeżenie Spraw Granicznych z Dobrami Naſzemi.

W Sprawach Granicznych oſtrzegaiąc *Avulſionem* Dobr *Juris Noſtri Regalis*: aby te przez praktyki Dzierżawcow Uprzywileiowanych Naſzych *cum Poſſeſſoribus Bonorum Terreſtrium, Secularium ſive Spiritualium* ſzkody nieponośiły, y coraz nieuſzczupłały śię, uſtanawiamy: Ażeby po Kommiſſyi za Dekretem Sądow Naſzych Aſſeſſorſkich expedyowaney, chociażby śię Decyzyą oney Strony Kontentowały, każdy Dzierżawca w Sądzie Naſzym Aſſeſſorſkim ſtanąwſzy zaprzyśiągł, iż pod czas odprawionego Aktu tey Kommiſſyi wſzelkiego dokładał ſtarania, ktore tylko do ochrony Granic Dobr Krolewſkich y do obronienia Ich całości Prawo Mu zażyć pozwoliło, y Akt Kommiſſarſki *per Oblatam ad Acta* Sądow Aſſeſſorſkich Litewſkich z przyłączeniem Mapp przez Geometrę *accuratè* ſporządzonych y podpiſem onego authoryzowanych podał.

Ubeſpieczenie dla Miaſt *Fori*.

UBeſpieczaiąc Jurisdykcyą Naſzą Sądow Aſſeſſorſkich, dawnieyſzemi Konſtytucyami *de non Evocatione extra Forum* oſtrzeżoną, tudzież zabiegaiąc bezprawiom, ktore *Litigantes* pozywaiąc Miaſta Naſze, y Mieſzczan, bądź do Trybunałow Głownych, bądź do innych Juryzdykcyi, Miaſtom y Mieſzczanom nieprzyzwoitych, y przeſtępuiąc opis z Prawa wyrażonego czynić zwykli, waruiemy: Iż gdyby odtąd ktokolwiek czyli Magiſtraty Miaſt Naſzych, czyli Mieſzczan, pominąwſzy ich właſną y naturalną Jurisdykcyą do Trybunału, Ziemſtwa, Grodu, lub inney iakowey Jurysdykcyi, *evocatoriè* mimo Sądy Naſze Aſſeſſorſkie zapozwał, a tym bardziey Proceder Kontynuować ważył śię; Jakowy za doświadczeniem przed Sądem Naſzym Zadwornym Aſſeſſorſkim oprocz ſkaſſowania przez Sąd Naſz *nullitate* Dekretow, y Proceduru *evocatoriè* otrzymanego, *inſuper Pœnis Evocationis* to ieſt: ſiedzeniem Wieży Niedziel Sześć, y płaceniem Kop Czterdzieſtu, tudzież *refuſioue expenſarum* karany być ma, pod ktory rygor, y Urzędy *evocatoriè* otrzymane Dekreta exekwuiące podpadać maią.

Wy-

Wyznaczenie Penſyi ze Skarbu dla Urodzonego Piſarza Dekretowego W. X. Litt.

Zważywſzy ſzczupłość dochodow Kancellaryinych, Urodzonego Piſarza Dekretowego W. X. Litt. ktory znaczne Expenſa na Kancellaryą, przytym na Woźnego, Podroże, Stancye, Wikt, z ubliżeniem właſnych Intereſſow ſwoich, przez całe puł roku w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich ponośić muśi; Zaczym *in ſupplementum* tychże niedoſtarczaiących Dochodow w oſobliwey Tabelli *Jurium Cancellariæ* wyrażonych, Złotych Polſkich Sześć Tyśięcy naznaczamy, ktora Summa ażeby corocznie przez Kommiſſyą Skarbową W. X. Lit. razem a nie Ratami, zaczynaiąc pierwſzą Exolucyą, *à Die Secunda Januarij* w Roku naſtępuiącym 1767. *prævia danda Quietatione* punktualnie Urodzonemu Piſarzowi, y naſtępcom Onego wypłacana była, waruiemy.

Wyznaczenie Aſſeſſorow do Sądow Naſzych Zadwornych W. X. Lit.

DO Sądow Naſzych Zadwornych Aſſeſſorſkich przy WW. Kanclerzu y Pod-Kanclerzym, oraz Dygnitarzach prawem naznaczonych, z Seymu teraźnieyſzego większością głoſow obranych, deputuiemy za Aſſeſſorow z *Senatu* WW. Jozefa Sołłohuba Woiewodę Witebſkiego, y Jozefa Hülzena Kaſztelana Jnflantſkiego. *Ex Equeſtri Ordine* UU. Jozefa Byſtrego Łowczego Nadwornego Litt. Michała Jeleńſkiego Podkomorzego Mozyrſkiego, Jerzego Galimſkiego, Chorążego Orſzańſkiego, Staniſława Przezdzieckiego Sędziego Ziemſkiego Starodubowſkiego, Kazimierza Platera Woiewodzica Mśćiſławſkiego, Dominika Zaiarſkiego Podſtolego Upitſkiego, Pawła Bartoſzewicza Podczaſzego Orſzańſkiego, Tadeuſza Wankowicza Koniuſzego Mińſkiego, Franciſzka Ratynſkiego Staroſtę Sieniawſkiego, y Ludwika Gutakowſkiego Podkomorzego J. K. Mći.

MATERYE *Ex deſideriis* Woiewodztw y Powiatow.

Dopełnienie *Gratitudinis* W. Xięciu Michałowi Czartoryſkiemu Kanclerzowi W. W: X. Lit.

ZE Skarb W. X. Lit. włożonemu na śiebie obowiązkowi przez

(m) Kon-

Konstytucyą Szczęśliwey Koronacyi Naszey w wystawieniu Statuy na Rynku Wileńskim W. Xcia Czartoryskiego Kanclerza W. W. X. Lit: zadosyć dotąd nieuczynił; Więc tym mocniey bezzwłoczną satisfakcyą *ad præscriptum* Konstytucyi *Coronationis* Skarbowi W.X. Lit: tak w wystawieniu Statuy, iako też *post fera fata* W.X.Lit. Kanclerza Mauzolei, w Kościele Katedralnym Wileńskim zalecamy y obowiązuiemy.

Miasto Wilno.

Między pożytkami ktore w Narodzie Naszym pomnażać usiłuiemy, y ten iest nieposledney wagi, abyśmy Miasta Kraiowe ile nam sposobność pozwala, z Ruin dzwigaiąc do dawney przyprowadzali okazałości; Przeto maiąc wzgląd na dezolacyą Miasta Naszego Stołecznego Wilna, z przyczyny często doświadczonych pożarow, a chcąc od takowych przypadkow, tę Stolicę W.X. Lit. ocalić, *statuimus pro Publico commodo*, aby w samym Mieście żadne Domostwa, Jatki, Budki dla Przekupniow drewniane nie znaydowały się, y ieżeli się znayduią, aby za wyznaczeniem przez Miasto mieysca, były przeniesione.

W ulicach Pryncypalnych Domostwa drewniane z kominami murowanemi ktore są dobre zostać maią bez reparacyi, iednak aby tylko w nich Wodek y Oleiow składu nie było, oraz aby *in spatio* Dwoch lat dachowką pokryte były, a gdzie zaś blisko Kościołow y Pałacow są drewniane Budowy, a tych Sąsiedzi dla powszechnego bespieczeństwa od ognia zniesienia będą żądali; tedy za Taxą Sądu Woiewodzińskiego z Urzędem Mieyskim, *prævia solutione superficierum* przez żądaiących tego, zniesione być powinny, grunt iednak *penes Hæredes* zostać ma z wolnością murowania na nim.

Urząd Mieyski w sikawki, haki, y wszelkie do gaszenia ognia porządki opatrzyć się, y tegoż ognia przestrzegać obligowany będzie, *sub animadversione* J. W. Woiewody Wileńskiego. *Abhinc* zaś nikomu drewnianego, w iakimkolwiek rodzaiu budowania stawiać nie będzie się godziło.

Z doświadczenia ustawicznego uważaiąc: iż praktykowane dotąd utrzymywanie Cechow, czyli *Fraternitatum Artificialium*, dla Przychodniow do Miast ku mieszkaniu, wstręt czyniło; przeto reassumuiąc dawne Konstytucye *idque Annorum* 1420. *Titulô de Fraternitatibus. Item* 1496. *Item* 1528. oraz 1543. y ostatnią 1550. wszystkie Cechy kassuiemy, znosiemy, y aby Rzemieslnicy *omnis generis* bez wycieńczenia siebie przez Podatki, wzaiemnie do Cechow tak z Rzemiosła, iako y *ex Bonis* do Jurisdykcyi Mieyskiey należeli,

mieć

mieć chcemy. Waruiąc iednak: ażeby każdy Kupiec, lub Rzemieślnik chcący w Mieście osiąść, Prawo Mieyskie przyiął, oraz w Księgę Mieyską wpisał się nic od tego nie płacąc, żeby zaś każdy w Mieście mieszkaiący Mieszczanin cokolwiek do uszczęśliwienia Miasta kontrybuował; Ordynuiemy: gdyby Kupiec chcący na handlu zyskiwać, *in spatio* trzyletniego czasu Dom własny sobie kupił lub wymurował, a od zarobku na Handlu po iednym procencie od Sta do Ratusza płacił, ktoremu *in hoc genere* Podatkowaniu y Rzemieślnicy z zysku na Rzemieśle swoim podlegać będą.

Mury na Naszych Placach Zamkowych w Wilnie, ponieważ do ostatniey przyszły Ruiny, polecamy J. W. Woiewodzie Wileńskiemu wynaleść sposoby do zażycia onych *ad publicos usus*.

Odnowienie Granic Xięstwa Zmudzkiego y innych Powiatow z Xięstwami Kurlandzkim y Semigalskim.

Na żądanie Xięstwa Zmudzkiego, y Powiatow, z Xięstwami Kurlandzkim y Semigalskim graniczących, reassumuiąc dawnieysze o tym Konstytucye, na odnowienie Granic Xięstwa Zmudzkiego, tudzież Powiatow Upitskiego, Wilkomirskiego, y Brasławskiego, z Xięstwami Kurlandzkim y Semigalskim, Kommissarzow WW. Gabryela Wodzińskiego Biskupa Smoleńskiego, Jana Gorskiego Kasztelana Zmudzkiego, Tadeusza Burzyńskiego Kasztelana Smoleńskiego, UU. Michała Bitowtta Marszałka Powiatu Upitskiego, Ogińskiego Podkomorzego Powiatu Brasławskiego, Jana Junoszę Dombrowskiego Podkomorzego Powiatu Wilkomirskiego, Jerzego Leparskiego Podkomorzego Powiatu Upitskiego, Jana Nagorskiego Podkomorzego X. Zmudzkiego, Jozefa Prozora Starostę Grodowego Powiatu Kowieńskiego, Antoniego Łopacińskiego Sędziego Ziemskiego Powiatu Upitskiego, Antoniego Giełguda Ciwuna Twerskiego, Antoniego Kwintę Pisarza Ziemskiego Powiatu Brasławskiego, Zawiszę Stolnika Powiatu Kowieńskiego, Tomasza Mirskiego Generała Adjutanta Buławy Polney W. X. Litt: naznaczamy. A Xiążę JMć Kurlandzki rowną Kommissarzow liczbę z swoiey Strony zesłać będzie obowiązany.

Ktorzy to Kommissarze w Roku przyszłym 1767. *primo vere* do Miasta Naszego Dobr Stołowych Zagory nazwanego ziadą, Jurysdykcyą swoią *non obstante absentia unius aut plurium* byleby Jch nayminiey po pięciu y zawsze w rowney z obustron liczbie Kommissarzow naydowało się, usunduią, y Delineacye Duktow *dislimitatione Radiviliana circa Pacta subjectionis Curlandiæ & Semigalliæ* ustanowionych nakażą, y do zakończenia tych wymiarow Akt swoy zalimituią.

Do

Do ktorey to expedycyi Urodzonego Ludwika Kreütza Komornika Woiewodztwa Wileńskiego Mierniczego Dobr Naszych Stołowych naznaczamy.

Ktory to Urodzony Komornik *vel ad casum* nieprzybycia Onego, drugi Komornik od Kommissarzow Naszych *substituius*, Granice *adpræsens* Possessye dystyngwuiące, & *vigore* Dokumentow *specialiter Pactorum subjectionis* oznaczonemi bydź maiące, iak naypilniey na Plancie dystyngwować, y dla illucydacyi snadnieyszey Sądowi wyrazić powinien będzie. A przy Reassumpcyi WW. Urodzeni Kommissarze dawnieysze Kopce odnowią, dalsze Dukta Kopcami nowemi obsypią, kontrowersye wszystkie, y Pretensye *ab utraque Parte* wynikłe *decisivè* uspokoią.

Rozgraniczenie między Ekonomią Naszą Grodzińską à Fundacyą Jch-Mość Xięży Kamedułow Wigierskich.

FUndacyą Jch-Mość Xięży Kamedułow Wigierskich od ś.p. Antecessora Naszego Augusta Wtorego uczynioną, podług opisu oney stwierdzamy. A nad takowy Fundusz coby do Dobr y Leśnictw Ekonomij Naszey Grodzińskiey, y wzaiemnie od tychże Dobr przeciw Fundacyinemu Przywilejowi za Reskryptami przyiętym, y przywłaszczonym bydź się pokazało, weyrzenie, rozgraniczenie, y nowemi Kopcami podług Fundacyinego Dokumentu oznaczenie postanowioney od Nas *ex mente* Konstytucyi *Anni* 1764. *à Statibus* Kommissyi nakazuiemy.

Pozwolenie Uchwały Seymikowey Powiatowi Lidzkiemu.

ZE na bespiecznym ulokowaniu Xiąg Obywatelom wiele należy, à Powiat Lidzki *pro securitate* tych, żadnego do złożenia bespiecznego niemaiący mieysca, na wymurowanie porządnego Skarbu w Zamku Lidzkim, tudzież *pro commoditate publica* na Sądy, y odprawowanie Seymikow Sali, aby mogł na wymurowanie takowych edyficyow uchwalić *Laudum*, u Nas y Stanow Rzeczypospolitey przez Posłow swych doprašzał się; Zaczym temuż Powiatowi Lidzkiemu *in præmissis desiderijs*, uchwałę ustanowić, y ku pożyteczney żądaney budowli obrocić, *authoritate præsentis Conventûs* pozwalamy.

Zachowanie przy Possessyi Dobr Oniszek Urodzonych Szwykowskich Małżonkow.

JAko Urodzeni Bernard, y Anna z Karasiow Szwykowscy Małżonkowie w aktualney zostaią Possessyi Dzierżawy Oniszki nazwaney w Woiewodztwie Trockim leżącey, tak przy teyże Possessyi pomienioney Dzierżawy z Folwarkiem Szaki, Pliny, & *cum eorum* [...]*nentijs* tychże Urodzonych Szwykowskich Małżonkow zacho[...]nych podług Praw Jch *ad vitæ eorum tempora*, *authoritate* Seymu [...]ażnieyszego mieć chcemy y deklaruiemy.

Warunek Dobr Kuszlik.

ŻE za odesłaniem przez Konstytucyą Seymu *Coronationis* nienastąpiła kognicya y decyzya w Sądach Naszych Assessorskich [...]*natura* (*ut asseritur à Possessore* Lenności) Dobr Kuszlik, à te Dobra *Titulô* Krolewszczyzny, iak teraz trzyma Urodzony Jerzy Korsak Sędzia Ziemski Woiewodztwa Połockiego, wprowadzone w Lustracyą y płacenie Kwarty do Skarbu W. X. Litt.; zaczym *ne aliquod fiat præjudicium* ostrzegamy, y za dowodem w Sądach Naszych Assessorskich Lenności, *refusionem* wypłaconey Kwarty wa[...]ruiemy.

Parafia Newelska.

KIedy w Woiewodztwie Połockim na Pograniczu Rossyiskim, w Parafii Newelskiey Obywatele Katolickiey Rzymskiey Wiary od Kościoła Newelskiego o Mil iedni ośm, à drudzy y dziesięć od[...]leni, grunta pewne Lennym Prawem Jmionom swoim służące, dla konserwacyi Xięży, ku gwałtowney y niechronney potrzebie swoiey ustąpili, à dla pewnieyszego utrzymania na zawsze na Pograniczu tychże Kapłanow z Xiędzem Kazimierzem Sutockim Plebanem Newelskim Summę Czterdziestu Tysięcy Złotych Polskich z kollekty Całey Parafij, na tenże koniec zebrali, więc ustąpione [...] Kapłanow *fundos* potwierdzaiąc, ażeby za tę wspomnioną Summę wolno było TemużPlebanowi przykupićZiemskiego lub Lennego gruntu, à Xiężа za wiadomością y approbacyą *Loci Ordinarij* W. Biskupa Smoleńskiego umieszczeni byli, pozwalamy.

Uwolnienie *à Pœnis* Urodzonego Zambrzyckiego, y *Redintegratio Activitatis* Urodzonego Sawaniewskiego.

NA wniesioną przez Urodzonych Posłow Prowincyi W. X. Litt: Jnstancyą, Urodzonego Jana Zambrzyckiego Stolnika Orszańskiego od wskazaney Dekretem Trybunalskim Wieży *in Fundo*, uwalniamy; à Urodzonego Tadeusza z Szankowa Sawaniewskiego Mostowniczego Woiewodztwa Wileńskiego Dekretem Trybunalskim *ab activitate* oddalonego, *ad activitatem* przywracamy, *accedente* do tego *Partium consensu* & *Quietatione* każdemu z nich *respectivè data*.

Receſs Satysfakcyi Sukceſſorow Urodz
Krzyſztofa Suliſtrowſkiego.

POniewaź dla zachodzących na Seymie teraźnieyſz W. X. Litt: expenſow, pretenſya Sukceſſorow U niegdyś Kryſztofa Suliſtrowſkiego Chorążego Oſzmiańſ ſzałka Konfederacyi W. X. Litt: *in vim* łożonych właſn *blico* expenſow w Summie Złotych Polſkich K *Anni* 1717. rekognoſkowana ſatysfakcyi należytey w gła; przeto onę do przyſzłego Seymu w Receſs puſzcza

Celeſtyn z Szpanowa Czaplic, Podkomorzy Łucki Koła Rycerſkiego.

X. Hieronim Szeptycki Biſkup Płocki. Deputat z Konſtytucyi. mpp.

Ewaryſt Andrzey Kuropatnicki, Kaſztelan Bełzki, Konſtytucyi, Z Senatu Prowincyi Mało-Polſkiey.

Jan Borch Woiewoda Generalny Xięſtwa Inflantſk tat.do Konſtytucyi z Senatu pro ſorte *Prowincyi W. X. L*

Andrzey z Moſzczennego Moſzczeńſki, Woiewod cławſki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu Prowincyi Wie

Tadeuſz Dziedußycki, Cześnik Koronny Poſeł Zie z Prowincyi Mało-Pólſkiey do Konſtytucyi Deputat.

Tomaß Dłuſki, Podkomorzy Generalny, y Poſeł W Lubelſkiego Deputat z Prowincyi Mało-Polſkiey.

Joachim Chreptowicz Sekretarz W. W. X. Lit. iewodztwa Nowogrodzk: Deputat do Konſtyt: z Prowinc

Mikołay Tadeuß z Łopacina Łopacińſki Piſarz W Litt. Staroſta Grodowy y Poſeł Woiewodztwa Mściſławſ tat do Konſtytucyi, z Prowincyi W. X. Lit. mpp.

Hyacynt Nałęcz z Małachowic Małachowſki Refe Koronny, Poſeł Woiewodztwa Sieradzkiego, Deputat do z Prowincyi Wielko-Polſkiey. mpp.

Auguſt Sułkowſki Piſarz W. Koronny Poſeł Wdztw Deputat do Konſtytucyi, z Prowincyi Wielko-Polſkiey. m

Staniſław Rembielińſki J. K. Mci y Seymowy Sekretarz.